

IMATRA

Tilinpäätös 2016

Tasekirja 1.1.2016 – 31.12.2016

Kaupunginvaltuusto 30.5.2017

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	
1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	3
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	5
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	6
1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	8
1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	12
1.1.6 Kaupungin henkilöstö	12
1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	12
1.2. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	15
1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	19
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	19
1.3.2 Toiminnan rahoitus	20
1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset	21
1.5. Kokonaistulot ja –menot	22
1.6. Imatra-konsernin toiminta ja talous	23
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	23
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	24
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	24
1.6.4 Konsernin henkilöstömäärä	25
1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	25
1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	27
1.7. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	31
1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely	31
1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	31
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	32
2.1. Kaupunginvaltuuston asettamien avaintavoitteiden toteutuminen	32
2.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	34
2.3. Rahoitusosan toteutuminen	37
2.4. Palvelussuhteiden määrän kehitys	38
2.5. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	38
Keskushallinto- ja konsernipalvelut	39
EKSOTE, sosiaali- ja terveyspalvelut	48
Hyvinvointi- ja koulutuspalvelut	58
Kaupunkikehitys- ja tekniset palvelut	70
Ympäristövalvonta	83
2.6. Investointiosan toteutuminen	88
2.7. Imatran Tilat Liikelaitos	91
2.8. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen seuranta	92
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	110
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	118
5. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	143
6. TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	144
7. MUUT LIITTEET	145
Luottamushenkilöluettelo	145
Tilinpäätöksen tunnuslukujen kehitys ja niiden selitykset	150

VUODEN 2016 TILINPÄÄTÖS

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoden 2016 lopulla kaupunginvaltuusto hyväksyi Imatran strategiset painopisteet tuleville vuosille ja uudelle vuosikymmenelle. Tavoitteena on vahvistaa kaupunkia toimivana ja osallistuvana kansalaisyhteiskuntana, jossa kaupunkilaisten hyvinvointipalvelujen kehittämisellä ja kaupungin elinvoiman vahvistamisella on keskeinen painoarvo.

Valtiovalta on määritellyt uuden alueellisen itsehallinnon voimaan tulevaksi vuonna 2019. Kaupungin tavoitteena on sopeuttaa sitä edeltävinä vuosina kaupungin hallinto- ja palveluorganisaatio tulevaan muutokseen.

Jo vuodesta 2015 ja vuoden 2016 aikana kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja viranhaltijat ovat useissa seminaareissa ja työryhmätyöskentelyllä valmistelleet kehittämistoimintatavan ns. kehittämiskorit uudenlaisen ja tasapainoisen hallinto- ja palvelurakenteen saavuttamiseksi siten, ettei kansalaisten verorasitus tulevina vuosina kasva ja kaupungin vastuulle jäävät palvelut voidaan ylläpitää määrältään ja laadultaan riittävinä sekä alati uudistuvina. Eriytyinen huomio on kiinnitettävä kaupungin ja seudun elinvoimaisuutta ja uutta työtä luoviin ratkaisuihin, joihin tarvitaan rohkeita innovaatioita, kansallisia ja kansainvälisiä investointeja, aloitteellista yrittäjyyttä sekä tavoitteellista, elinvoimaa tukevaa kaupunkisuunnittelua ja päätöksentekoa.

Maakunnallisen itsehallinnon synnyn myötä kaupungin itsehallinnon asema ja rahallinen resurssointi tulevat huomattavasti kaventumaan. Eriyisesti sosiaali- ja terveystalouden hallinnon siirtyminen maakuntavaltuustolle ja palvelujen rahoituksen siirtyminen suoraan valtion vastuulle, korostavat kuntien tehtäväkentän ja rahoituspohjan kaventumista ja muutosta. Lasten varhaiskasvatuksesta ja opetuksesta tulee jatkossa keskeinen kuntahallinnon painopiste, esimerkiksi Imatralla vuosikäyttökustannuksista näiden palvelujen osuus tulee vuodesta 2019 lähtien olemaan noin 60 %.

Kaupunginvaltuusto linjasi vuoden 2016 lokakuussa Imatran kouluverkon jatkokehityksen kolmen koulukeskusmallin pohjalta. Tämän ratkaisun tavoitteena on turvata riittävä resurssointi modernien oppimisympäristöjen ylläpitämiseksi sekä opettajien riittävä jatkokoulutautuminen ja osaaminen nopeasti muuttuvissa oppimisympäristöissä, joissa teknologinen muutos ja digitalisaatio tuovat omat opetuksen tasa-arvoisuuteen ja laatuun liittyvät vaatimuksensa.

Vuoden 2016 tilinpäätöksen tuloksen kannalta tarkasteltuna kaupungin talous on edelleen vankalla, tulevaisuutta turvaavalla pohjalla. Suuntaviivat tälle vankalle talouden hallinnalle luotiin kaupunginvaltuustossa jo vuonna 2007. Vuosikate on ollut yhdeksäntenä

peräkkäisenä vuotena yli tilinpäätöksen poistotason. Sekä käyttö- että investointimenoissa onnistuttiin ylläpitämään kohtuullisen kurinlaista menojen hallintaa. Voimakkaasta infrastruktuurin rakentamisesta johtuen kaupunki joutui monen vuoden jälkeen lisäämään lainanottoa. Kaupungin tase on edelleen vahva. Viime vuosilta kertyneitä ylijäämiä on kaupungin taseessa lähes 60 miljoonaa euroa.

Kaupungin vuoden 2016 tilinpäätös ja taloudellinen tulos on kaupunginvaltuuston talouden tasapainolle asettamien tavoitteiden mukainen. Vuosikatteeksi kirjautui 14,3 miljoonaa euroa. Kaupungin lainamäärä vuoden 2016 lopussa oli 2.222 euroa/asukas ja koko kaupunkikonsernin lainojen määrä 7.117 euroa/asukas. Kaupungin tuloveroprosentti vuonna 2016 oli 20 %. Tulevina vuosina erityistä huomiota tulee kiinnittää toimintakatteen kasvun sekä koko konsernin lainamäärän kasvun hillintään, jotta kaupungin talous voisi jatkaa viimevuosien vankkaa kehitystä.

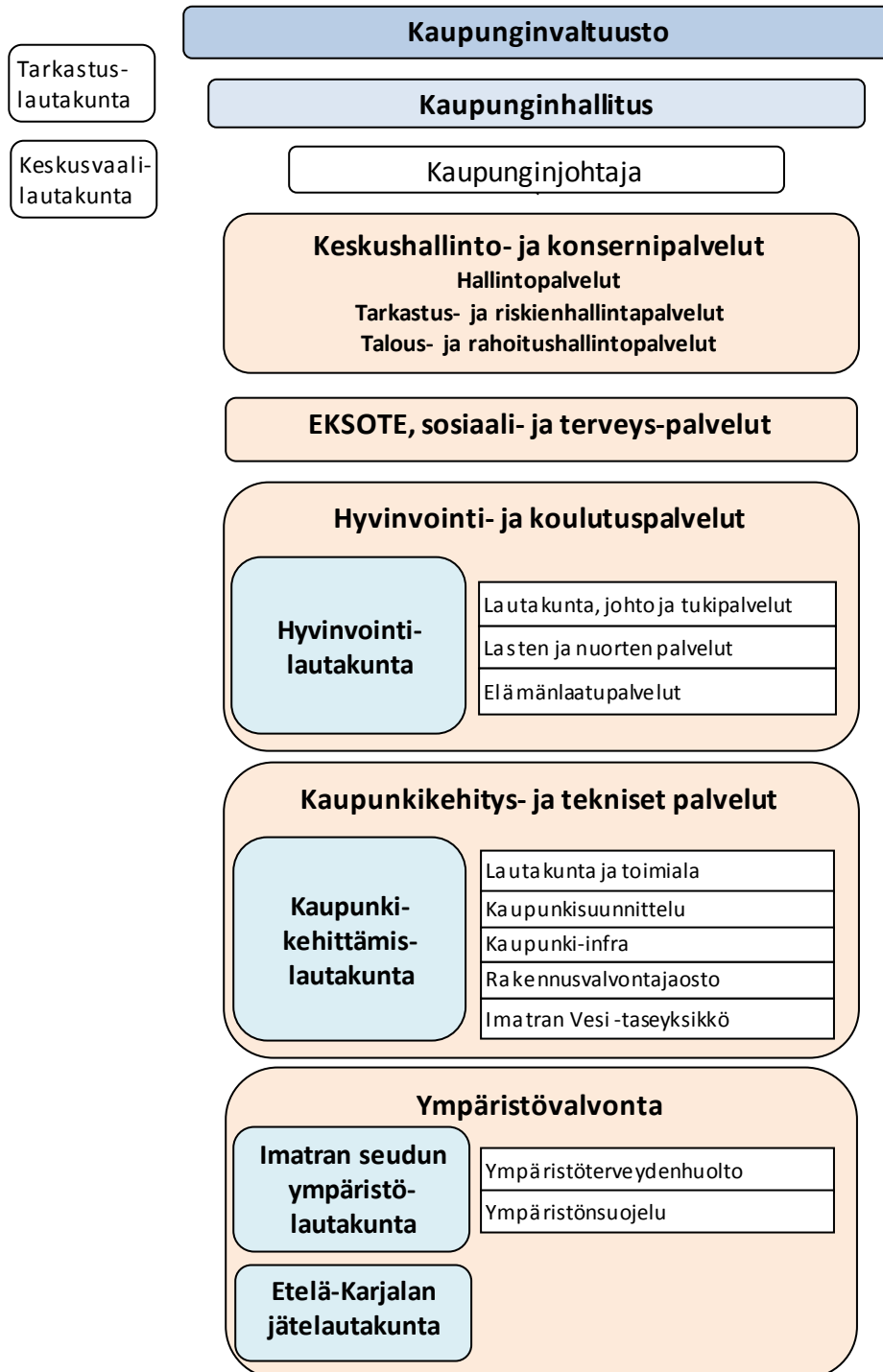
Vuoden 2016 aikana jatkettiin suunnitelmallisesti kaupungin infrastruktuurin peruskorjauksia ja uudisrakentamista sekä toteutettiin kaupungin elinkeinopolitiikkaa tukevia infrastruktuurihankkeita. Yhteensä vuoden 2016 investointimenot olivat 11,4 miljoonaa euroa. Uuden toimintatavan myötä kaupungin rakennuttaja- ja ylläpitopalvelut pääsääntöisesti hankitaan kaupungin täysin omistamilta konserniyhtiöiltä. Myös toimitilojen omistus on siirtynyt kaupungin omistamalle konserniyhtiölle. Vuonna 2016 merkittävimpana yksittäisenä rakennuskohteena kaupungin toimesta oli uuden kaupunginteatterin rakentaminen, jonka käyttöönottoa juhlittiin ensi-illassa helmikuussa 2017.

Pertti Lintunen
Kaupunginjohtaja, kaupunkineuvos

1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Imatran kaupungin organisaatio 31.12.2016

Kaupungin toimielimet

Kaupunginvaltuuston poliittiset voimasuhteet		Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet	
SDP	18	SDP	5
KOK	11	KOK	3
KESK	3	KESK	1
PS	7	PS	2
KD	1		
VIHR	1		
VAS	1		
SIT	1		
YHT.	43	YHT.	11

Valtuuston puheenjohtajana toimi Tiina Wilen-Jäppinen (SDP) 4.12.2016 asti, 1. varapuheenjohtajana Ismo Pöllänen (KOK) ja 2. varapuheenjohtajana Erkki Saarimäki (PS). Hallituksen puheenjohtajana toimi Anna Helminen (KOK), 1. varapuheenjohtajana Heikki Tanninen (SDP) ja 2. varapuheenjohtajana Kari Toivanen (KESK). Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Pertti Lintunen. Luettelo luottamushenkilöistä on tilinpäätöksen liitteenä.

Kaupungin tilintarkastajana toimii BDO Audiator Oy:n nimeämä JHTT, KHT Ulla-Maija Tuomela.

Talousarvion käyttöohjeissa määriteltiin tilivelvollisiksi kaupunginhallituksen ja lautakuntien jäsenet ja esittelijät sekä edellä mainittujen toimielinten alaisuudessa toimivien luottamushenkilöelinten jäsenet ja esittelijät. Tilivelvollisia ovat myös ensisijaisen esittelijän lisäksi määritellyt muut toimielinten esittelijät.

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Globaali talouden elpyminen on edelleen heikkoa. Teollisuusmaissa elpyminen on edelleen vaatimatonta vähäisten investointien sekä hitaan palkkakehityksen ja siksi heikon kulutuskysynnän vuoksi. Heikko kysyntä puolestaan näkyy hitaana maailmankaupan kasvuna.

Yhdysvalloissa laajapohjainen mutta suhteellisen hidas elpyminen jatkuu. Kasvua tukevat kotitalouksien taseiden vahvistuminen ja suotuisasti kehittyvät työmarkkinat. Myös finanssipolitiikan keventäminen on osaltaan elvyttänyt kysyntää.

Euroalue on pysynyt hitaalla kasvu-uralla. Finanssi- ja rahapolitiikka on luonteeltaan elvyttävä. Luoton tarjonta sekä rahoitusolot ylipäättään ovat myös kohentuneet ja näillä on suora vaikutus yksityisen kulutuskysynnän kasvuun. Euroalueen kasvua jarruttaa hitaasti aleneva työttömyys.

Iso-Britannian talouden näkymiä varjostaa tuleva EU-eron synnyttämä epävarmuus, jonka vuoksi yritykset lykkäävät investointejaan ja kotitaloudet vähentävät kulutustaan. Venäjän talous tukeutuu edelleen vahvasti öljyn ja kaasun vientiin. Venäjän kasvupotentiaalia vaimentaa mm. talouden kehnot rakenteet, kuten julkisen vallan puuttuminen yksityisen sektorin investointi- ja tuotantopäätöksiin ja edelleen epävarmat omistussuhteet.

Kiinassa teollisuuden, rakentamisen ja ulkomaankaupan kasvuvauhdit ovat jo hidastuneet. Talous on siirtymässä vienti- ja investointivetoisesta mallista kotimaiseen kulutukseen ja palveluihin tukeutuvaan malliin.

Luottamus oman talouden sekä Suomen talouden kehitykseen on kuluttajabarometrin mukaan kohentunut selvästi. Työttömyyden kasvu on taittunut ja työttömien määrä on kääntynyt laskuun. Samaan aikaan piilotyöttömien määrä on kuitenkin lisääntynyt, joten virallinen työttömyysaste voi tällä hetkellä antaa liiankin positiivisen kuvan työttömyystilanteesta.

Julkinen talous on ollut jo pitkään alijäämäinen, minkä vuoksi se on velkaantunut nopealla vauhdilla. Talouden näkymät pysyvät heikkona myös lähitulevaisuudessa. Vaisu talouskasvu ei tuota tarpeeksi verotuloja julkisten menojen rahoittamiseen. Samaan aikaan myös väestön ikääntyminen kasvattaa menoja.

Kuntasektorin menot kasvoivat maltillisesti koko maassa, keskimäärin 1,3 prosenttiyksikköä. Vuoden 2016 tilikauden tulos parani ennakoarvion mukaan lähes puoli miljardia. Tilikauden tulos oli kuitenkin negatiivinen 111 kunnassa, yhteensä 0,2 miljardia euroa. Kuntien verotulot kasvoivat maltillisesti koko maan tasolla yhteensä 1,4 prosenttia, eli noin 300 miljoonaa euroa. Kuntien lainakanta nousi 18 miljardiin euroon ja velkaantumisen kasvu hidastui 3,6 prosenttiin.

Seutukunnan kehitys

Imatran seutukunnan väestömäärässä ei ole tapahtunut uutta käännettä, vaan väestö vähenee ja ikääntyy edelleen. Työikäisen väestön poismuutto heikentää seudun ikärakennetta ja osaltaan myös asettaa paineita kuntien palvelutuotannolle.

Loppuvuodesta 2016 valmisteltiin Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:n, Imatran kaupungin, Rautjärven kunnan ja Ruokolahden kunnan välinen osakassopimus vuosille 2017 – 2018. Osakaskunnat sopivat, että yhtiön nykyinen osakassopimus korvataan uudella kesken sopimuskauden. Sopimuksen mukaan Kehitysyhtiö keskittyy jatkossa tuottamaan seudullisia yrityspalveluita muiden tehtävien siirtyessä Imatra Base Camp Oy:lle ja osakaskuntien itse hoidettavaksi.

Imatran seudun kunnat tekevät yhteistyötä palvelujen järjestämisessä sekä hyvinvointi-että teknisissä palveluissa.

Seutukunnan yhteistyön elimenä on toiminut johtavien viranhaltijoiden muodostama seututyövaliokunta.

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämismääräyksiä Imatran osalta siirrettiin Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymälle 1.1.2016. Näin koko seutukunnan sosiaali- ja terveystalouden järjestämismääräyksiä on nyt kuntayhtymällä.

Kaupungin kehitys

Imatran asukasluvun väheneminen jatkui vuonna 2016 ja vuoden lopussa asukkaita oli 27.517. Vähennystä edelliseen vuoteen oli 318 henkilöä edellisen vuoden alennuksen ollessa 202 henkilöä. Luonnollinen väestömuutos (syntyneet - kuolleet) oli samalla tasolla kuin edellisvuonna. Kuolleita oli ennakkotiedon mukaan 209 enemmän kuin syntyneitä. Kuntien välinen nettomuutto oli -193 henkilöä. Ulkomailta Imatralle muutti 135 henkilöä, kun vastaavasti Imatralta ulkomaille muutti 56 henkilöä. Muuttotase oli yhteensä -114, mikä on 111 henkilöä heikompi kuin vuonna 2015.

Imatran työttömyysaste oli vuonna 2016 keskimäärin 17,6 % kun se edellisvuonna oli 17,1 %. Työttömyysaste kääntyi laskuun koko maassa vuoden puolivälissä. Keskimääräinen työttömien työnhakijoiden määrä Imatralta laski edellisestä vuodesta 4,2 % ollen vuoden lopussa 2.348 henkeä. Nuorten työttömien määrä väheni, mutta pitkäaikaisyöttömyys kasvoi. Koko maassa pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi 3 % ja Imatran seudulla kasvu oli 15 %. Vuoden 2016 keskimääräisen työttömyysaste koko maassa oli 13,3 %.

Vuoden 2016 tilinpäätöksen jälkeen kaupungin taseessa oleva yhteen laskettu ylijäämä on 58,8 M€.

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin tilinpäätöksen tulos oli positiivinen yhdeksännen kerran peräkkäin. Vuosikatte oli 14,3 M€ ja suunnitelmanmukaiset poistot olivat 9,4 M€. Terveessä kuntataloudessa vuosikatteen tulisi riittää kattamaan ainakin suunnitelman mukaiset poistot. Näin voidaankin todeta kaupungin talouden olevan terveellä pohjalla.

Vuosikatteen hyvään kehitykseen vaikutti toimintakatteen lisäksi valtionosuudet, jotka toteutuivat 1,2 M€ talousarviota paremmin. Talousarviota parempaan toimintakatteen vaikutti pysyvien vastaavien hyödykkeiden talousarvioon sisällyttämättömät myyntivoitot (3,6 M€).

Talousarviossa suunniteltua 16,3 M€:n lainaa nostettiin 14,0 M€. Lainoja lyhennettiin 13,6 M€. Lainakanta lisääntyi 0,4 M€:lla ja oli vuoden lopussa 61,2 M€. Lainaa asukasta kohti oli vuoden lopussa 2.222 euroa, vastaava luku edellisenä vuonna oli 2.183 euroa.

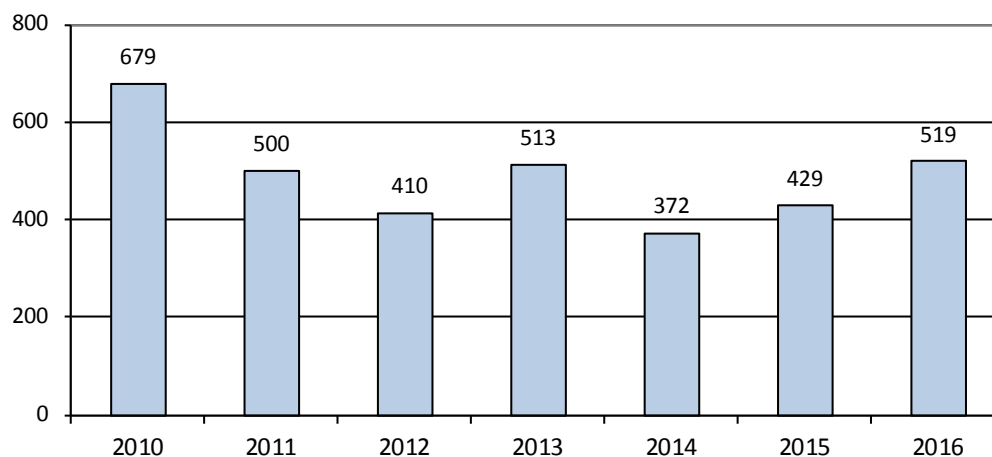
Kaupungin omavaraisuusaste parani edellisen vuoden 58 %:sta 61,4 %:iin. Lainanhoito-kykyä kuvaava tunnusluku, suhteellinen velkaantuneisuus, parani edellisvuoden 50,9 %:sta 46,5 %:iin.

Imatran tilat liikelaitoksen toiminta lakkautettiin 31.10.2016 ja liikelaitoksen toteumatiedot yhdistettiin tilitasolla kaupungin tuottoihin ja kuluihin.

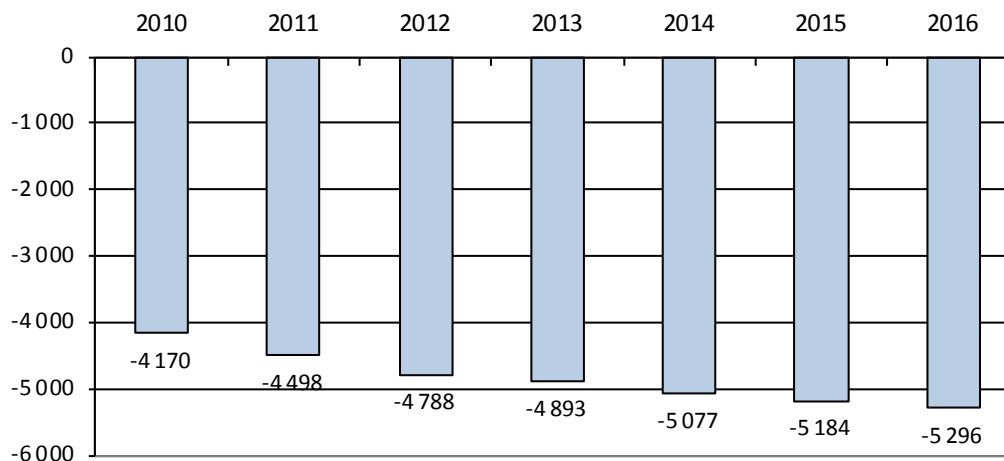
Talouden tunnuslukujen kehitys

1 000 €	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toimintakate	-119 004	-128 070	-135 461	-138 088	-142 335	-144 283	-145 741
Vuosikate	19 368	14 249	11 611	14 466	10 440	11 934	14 285
Tulovero-%	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	20,00	20,00
Verotulot							
Kunnan tulovero	84 368	85 178	88 517	90 633	91 338	93 785	93 467
Kiinteistövero	6 382	6 464	6 310	6 864	7 665	9 005	9 262
Yhteisövero	6 336	6 946	5 175	6 113	5 479	4 831	3 959
Yhteensä	97 086	98 588	100 002	103 609	104 483	107 621	106 689
Valtionosuudet	42 620	44 831	47 437	48 945	48 827	49 046	53 738
Verorahoitus	139 707	143 419	147 439	152 555	153 311	156 667	160 427
Lainakanta	61 984	50 527	48 440	48 242	46 484	60 769	61 153
Asukasluku	28 540	28 472	28 294	28 219	28 037	27 835	27 517

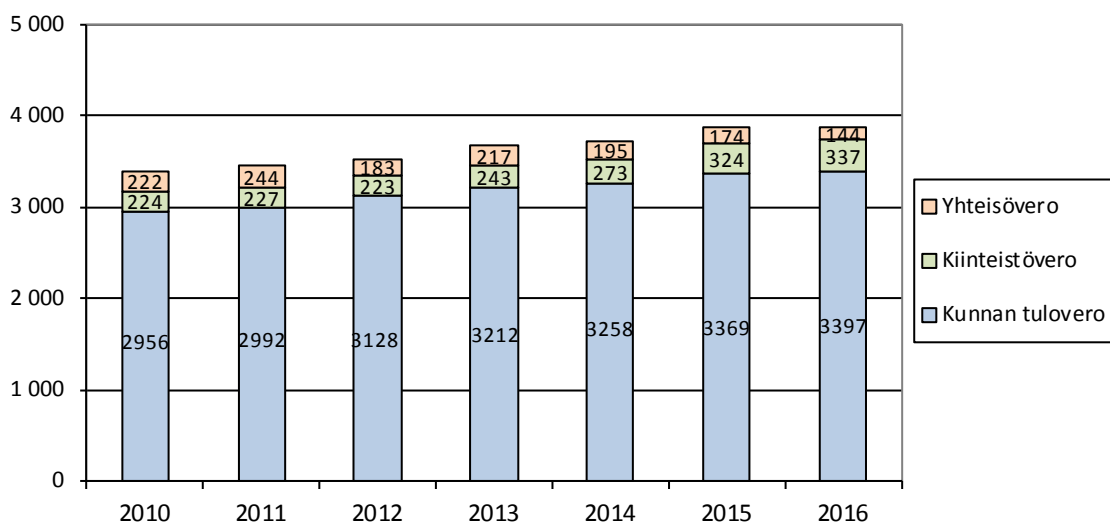
Vuosikate, €/asukas

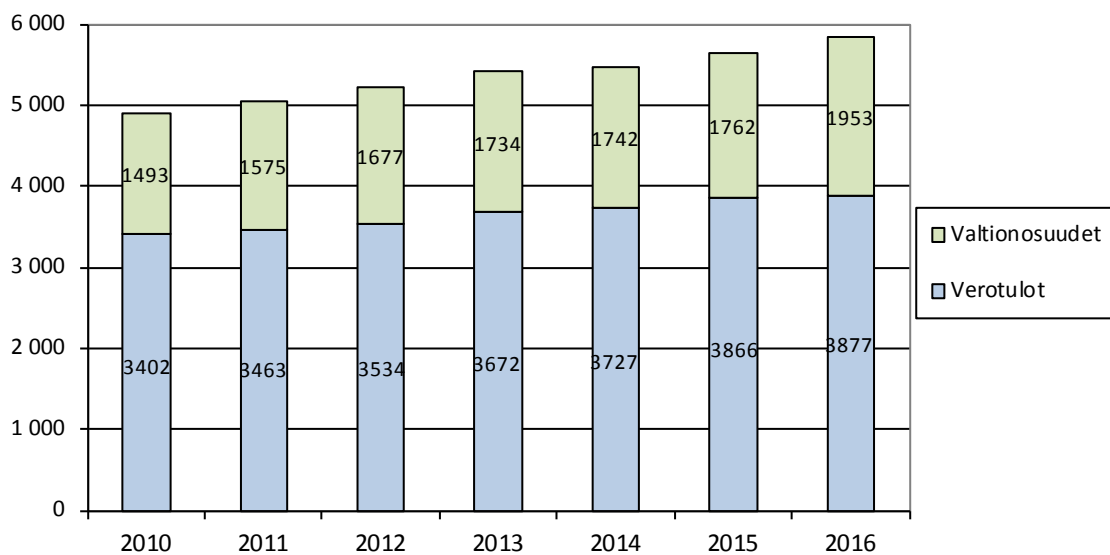
Toimintakate, €/asukas

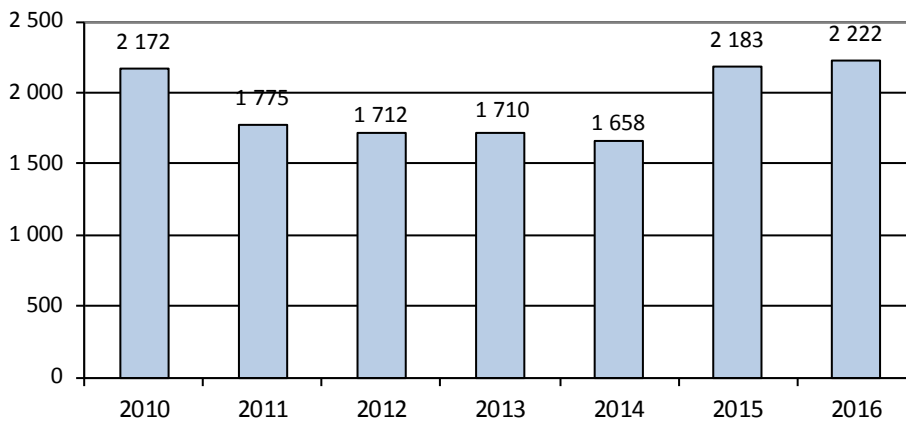
Verotulot, €/asukas

Verorahoitus, €/asukas

Lainakanta, €/asukas

1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sote- ja maakuntaudistus etenee. Maakuntien järjestämisvastuu sille siirrettävissä tehtävissä alkaa 1.1.2019. Hallitus antoi maaliskuussa 2017 eduskunnalle esityksen maakuntalaista, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista sekä niiden ja pelastustoimen järjestämislain voimaannpanolaista (voimaannpanolaki). Uudistuksessa on kyse suuresta muutoksesta, joka vaikuttaa kuntiin monin tavoin. Kuntien ja maakuntien välillä tulee olemaan paljon sekä vapaaehtoista että lakisääteitä yhteistyötä. Asukkaiden hyvinvointi on kokonaisuus, joka on sekä kuntien että maakuntien vastuulla. Sote- ja maakuntaudistuksen myötä (vuoden 2016 tasolla arvioidun mukaan) noin 17,7 miljardia euroa kuntien käyttötalouden kustannuksista siirtyisi maakuntiin, kun kuntien lakisääteiset tehtävät vähenevät merkittävästi. Maakuntien tehtävien rahoitus perustuu valtaosin valtion rahoitukseen. Valtioverotuksen kiristyksen vastapainoksi kunnallisverotusta alennetaan, jotta kokonaisverotus ei kiristy. Käytännössä valtio kuittaa kuntien käyttökulujen vähennyksen kuntien tulojen vähennyksellä. Alustavien laskelmien mukaan siirtymäkauden jälkeen Imatra menettää tuloja noin kolme miljoonaa euroa enemmän kuin kulut vähenevät.

Nykyisen vahvan peruskunnan tilalle muotoutuvan uuden kunnan kolme tärkeintä tehtävää ovat kehitys, koulutus ja kaavoitus. Kuntien kehittäminen ja päätöksenteko tulevat perustumaan aktiiviseen vuoropuheluun päättäjien, asiantuntijoiden ja kansalaisten välillä.

1.1.6 Kaupungin henkilöstö 31.12.2016

Vuoden 2016 lopussa oli 868 henkilöllä palvelussuhde kaupunkiin. Näistä toistaiseksi voimassa olevia palvelussuhteita oli 627 ja määräaikaisia 241. Henkilöstömäärän vähentymiseen edellisestä vuodesta vaikutti sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuun siirtyminen Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymälle.

Kaupunki laatii erillisen henkilöstökertomuksen.

	2016			2015		
	Koko-aikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä	Koko-aikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Kaupunginkanslia	63	7	70	66	6	72
Hyvinvointipalvelu	591	106	697	1 305	218	1 523
Tekniset palvelut	93	8	101	103	16	119
Yhteensä	747	121	868	1 474	240	1 714

1.1.7 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Imatran kaupunkikonsernin strategiset avaintavoitteet ovat elinvoimaisuuden lisääminen, hyvinvoinnin varmistaminen sekä uudistuvat toimintatavat. Riskejä, epävarmuustekijöitä ja toimintaympäristön kehittymistä on arvioitava tavoitteiden ja strategian kannalta sekä

edesautettava tavoitteiden saavuttamista oikeilla hallintatoimenpiteillä. Tässä luvussa kuvataan vuoden 2016 riskejä niiden toteutumisen näkökulmasta sekä arvioidaan kulu- van ja seuraavan vuoden riskejä ja toiminnan kehittymistä.

Strategiset ja taloudelliset riskit

Vuonna 2016 merkittävimmät toteutuneet uhat olivat Venäjällä jatkunut talouden heikko tilanne ja siitä johtuva venäläisten matkailijoiden vähäinen määrä, jolla on selkeitä vaikutuksia myös Imatran alueen taloustilanteeseen. Imatran kaupungin kehittymiseen, kasvamiseen ja toiminnan jatkuvuuteen vaikuttavat merkittävästi asukkaiden, yrittäjien sekä matkailijoiden määrien kehitys ja niiden alueelle tuomat tulot. Venäjän talous- ja turvallisuuspoliittisen tilanteen arvaamattomuus sekä muut äkilliset toimintaympäristön muutokset aiheuttavat jatkossakin epävarmuutta, vaikka positiivisia merkkejä on nähtävissä, mm. ruplan kurssin, viisumien hakumäärien sekä rajaliikenteen kasvun perusteella. Yritysten ja matkailijoiden määrän kannalta Imatran kaupungin maine, houkuttelevuus sekä niihin vaikuttavat tapahtumat muodostavat kohtalaisen riskin. Merkittävimpiä epävarmuustekijöitä luovat lisäksi tulevat valtion kunta-, maakunta- ja soite-ratkaisut, joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia Imatran kaupunkiin ja joiden vaikutuksiin on pyrittävä varautumaan ennakoivasti. Lisäksi rajanylityskaupunkina Imatralle on edelleen uhkana hallitsematon maahanmuutto, vaikka turvapaikanhakijoiden määrä jäikin vuoden 2016 aikana melko pieneksi.

Talouteen kohdistuvat riskit pystyttiin yleisellä tasolla pitämään hallinnassa, eikä merkittäviä taloudellisiin tavoitteisiin kohdistuvia uhkia ole toteutunut. Imatran kaupunkikonsernin merkittävimmät talouteen kohdistuvat uhat ovat seurausta maailmantalouteen ja Suomen talouteen liittyvistä tekijöistä. Kansallisella tasolla kansantuote ja vienti eivät ole kasvaneet. Globaalin talouden muutostekijät voivat vaikuttaa nopeastikin Imatran suuriin vientivetoisiin yrityksiin ja heijastua sitä kautta koko kaupungin menestykseen. Valtion ja kuntien välisen työnjaon suunnitellut muutokset tulevat vaikuttamaan kaikkien kuntien talouteen ja talouden volyyymiin suuresti. Kun kunnan käyttötalouden kokonaisvolyyymi laskee, laskee myös kunnan toleranssi sietää äkillisiä muutoksia. Kaupungin strategian ja sen toimeenpano-ohjelman keskeinen lyhyehkön aikavälin tarkoitus on turvata se, että kuntaveron ja siten kuntalaisten kokonaisveroasteen nostamiselle ei synny tarvetta maakuntaudistuksen toimeenpanon yhteydessä. Edellä kuvatun tavoitteen saavuttaminen edellyttää väistämättä kunnan vastuulle jäävien palvelujen tuottamista yhä pienemmillä resursseilla.

Imatran elinvoimaisuuden ja yhteiskunnan kannalta keskeisiä pitkän aikavälin riskejä ovat työttömyys ja erityisesti nuorten syrjäytyminen. Niiden ennalta ehkäisemiseen ja ratkaisemiseen on panostettu ja on tärkeää panostaa jatkossakin. Myös asukkaiden vaikuttamisen ja päätöksentekoon osallistumisen edellytysten kehittäminen ovat hyödynnettäviä mahdollisuuksia.

Imatran kaupunki on solminut johdannaisten yleissopimukset talousjohtajan viranhaltijapäätöksellä 16.3.2011 § 4 viiden rahalaitoksen kanssa (Kuntarahoitus Oyj, Nordea Pankki

Suomi Oyj, OP Yrityspankki Oyj, Danske Bank Oyj ja Svenska Handelsbanken AB).
Johdannaisten yleissopimuksen (Finanssialan Keskusliiton sopimus pohja) sopimusehtoja käytetään rahalaitoksen kanssa tehtävässä yksittäisessä koronvaihtosopimuksessa.

Solmittavien johdannaissopimusten ehdoista ei aiheudu kaupungille irtisanomisriskiä. Solmituissa koronvaihtosopimuksissa kaupunki on kiinnittänyt vaihtuvakorkoisia lainoja kiinteisiin korkoihin. Toisin sanoen voimassa olevien koronvaihtosopimusten lopullinen taloudellinen vaikutus on tiedossa ja sopimuksesta luettavissa.

Lainasalkun lyhennykset ovat n. 13 M€, joten kaupungilla on investointien lisäksi myös jälleenrahoitusriski.

Toiminnalliset ja vahinkoriskit

Yleisellä tasolla toiminnalliset tavoitteet on pääosin saavutettu ja toiminta on ollut tavoitteiden mukaista vuoden 2016 aikana. Tavoitteisiin liittyviä mahdollisuuksia on näin ollen pystytty hyödyntämään ja merkittävimpiin uhkiin varautumaan. Kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmää ja erityisesti sopimusohjauksellisen toimivuutta ja laatua on parannettu jatkuvasti. Imatran kaupunki ja Eksote päättivät integroitumisesta vuoden 2016 alusta lähtien, joka toi mukanaan uusia hallittavia riskejä. Toimintojen yhdistäminen toteutettiin onnistuneesti, mutta kokonaisuuteen liittyy edelleen paljon sekä taloudellisia että toiminnallisia epävarmuuksia, joiden hallintaan on syytä kiinnittää huomiota jatkossakin. Johtamisjärjestelmää on edelleen kehitettävä, arvioitava kriittisesti ja siihen liittyvien riskien hallintaa parannettava. Epävarmuustekijöitä ovat mm. konserniohjauksen toimivuus, omistajapolitiikan toteuttaminen, prosessien selkeys sekä tiedon ja ohjeistuksen yhtenäisyys ja käytettävyys. Sopimusohjauksellisen keskeisessä osassa ovat erilaiset sopimukset, joiden laadintaan, sisältöön ja valvomiseen liittyy riskejä. Sopimusriskit voivat toteutessaan aiheuttaa merkittäviä taloudellisia tappioita ja niihin onkin kiinnitetty erityistä huomiota. Tiedon- ja sopimustenhallintaa tuetaan vuonna 2017 käyttöön otettavalla uudella asianhallintajärjestelmällä.

Kaupungin kehittämisen osalta vuoden merkittävin hanke oli Imatran Lämmön uuden biolämpö-laitoksen käynnistäminen. Siihen liittyvät riskit pidettiin onnistuneesti hallinnassa. Suurimpia riskejä nyt ja tulevaisuudessa on omaisuserien huono kunto, eli korjausvelka. Merkittäviä epävarmuustekijöitä liittyy lisäksi korjausvelkaan. Imatran kaupunki on tehnyt mittavan kuntoinventoinnin sekä katu-, että vesihuoltoverkostolle. Inventoinnin pohjalta on laadittu pitkäaikainen saneeraus suunnitelma, jota on tarkoitus toteuttaa pitkäjänteisesti. Laskennallinen korjausvelka infraverkkojen osalta on n. 80 M€. Huonokuntoinen infra heijastuu myös laajan asiakaspalvelukyselyn mukaan asukastyytyväisyyteen. Konsernin merkittävimmät vahinkoriskit kohdistuvatkin edellisten vuosien tapaan vesihuoltoverkoston kuntoon. Verkoston kuntoa on parannettu, mutta vuotovahinkojen määrää tulisi edelleen laskea.

Kaupunkikonsernin omistamissa kiinteistöissä on edelleenkin kiinteistöjen kuntoon ja säilyttämiseen liittyviä sekä taloudellisia että terveydellisiä suuria riskejä. Nämä heijastuvat ta-

loudellisten vaikutusten lisäksi myös henkilöstön terveyteen, hyvinvointiin, motivaatioon ja työssä jaksamiseen. Merkittävimmät kohteet toteutuneiden sisäilmaongelmiin liittyvien uhkien suhteen olivat Virasojan koulu ja päiväkotiki sekä Mansikkalan koulu. Riskin kustannus oli yhteensä noin 1,0 M€/v verrattuna siihen, että toimintaa olisi voitu jatkaa entisissä tiloissa. Sisäilmaongelmien hallintaa konsernissa kehitetään jatkuvasti. Keväällä 2017 otetaan käyttöön päivitetty toimintamalli ja ohjeistus sisäilmaongelmien hallitsemiseksi sekä päiväkotien ja koulujen väistötilaperiaatteet.

Konsernissa nähdään henkilöstön ikääntyminen ja sen mahdolliset terveydelliset ja taloudelliset vaikutukset merkittävänä toiminnallisena riskinä. Suurin epävarmuus kohdistuu henkilöstön työhyvinvointiin ja sitä kautta työkykyyn, työssä jaksamiseen sekä motivaatioon. Myös henkilöstön osaaminen, rekrytointi ja Imatran kaupungin houkuttelevuus työnantajana sisältävät merkittäviä mahdollisuuksia ja uhkia. Jatkuvat toimintaympäristön muutokset ja pienentyvä organisaatio tulevat jatkossa vaikuttamaan henkilöstön tehtäväkuviin ja voivat osaltaan lisätä henkilöstöön liittyviä riskejä. Työsuojelutoiminnan tärkein painopiste vuonna 2016 liittyi muutoksien hallintaan sekä niiden vaikutuksiin yksiköiden ja yksilöiden työhyvinvointiin. Työyhteisöissä oli myös muita henkisiä ja fyysisiä kuormitustekijöitä, joiden hallintaan on jatkossakin panostettava.

Yhteiskunnan häiriötilanteisiin varautumiseen on panostettu hyvin. Vuonna 2016 kaikkien vastuualueiden valmiussuunnitelmat päivitettiin. Osa virkamiesjohdosta osallistui alueelliselle maanpuolustuskurssille. Häiriötilanteiden hallintaa myös testattiin alueellisesti, mm. Stora Enson SEVESO-harjoituksessa ja maakunnan turvallisuustoimijoiden yhteisissä virve-harjoituksissa. Viranomaisyhteistyötä tehtiin vuoden aikana muutenkin paljon Etelä-Karjalan turvallisuus- ja valmiustoimikunnan puitteissa. Imatran kriisitilannejohtaminen sekä viranomaisyhteistyö toimivat hyvin joulukuun ikävän ampumistapauksen yhteydessä. Tietojärjestelmät ja tietoliikenneyhteydet sekä sähkön saanti ovat merkittäviä riskejä sekä kaupunkikonsernin johtamisen että palvelutuotannon laadun ylläpitämisen kannalta. Niiden tehokkuus ja häiriöttömyys on varmistettava riittävillä toimenpiteillä ja resursseilla.

Arvio merkittävimmistä riskeistä pohjautuu pääosin vastuualueiden ja strategisten yhtiöiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selontekoihin. Lisäksi kaupunginhallitus sekä tarkastus- ja riskienhallintayksikkö ovat arvioineet kaupunkikonsernin riskejä.

1.2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Imatran kaupunginhallituksen selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta perustuu vastuualueiden ja strategisten konserniyhtiöiden laatimiin selontekoihin. Selonteot on käsitelty kaupunginhallituksessa 6.3.2017.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Imatran kaupungin toimintaan on vuonna 2016 kohdistunut viisi valitusta, joista neljä kuntalaisten tekemiä ja yksi henkilöstöasioihin liittyvä valitus. Koulukuljetuksista on syk-

syllä 2016 valitettu hallinto-oikeudelle neljän oppilaan kuljetuspäätöksestä. Hallinto-oikeuden päätöksiä ei vielä ole saatu. Yksi viranhaltijapäätöstä koskenut oikaisuvaatimus on hylätty hyvinvointilautakunnassa. Asiasta on tehty valitus hallinto-oikeuteen, jonka päätöstä asiasta ei ole saatu. Hyvinvointilautakunta teki yhden lainsäädännön tarkoittaman kunnan monijäsenisen toimielimen käsittelyn vaatineen päätöksen.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat eivät ole vielä vuoden 2016 osalta lain vaatimalla tasolla, mutta asia saatetaan kuntoon vuoden 2017 aikana. Virallisten asiakirjojen käsittelyssä ja dokumentoinnissa (omat sähköpostit tai muut itse toimitetut asiakirjat) esiintyneet puutteet korjautuvat uuden asiantuntijajärjestelmän myötä. Hankinta- ja valtionutokisääntelyn näkökulmasta hankintamenettelyissä on vielä kehittämistä.

Vuoden 2016 aikana on tullut eräitä kevyenliikenteen väylien kunnossapitoa talviolosuhteissa koskeneita korvaushakemuksia, joista on tehty normaalit selvityspyynnöt tuottajaorganisaation suuntaan. Korvattavien reklamaatioiden määrä on vähäinen (2 kpl vuonna 2016) ja korvausten määrää onkin huolellisten ylläpidon ja toiminnan seurannan johdosta saatu pienenemään.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Keskushallinto ja konsernipalvelut -vastuualueella järjestelmällinen tavoiteasetanta on otettu käyttöön vasta vuoden 2017 alusta siirryttäessä prosessinomaiseen toimintatapaan. Eksote-integraation siirtymävaihe on hankaloittanut tavoitteiden toteutumisen seuranta ja vertailukelpoisuutta Eksoten järjestämisvastuulle siirtyneiden palveluiden osalta.

Yhtiöiden tavoitteiden toteutumista seuraavat yhtiöiden hallitukset. Yhtiöt raportoivat konserniohjeen mukaisesti toiminnan tuloksellisuudesta ja varojen käytöstä osavuosisaustien ja vuosiraportoinnin muodossa.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty jäljempänä tässä asiakirjassa yhtiökohtaisena tarkasteluna.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on osa kaikkia kaupunkikonsernin toimintoja ja prosesseja, tarkoittaen järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida ja hallita tavoitteisiin sekä toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnan yhtenä kulmana on jatkuvuudenhallinta, jonka tavoitteena on varmistaa kaupunkikonsernin toiminnan jatkuvuus kaikissa olosuhteissa sekä ennaltaehkäistä ja minimoida toimintaan kohdistuvat häiriöt. Riskienhallinta- ja jatkuvuudenhallintatoimenpiteiden tarkoituksena on tukea johtamista, edistää kaupungin päämäärien ja tavoitteiden toteutumista, parantaa päätöksenteon edellytyksiä sekä varmistaa toiminnan vaatimustenmukaisuus, häiriöttömyys ja jatkuvuus.

Imatran kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta sekä päättää kaupungin omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta (hallintosääntö § 25). Imatran kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 9.12.2013 (§ 142). Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeet laaditaan keväällä 2017. Ne tulevat sisältämään riskienhallintaprosessien tarkemmat määrittelyt sekä ohjeistukset riskienhallinnan toteuttamisesta koko konsernissa. Riskienhallintaa on ohjelma- ja ohjeistustasolla käsitelty lisäksi uudessa konserniohjeessa sekä strategian toimeenpano-ohjelmassa.

Ulkoisen toimintaympäristön vaikutuksia koko kaupungin tasolla, vastuualueilla ja tytäryhteisöissä arvioidaan tapauskohtaisesti. Merkittävien päätösten, hankkeiden ja investointien yhteydessä arvioidaan niiden vaikutuksia ja riskejä. Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit ja tavoitteisiin liittyvät uudet mahdollisuudet tunnistetaan ja arvioidaan osana talousarvion tavoitteiden asettamis- ja suunnitteluprosessia sekä säännöllisesti toimintakauden aikana. Riskien arviointi on osana sähköistä talouden suunnittelu- ja seurantaohjelmistoa ja prosessia tullaan jatkossakin kehittämään. Toiminnallisia ja vahinkoriskejä arvioidessa hyödynnetään sähköistä riskien arviointijärjestelmää. Järjestelmä on tarkoitus uusida vuonna 2017, vastaamaan paremmin organisaation tarpeita.

Merkittävimpien riskien hallitsemiseksi, jokaisella organisaatiotasolla seurataan säännöllisesti ennalta sovittuja mittareita, tavoitteiden toteutumista sekä niihin liittyviä riskejä. Merkittävimmät riskit arvioidaan sekä vastuutetaan ja aikataulutetaan toimenpiteet sekä niiden seuranta. Erityisesti riskien hallintatoimenpiteisiin on kiinnitettävä jatkossa huomiota. Riskeihin vastaamisen menettelyt kuvataan ja ohjeistetaan tarkemmin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen yhteydessä.

Kaikilla kaupungin tasoilla riskeihin ja erilaisiin häiriötilanteisiin varaudutaan laatimalla tarvittavat suunnitelmat etukäteen. Tavoitteena on, että jokainen tytäryhteisö, vastuualue ja työyksikkö on varautunut erilaisiin talouden ja toiminnan häiriötilanteisiin, niiden ennakointiin, niissä toimimiseen sekä toiminnan palauttamiseen normaalitasolle.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Konsernitilinpäätös sisältää alaskirjauksia luottotappioista 0,5 M€:a, joista pääosa on vanhoja sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksusaaavia vuosilta 2007 – 2014 (kh 6.2.2017 § 30). Takaisinperintää em. saatavista kuitenkin jatketaan. Jatkossa luottotappiot tullaan kirjaamaan vuosittain.

Sisäilmaongelmien vuoksi konserniyhtiöistä Imatran Tilat Liikelaitos (lakkautettu 31.10.2017), Imatran Seudun Yritystilat Oy ja Imatran Toimitilat Oy alaskirjasivat kukin ta-seistaan käytöstä poistetuista ja puretuista kiinteistöistä, joilla konsernitaseeseen oli vaikutusta yhteensä 207.000 €:a. (Virasojan koulu, Vuoksenniskan koulu, Koivula ja Tainionkosken ent. päiväkot).

Sopimustoiminta

Sopimusten hallintaa ja sopimukseen liittyvää sisäistä valvontaa on kehitetty merkittävästi vuoden 2016 aikana. Sopimuksille on nimetty vastuuhenkilöt ja operatiiviset vastuuhenkilöt, joiden tehtävänä on huolehtia sopimusehtojen noudattamisesta ja vanhentumisaikojen seurannasta.

Konserniyhtiöt ovat käyttäneet merkittävimpien sopimusten laadintaan ulkopuolista asiantuntija-apua ja sopimusjuridiikan osalta on konsultoitu Imatran kaupungin lakimiestä. Merkittävimmät sopimukset viedään yhtiöiden hallitusten päätettäviksi.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen tarkastus on Imatran kaupungin johtamisjärjestelmän osa, jota johtavat tilivelvolliset (kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja) käyttävät toteuttaessaan tilivelvollisyyteen kuuluvaa valvontavelvollisuuttaan. Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa.

Kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksellä (1.3.2016) sisäisen tarkastuksen työpanosta myytiin 0,2 henkilötyövuotta Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymälle. Lisäksi Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden osasto ostaa Imatran kaupungilta 0,4 henkilötyövuotta Eksoten tarkastuslautakunnan sihteerin tehtäviin (Imatran tarkastuslautakunnan päätös 28.1.2016). Imatran kaupungin tarkastus- ja riskienhallintapalvelujen henkilöresurssit ovat em. sopeutusten jälkeen ja riskienhallintapäällikön opintovapaalta paluun jälkeen 2,4 henkilötyövuotta.

Sisäisen tarkastuksen tehtävät painottuivat vuonna 2016 kaupunginhallituksen asettamien (kh 9.11.2015 § 285) kehittämiskorien aihealueiden nykytilojen selvityksiin. Selvityksiin sisältyivät mm. seuraavat arvioinnit:

- Kulttuuripalvelut ja musiikkiopisto
- Hallinto- ja tukipalvelujen volyyymi- ja resurssiselvitys
- Eksoten ja Imatran kaupungin yhteisselvitys työllisyys- ja pitkäaikaistyöttömyyden hoidosta
- Tilojen käyttö ja tarkoituksenmukaisuus: koulukiinteistöt ja nuorisotilat
- Kaupunginhallituksen kehittämiskoreille asettamien tavoitteiden sekä kehittämistyön seuranta

Sisäinen valvonta on pääsääntöisesti kohtuullisen hyvällä tasolla tehtyjen arviointien perusteella. Tilojen käytön arvioinnin perusteella kaupungin tilojen käyttöä ja tehostamista/tiivistämistä tulee jatkossa tarkastella kriittisesti. Tehostamista tarvitaan niin neliömäärän kuin kuntalaisten käytössä olevien tilojen aukioloaikojenkin näkökulmasta. Selvityksissä havaituista puutteista ja kehittämistarpeista on raportoitu arviointien yhteydessä vastuullisille henkilöille.

1.3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Imatran kaupungin tuloslaskelma

Ulkoinen	2016 1 000 €	2015 1 000 €	Muutos 1 000 €
Toimintatuotot	24 594	31 035	-6 441
Toimintakulut	-170 334	-175 318	4 984
TOIMINTAKATE	-145 741	-144 283	-1 458
Verotulot	106 689	107 621	-932
Valtionosuudet	53 738	49 046	4 692
Rahoitustuotot ja -kulut	-401	-451	50
Korkotuotot	395	596	-201
Muut rahoitustuotot	161	330	-170
Korkokulut	-953	-1 227	274
Muut rahoituskulut	-3	-150	146
VUOSIKATE	14 285	11 934	2 352
Poistot ja arvonalentumiset	-9 379	-8 437	-941
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 379	-8 437	-941
Satunnaiset erät	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	4 906	3 496	1 410
Tilinpäätössiirot	321	-140	461
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	5 227	3 356	1 871

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,4	17,7
Vuosikate/Poistot, %	152,3	141,4
Vuosikate, euroa/asukas	519	429
Asukasmäärä	27 517	27 835

Imatran kaupungin toimintakate heikkeni 1,5 M€ (1 %). Toimintakuluista 14,4 % katettiin toimintatuloilla. Verorahoituksella (verotulot ja valtionosuudet) jäi toimintakuluista rahoitettavaksi siten 85,6 %.

Verotulot laskivat edellisestä vuodesta 0,9 M€. Kunnallisverot laskivat 0,3 M€, ja yhteisöverot 0,9 M€. Kiinteistöverot nousivat 0,3 M€ edelliseen vuoteen verrattuna. Valtionosuudet nousivat 4,7 M€.

Vuosikate parani edellisestä vuodesta 2,4 M€ ollen 14,3 M€. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot olivat tilikaudella 3,6 M€, kun ne edellisenä vuonna olivat 0,2 M€.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Imatran kaupungin rahoituslaskelma

Ulkoinen	2016 1 000 €	2015 1 000 €	Muutos 1 000 €
<i>Toiminnan rahavirta</i>			
Vuosikate	14 285	11 934	2 352
Tulorahoituksen korjauserät			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	-3 563	-255	-3 308
<i>Investointien rahavirta</i>			
Investointimenot	-23 669	-26 567	2 898
Rahoitusosuudet investointimenoihin	871	933	-61
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14 639	4 061	10 578
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 565	-9 894	12 459
<i>Rahoituksen rahavirta</i>			
Lainakannan muutokset	384	14 285	-13 901
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 000	27 000	-13 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 616	-12 715	-901
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 307	-63	-7 244
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-72	-8	-64
Vaihto-omaisuuden muutos	-5	1	-6
Saamisten muutos	2 619	-2 523	5 142
Korottomien velkojen muutos	-9 848	2 468	-12 316
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-6 923	14 222	-21 145
RAHAVAROJEN MUUTOS	-4 358	4 328	-8 686
Rahavarat 31.12.	9 889	14 247	-4 358
Rahavarat 1.1.	14 247	9 920	4 328
<i>RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</i>			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-6 609	-9 078	
Investointien tulorahoitus, %	62,7	46,6	
Pääomamenojen tulorahoitus, %	39,2	31,1	
Lainanhoitokate	1,0	0,9	
Kassan riittävyys, pv	17	24	

Tulorahoitus oli 14,3 M€, mikä on 2,4 M€ suurempi kuin edellisenä vuonna.

Investointimenot olivat yhteensä 23,7 M€. Investointien rahoitusosuudet olivat 0,9 M€ ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot 14,6 M€, joka sisältää tulorahoituksen korjauseränä pysyvien vastaavien luovutusvoittoja ja -tappioita 3,6 M€. Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta oli 2,6 M€.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 13,6 M€. Uutta lainaa nostettiin 14,0 M€. Muut maksuvalmiuden muutokset olivat -7,3 M€. Kassavarat olivat vuoden lopussa 9,9 M€.

1.4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Imatran kaupungin tase

VASTAAVAA	2016 1 000 €	2015 1 000 €	Muutos 1 000 €	VASTATTAVAA	2016 1 000 €	2015 1 000 €	Muutos 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	201 420	199 078	2 342	OMA PÄÄOMA	136 904	131 997	4 906
Aineettomat hyödykkeet	1 739	1 999	-260	Peruspääoma	74 863	74 863	0
Aineettomat oikeudet	173	166	7	Muut omat rahastot	3 185	3 505	-321
Muut pitkävaikutteiset menot	1 566	1 833	-267	Edellisten tilikausien ylijäämä (al	53 629	50 273	3 356
Aineelliset hyödykkeet	111 769	116 214	-4 445	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 227	3 356	1 871
Maa- ja vesialueet	27 700	27 573	127	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	25	97	-72
Rakennukset	18 526	22 934	-4 408	Valtion toimeksiannot	0	72	-72
Kiinteät rakenteet ja laitteet	63 214	61 659	1 555	Lahjoitusrahastojen pääomat	25	25	0
Koneet ja kalusto	710	876	-166	VIERAS PÄÄOMA	86 086	95 550	-9 464
Muut aineelliset hyödykkeet	674	663	11	Pitkäaikainen	53 261	52 961	300
Ennakkomaksut ja	945	2 510	-1 565	Lainat rahoitus- ja vakuutuslait	48 071	47 762	308
Sijoitukset	87 911	80 864	7 047	Lainat julkisyhteisöiltä	75	91	-16
Osakkeet ja osuudet	87 845	80 798	7 047	Muut velat	5 115	5 108	7
Muut saamiset	66	66	0	Lyhytaikainen	32 825	42 589	-9 764
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	25	25	0	Lainat rahoitus- ja vakuutuslait	13 007	12 916	91
Lahjoitusrahastojen erityiskatte	25	25	0	Saadut ennakot	0	27	-27
VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 571	28 542	-6 971	Ostovelat	3 930	12 307	-8 377
Vaihto-omaisuus	33	27	5	Muut velat	608	1 554	-946
Aineet ja tarvikkeet	33	27	5	Siirtovelat	15 280	15 785	-505
Saamiset	11 649	14 267	-2 619	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	223 015	227 645	-4 629
Pitkäaikaiset saamiset	8 055	7 820	235				
Lainasaamiset	7 544	7 559	-15	TASEEN TUNNUSLUVUT			
Muut saamiset	512	261	251	Omavaraisuusaste, %	61,4	58,0	
Lyhytaikaiset saamiset	3 594	6 447	-2 854	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	46,5	50,9	
Myyntisaamiset	2 659	3 749	-1 090	Kertynyt yli/alijäämä, 1000 €	58 856	53 629	
Lainasaamiset	0	185	-185	Kertynyt yli/alijäämä, €/asukas	2 139	1 927	
Muut saamiset	384	1 044	-661	Lainakanta 31.12., 1000 €	61 153	60 769	
Siirtosaamiset	551	1 469	-919	Lainakanta, €/asukas	2 222	2 183	
Rahat ja pankkisaamiset	9 889	14 247	-4 358	Lainasaamiset, 1000 €	66	66	
VASTAAVAA YHTEENSA	223 015	227 645	-4 629	Asukasmäärä	27 517	27 835	

1.5. KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma

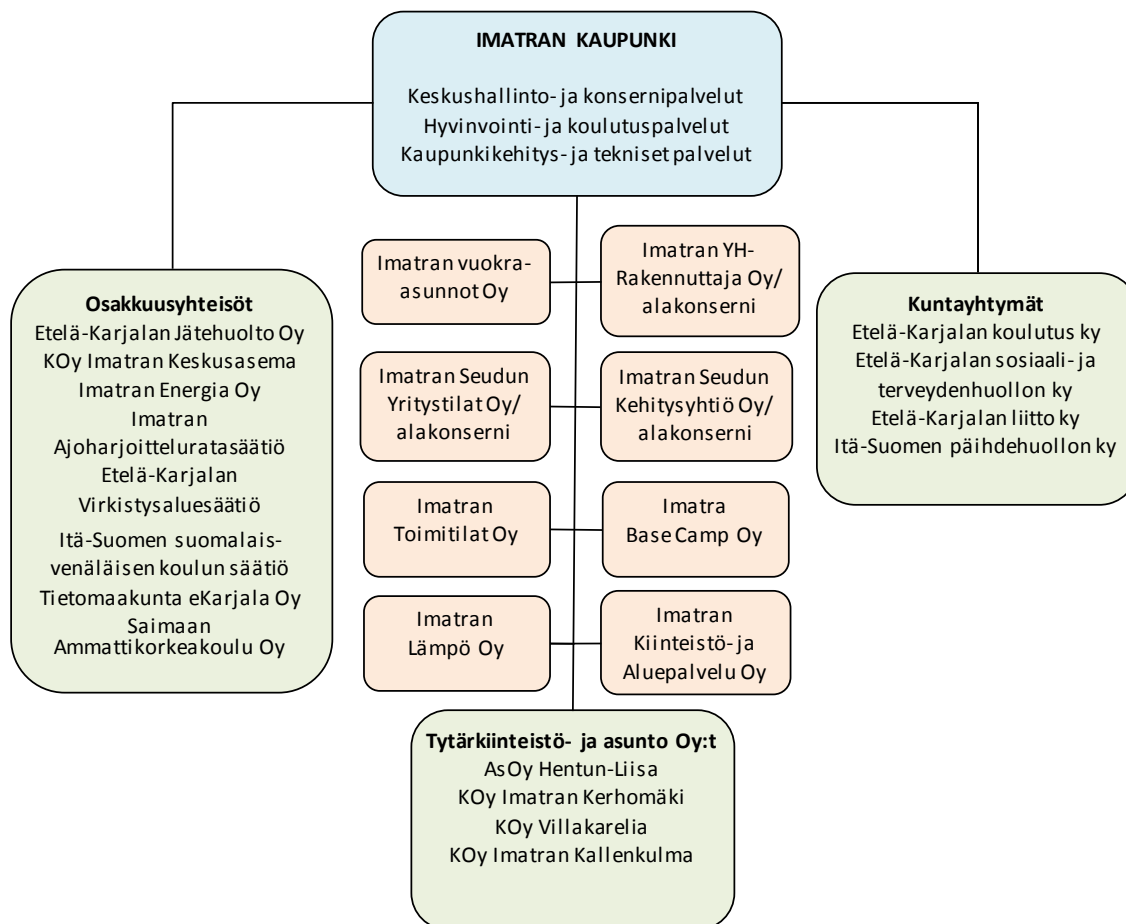
TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	24 594	11,1	Toimintakulut	-170 334	78,3
Verotulot	106 689	48,2	Korkokulut	-953	0,4
Valtionosuudet	53 738	24,3	Muut rahoituskulut	-3	0,0
Korkotuotot	395	0,2	Tulorahoituksen korjauserät		
Muut rahoitustuotot	161	0,1	+/- Pakollisten varausten muutos	0	0,0
Satunnaiset tuotot	0	0,0	- Pys. vast. hyödykk. luovutustappiot	26	0,0
Tulorahoituksen korjauserät			Investoinnit		
- Pys. vast. hyödykk. luovutusvoitot	-3 589	-1,6	Investointimenot	-32 267	14,8
Investoinnit			Rahoitustoiminta		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 150	0,5	Antolainasaamisten lisäykset	0	0,0
Pys. vast. hyödykk. luovutustulot	14 613	6,6	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 616	6,3
Rahoitustoiminta			Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	9 408	4,3	Oman pääoman vähennykset	-386	0,2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 000	6,3			
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,0			
Oman pääoman lisäykset	0	0,0			
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	221 158	100	KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	-217 533	100

Laskelma kokoaa yhteen taulukkoon kaupungin tilivuoden menot ja tulot tuloslaskelmasta, investointiosasta sekä rahoituslaskelman menoista ja tuloista. Menojen ja tulojen erotus kuvaa kassan ja muun maksuvalmiuden muutosta tilivuoden aikana.

1.6. IMATRA-KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

IMATRA-KONSERNI

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN YHDISTELLYT YHTEISÖT

	Yhdistelty konserni- tilinpäätökseen	Ei yhdistelty konserni- tilinpäätökseen
Tytäryhteisöt	26	
Kiinteistöyhtiöt	15	
Muut yhtiöt	9	1
Asunto-osakeyhtiöt	2	4
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt	8	
YHTEENSÄ	38	5

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojenhankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kaupunginvaltuuston hyväksymä kaupunkikonsernin omistajapolitiikka sisältää konserniohjeet sekä kuntayhteisön toimintamallin. Konserniohjeiden tarkoituksena on luoda puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Konserniohjeella pyritään tytäryhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen sekä kaupungin ja tytäryhteisöjen välisen tiedonkulun tehostamiseen. Konserniohjeiden tarkoituksena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla.

Konserniohjeet koskevat kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeiden periaatteita noudattaen.

Konserniseurantaan kuuluvat yhteisöt raportoivat toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteidensa toteutumista osavuosisikastausten yhteydessä kolmannesvuosittain kaupunginhallitukselle voimassa olevien konserniohjeiden mukaisesti.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Imatran Seudun Yritystilat Oy muodostaa alakonsernin, johon edellä mainitun lisäksi kuuluivat 31.12.2016: KiOy Imatran Seudun Tietotalo, KiOy Imatran Koskenlinkki, KiOy Imatran Kanavakatu 9, KiOy Imatran Koskikeskus, KiOy Imatran Alakatu 18, KiOy Nauha-kuusenkatu 8 ja KiOy Muovikuja 3, KiOy Karhumäenkatu 71, KiOy Imatran Piikatu 14, KiOy Mansikkalan Yritystalo, KiOy Imatran Tiilitehtaankatu 28 ja KiOy Imatran Leipäki-ventie 5.

Imatran YH-Rakennuttaja Oy muodostaa alakonsernin, johon kuuluu edellä mainitun lisäksi 31.12.2016 Ukonranta Oy ja AsOy Torinkulma.

Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy muodostaa alakonsernin, johon edellä mainitun lisäksi kuuluu 31.12.2016 Imatran Seudun Aluekehitys Oy.

Kaupunki osti Imatran Base Camp Oy:n koko osakekannan 5.10.2016 allekirjoitetulla kauppakirjalla. Yhtiön poikkeuksellisesti pitempi tilikausi (14 kk) yhdistetään kaupunkikonserniin vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

Konserniin kuuluvien yhtiöiden Imatran Lämpö Oy:n ja Imatran Seudun Yritystilat Oy:n koronvaihtosopimukset on esitetty liitetiedoissa.

1.6.4 Konsernin henkilöstömäärä

	2016			2015		
	Koko- aikaiset	Osa- aikaiset	Yhteensä	Koko- aikaiset	Osa- aikaiset	Yhteensä
Kaupunki	747	121	868	1474	240	1 714
Tytäryhteisöt	122	5	127	128	9	137
Konserni yhteensä	869	126	995	1 602	249	1 851

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntalaki edellyttää, että kaupunginvaltuuston tulee päättää kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet konsernitasolla. Imatran kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 9.12.2013 (§ 13).

Konsernivalvonnan järjestämisestä vastaa kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Valvonnan kohteena ovat tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Konsernijohto voi määritellä yhtiöiden toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan, analysointiin ja raportointiin varten tunnuslukuja ja mittareita, joilla tytäryhteisöjen toiminnan kannattavuutta, vaikuttavuutta ja talouden tilaa kuntakonsernissa voidaan arvioida.

Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginjohtajaa konsernivalvonnan toteuttamisessa ja sillä on oikeus saada tehtävänsä toteuttamista varten tytäryhteisöiltä tarvittavat tiedot.

Tarkastuslautakunta huolehtii kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastamisen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu koko kaupunkikonsernin valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi.

Tytäryhteisöjen tilintarkastuksen toteuttaa kaupungin tilintarkastusyhteisö konserniohjeen mukaisesti.

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa konserniohjauksena ohjeet kaupunkia tytäryhteisöjen hallintoelimityksissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallituksen nimeämien edustajien tehtävänä on arvioida asiakohtaisesti konserniohjauksen ja toimintaohjeiden tarvetta. Kaupunginhallituksen toimintaoh-

je tulee edustajan pyytää kuitenkin aina, kun käsiteltävänä on merkittäviä taloudellisia riskejä koskeva tai periaatteellisesti merkittävä asia.

Tytäryhteisöjen tulee pyytää kaupunginhallitukselta ennakkokannanotto mm. merkittävistä investoinneista ja lainanotoista, toiminta-ajatuksen muuttamisesta, yhtiöjärjestyksen tai -sääntöjen muuttamisesta.

Vuonna 2016 kaupunginhallitus on käsitellyt konserniohjeen mukaisesti konserniyhtiöiden konserniohjauspyynnöt.

Kaupunginvaltuusto on asettanut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet merkittävimmille konserniin kuuluville yhtiöille, joiden toteutumista seurataan osavuosikatsauksissa ja toteutumasta raportoidaan toimintakertomuksessa. Valtuuston yhtiöille asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on johdettu kaupungin voimassa olleesta strategiasta.

Imatran kaupunkikonsernin strategia uudistettiin vuonna 2015 (kv 16.11.2015 § 89). Strategian uudistustyön yhteydessä päätettiin käynnistää konsernitason kehittämistyö, joka jatkui vuoden 2016 aikana. Kaupunkikonsernin kehittämiskoriin on sisällytetty mm.

- konsernirakenne ja -ohjaus
- omistajastrategia
- konsernipalvelut.

Imatran kaupunkikonsernin konserniohjeen uudistaminen uutta kuntalakia vastaavaksi käynnistettiin syksyllä 2016 ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi konserniohje viedään maaliskuussa 2017.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

1 000 €	Koko konserni	Kaupunki	Koko konserni	Kaupunki
	(eliminoitu) TP 2016	TP 2016	(eliminoitu) TP 2015	TP 2015 ml. LL
KONSERNIN TULOSLASKELMA				
Vuosikate	30 865	14 285	26 236	11 934
Poistot	-23 087	-9 379	-21 484	-8 437
Tilikauden yli-/alijäämä	7 627	5 227	4 436	3 536
Myyntivoitot	3 589	3 586	255	255
Satunnaiset erät				
Yli-/alijäämä./ . voitot	4 038	1 641	4 181	3 281
KONSERNITASE				
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	40 492	53 629	33 671	50 273
Tilikauden yli-/alijäämä	7 627	5 227	4 436	3 356
Vapaa oma pääoma	48 119	58 856	38 108	53 629
Lainakanta	195 825	61 153	189 052	60 769
Nettovelkaantumisaste-%	141	37	142	35
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA				
Investointimenot	-58 698	-23 669	-61 095	-26 567

Konsernilainakannasta (196 M€) verotuloilla rahoitettavan lainan takaisinmaksuosuus on 36 % (70 M€), joka tarkoittaa kaupungin omassa taseessa olevia sekä Toimitilat Oy:n ja Kiinteistö Oy Kallenkulman taseissa olevia lainoja. Muu osuus konsernilainojen takaisinmaksusta n. 64 % (126 M€) rahoitetaan konsernin ulkopuolelta saaduilla tuloilla.

Konsernin omavaraisuusaste parani edellisestä vuodesta ollen 34,7 %. Konsernin lainakanta lisääntyi vuoden aikana 6,8 M€. Osaomistusyhtiöitä, joiden lainakanta oli vuoden lopussa 6,7 M€, ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Suhteellinen velkaantuneisuus oli vuoden lopussa 74,8 %.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2016 1 000 €	2015 1 000 €
Toimintatuotot	151 530	154 456
Toimintakulut	-290 861	-294 946
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	486	-31
TOIMINTAKATE	-138 845	-140 521
Verotulot	106 689	107 569
Valtionosuudet	65 204	61 184
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 183	-1 997
Korkotuotot	158	369
Muut rahoitustuotot	188	415
Korkokulut	-2 522	-2 627
Muut rahoituskulut	-6	-154
VUOSIKATE	30 865	26 236
Poistot ja arvonalentumiset	-23 087	-21 484
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 087	-21 484
TILIKAUDEN TULOS	7 779	4 753
Tilinpäätössiirrot	282	-254
Tilikauden verot	-279	
Laskennalliset verot	-131	
Vähemmistöosuudet	-23	-98
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	7 627	4 400

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	52,1	52,4
Vuosikate/Poistot, %	133,7	122,1
Vuosikate, euroa/asukas	1 122	943
Asukasmäärä	27 517	27 835

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2016	2015
	1 000 €	1 000 €
<i>Toiminnan rahavirta</i>		
Vuosikate	30 865	26 236
Tilikauden verot	-279	
Tulorahoituksen korjauserät	-3 899	89
<i>Investointien rahavirta</i>		
Investointimenot	-58 698	-61 095
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 029	1 893
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	20 734	4 575
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-9 247	-28 301
<i>Rahoituksen rahavirta</i>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	83	83
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	27 534	46 490
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-19 565	-18 300
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 186	300
Oman pääoman muutokset	7 349	1 585
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-40	-54
Vaihto-omaisuuden muutos	-94	110
Saamisten muutos	-13 381	688
Korottomien velkojen muutos	4 301	-2 452
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	5 002	28 450
RAHAVAROJEN MUUTOS	-4 244	149
Rahavarat 31.12.	13 707	18 012
Rahavarat 1.1.	17 952	17 864
	-4 244	149
<i>RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</i>		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-56 414	-58 430
Investointien tulorahoitus, %	54,5	44,3
Pääomamenojen tulorahoitus, %	40,4	33,8
Lainanhoitokate	1,5	1,4
Kassan riittävyys, pv	13	17

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2016 1 000 €	2015 1 000 €	VASTATTAVAA	2016 1 000 €	2015 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	334 754	324 366	OMA PÄÄOMA	128 898	120 778
Aineettomat hyödykkeet	6 645	6 098	Peruspääoma	74 863	74 863
Aineettomat oikeudet	3 558	3 627	Arvonkorotusrahasto	702	712
Muut pitkävaikutteiset menot	2 912	2 322	Muut omat rahastot	5 214	7 093
Ennakkomaksut	175	149	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijää)	40 492	33 709
Aineelliset hyödykkeet	306 056	298 240	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 627	4 400
Maa- ja vesialueet	34 633	34 447	VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 172	1 414
Rakennukset	164 161	159 376	PAKOLLISET VARAUKSET	1 662	1 516
Kiinteät rakenteet ja laitteet	74 630	72 868	Eläkevaraukset	0	20
Koneet ja kalusto	24 166	22 410	Muut pakolliset varaukset	1 662	1 496
Muut aineelliset hyödykkeet	1 379	2 443	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 169	1 490
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 088	6 696	VIERAS PÄÄOMA	242 900	244 137
Sijoitukset	22 052	20 028	Pitkäaikainen korollinen vieras pääom	176 057	170 271
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet	20	20	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	10 975	11 885
Osakkuusyhteisöosuudet	14 748	14 525	Lyhytaikainen korollinen vieras pääom	19 780	18 780
Osakkeet ja osuudet	5 800	3 916	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	36 088	43 200
Muut lainasaamiset	1 244	1 328	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	375 801	369 335
Muut saamiset	240	240	TASEEN TUNNUSLUVUT		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	957	1 239	Omavaraisuusaste, %	34,7	33,2
VAIHTUVAT VASTAAVAT	40 091	43 730	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	74,8	75,2
Vaihto-omaisuus	2 275	2 180	Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	48 119	38 110
Saamiset	24 109	23 537	Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	1 749	1 369
Pitkäaikaiset saamiset	5 730	4 208	Konsernin lainat, €/asukas	7 117	6 792
Lyhytaikaiset saamiset	18 379	19 330	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	195 837	189 052
Rahoitusarvopaperit	78	78	Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	1 244	1 328
Rahat ja pankkisaamiset	13 629	17 935	Asukasmäärä	27 517	27 835
VASTAAVAA YHTEENSÄ	375 801	369 335			

1.7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos ennen varauksia ja rahastosiirtoja on 4.906.481,96 euroa.

Kaupunginhallitus esittää, että

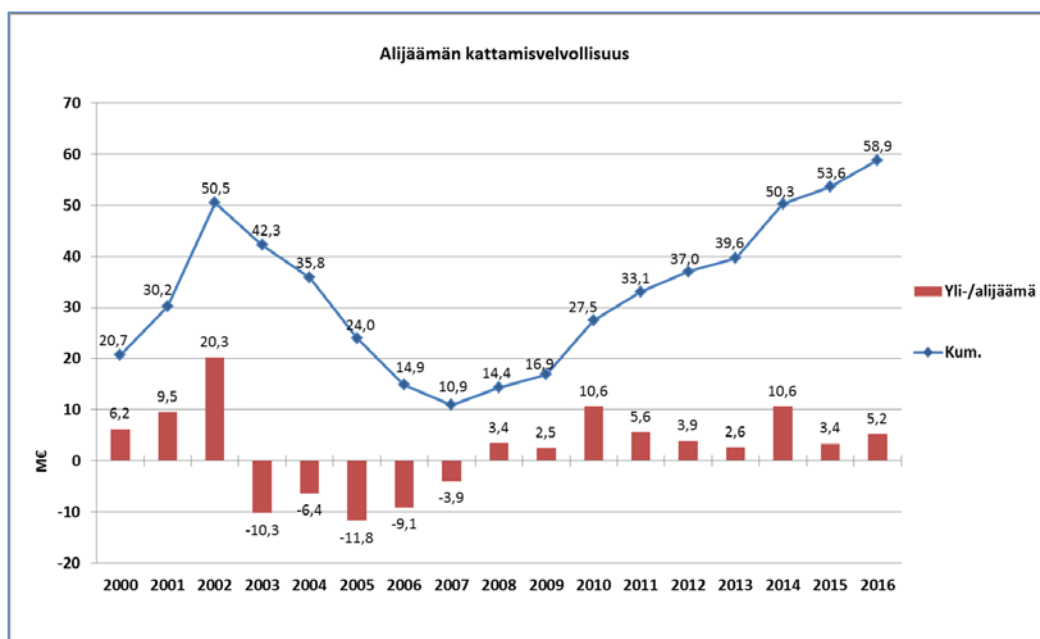
- Korvattuja vahinkoja vastaava määrä yhteensä 320.538,65 euroa tuloutetaan vahinkorahastosta tuloslaskelmaan, vahinkorahaston sääntöjen mukaisesti,
- tämän jälkeen muodostuva tilikauden ylijäämä 5.227.020,61 euroa kirjataan taseen oman pääoman lisäykseksi.

1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tasapainotustoimenpiteitä, joista ei päätetä talousarviossa ja -suunnitelmassa, vaan niiden hyväksymisen yhteydessä ovat alijäämän kattaminen edellisten tilikausien ylijäämästä, muista omista rahastoista ja peruspääomasta. Päätös alijäämän kattamisesta tase-eristä tulee tehdä ennakkoon talousarviota ja -suunnitelmaa hyväksyttäessä.

Vuoden 2016 tilinpäätöksen mukaan edellisten kausien ylijäämä on 53.628.860,56 euroa.

Käytettävissä oleva ylijäämä vuoden 2016 tilinpäätös huomioiden on 58.855.881,17 euroa.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1. Kaupunginvaltuuston asettamien avaintavoitteiden toteutuminen

Elinvoimaisuuden edistäminen

Ukonniemen alueen kehittäminen niin kuntalaisten kuin matkailijoiden vapaa-aikakeskukseksi jatkui vuonna 2016. Alueen uusi pesäpallo- ja ampumahiihtostadion otettiin virallisesti käyttöön kesällä 2016.

Ukonniemen alueen lomaosakerakentaminen hiljeni kuluneen vuoden aikana, mutta Imatran Kylpylän aktiivinen ote on johtanut Kylpylän suunnitelmiin allasosaston laajentamisesta.

Saimaa Geopark -aluekokonaisuuden hallintaa varten alueen kunnat (kolme kaupunkia, kuusi kuntaa) tekivät merkittävät valtuustotason päätökset: kaikki toimijat ovat mukana vuoden 2016 lopussa perustetussa Saimaa Geopark yhdistyksessä ja toiminta tähtää UNESCO:n GGP-hakemuksen tekemiseen vuoden 2017 aikana.

Liikenneturvallisuuden ja koululaisten käyttämien kevyenliikenteen väylien turvallisuuden on kiinnitetty jatkuvasti huomiota ja eräitä akuutteja korjaustöitä on voitu tehdä nopeallakin aikataululla.

Kaupunkisuunnitteluyksikkö on pystynyt irrottamaan tarvittavaa kapasiteettia kaavamuutoksiin, joilla voidaan luoda parempia toimintaedellytyksiä elinkeinoelämällä ja uusien työpaikkojen syntymiselle. Pääpaino on ollut olemassa olevien työpaikka-alueiden kaavallisessa kehittämisessä.

Kaupunkikuvaan ja ympäristötaiteeseen on kiinnitetty huomiota.

Hallinto- ja tukipalvelut keskitettiin kokonaisuudessaan keskushallintoon 1.5.2016 alkaen. Hallinnon keskittämisellä ja prosessinomaiseen toimintaan siirtymisellä tehostetaan edelleen hallintorakennetta. Järjestely mahdollistaa henkilöstön eläköitymisen maksimaalisen hyödyntämisen.

Hyvinvoinnin varmistaminen

Vuonna 2016 toteutettu palveluverkkoselvitys ja siihen liittyvät päätökset linjaavat tulevaisuuden oppimisympäristöjen rakentamista Imatralla. Varhaiskasvatuksen ja peruskoulujen palveluverkkoa tiivistämällä investoinnit keskitetään entistä harvempiin yksi-

köihin, jotta voidaan varmistaa terveet, turvalliset ja laadukkaat oppimisympäristöt, ja selkeät opinpolut varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja koko peruskoulun läpi.

Vuonna 2016 otettiin käyttöön oppilaskohtaiset laitteet yläkouluissa. Myös langattomien verkkojen kattavuutta ja kapasiteettia laajennettiin, ja opettajille järjestettiin koulutusta. Digitaalisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen laajenee tulevina vuosina alakouluihin ja esiopetukseen.

Eryteisesti elämänlaatupalveluissa painopiste oli omatoimisuuden tukemisessa digitalisaation avulla. Vuonna 2016 valmisteltiin talousarvion yhteydessä kolmivuotinen investointisuunnitelma omatoimisuutta tukevista hankkeista; ensimmäiset pilottihankkeet (Monitoimistadionin ampumaratojen varaus ja varausvahvistukset, Vuoksenniskan kuntosali) toteutettiin vuonna 2016. Valtaosa hankkeiden toteutuksesta ajoittuu vuosille 2017 - 2019.

Ikäihmisten liikuntatapahtumat Aviasport-areenalla kahdesti viikossa vakiintuivat vuoden 2016 aikana. Kävijämäärät ovat kasvaneet jatkuvasti, loppuvuodesta päästiin jo yli sadan hengen kävijän/tapahtuma. Kävijöiltä saadun palautteen perusteella toiminta on lisännyt ikäihmisten hyvinvointia. Sosiaalinen kanssakäyminen on koettu merkittäväksi samoin fyysisen kunnon ja toimintakyvyn koheneminen. Tapahtumissa on voinut liikkua omaehtoisesti ja/tai ohjattuna.

Vuosi 2016 oli ensimmäinen vuosi, kun sote-palveluiden järjestämisvastuu on siirtynyt Eksotelle. Imatran koordinaattorit ovat osallistuneet Eksoten palvelualueiden johtoryhmiin suunnitelmien mukaisesti. Lisäksi he ovat osallistuneet erilaisiin yhteistyöryhmiin Eksoten ja muiden jäsenkuntien edustajien kanssa. Toimintamalleja on yhtenäistetty.

2.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion toteutumataulukoissa sarakkeessa 'TA 2016' esitetään alkuperäinen kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio, sarakkeessa 'TA+muutokset' esitetään talousarviovuoden aikana muutettu, käytettävissä oleva määräraha, sarakkeessa 'Toteutuma 2016' ilmenee talousarviovuoden toteutunut euromäärä ja 'Alitus/ylitys' -sarake ilmaisee poikkeaman muutettuun talousarvioon. Luvut on esitetty 1000 euroina.

Kaupungin talousarvion toteutumisen kokonaistarkastelu.

1 000 €	TA 2016	TA+ muutokset	Tot. 2016	Alitus/ ylitys
Toimintatulot	19 502	19 639	28 341	8 702
Myyntitulot	9 615	9 674	9 625	-49
Maksutulot	2 779	2 779	2 550	-230
Tuet ja avustukset	622	622	1 503	880
Muut toimintatulot	6 485	6 564	14 664	8 101
Toimintamenot	-171 124	-172 258	-174 082	-1 824
Henkilöstömenot yht.	-40 433	-40 493	-39 845	648
Palkat ja palkkiot	-28 117	-28 149	-27 884	265
Eläkekulut	-10 387	-10 413	-10 161	252
Muut henkilöstösivukulut	-1 929	-1 931	-1 800	131
Palvelujen ostot	-113 447	-114 623	-115 168	-546
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 072	-3 098	-5 724	-2 626
Avustukset	-2 335	-2 309	-1 915	394
Muut toimintamenot	-11 837	-11 735	-11 429	306
TOIMINTAKATE	-151 622	-152 619	-145 741	6 879
Verotulot yhteensä	106 369	106 369	106 689	320
Kunnan tulovero	93 982	93 982	93 467	-515
Kiinteistövero	9 054	9 054	9 262	208
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 333	3 333	3 959	626
Valtionosuudet yhteensä	52 511	52 511	53 738	1 227
Peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	55 802	55 802	56 393	591
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-3 291	-3 291	-2 655	637
Korkotulot	581	581	395	-186
Muut rahoitustulot	185	185	161	-24
Korkomenot	-1 133	-1 133	-953	179
Muut rahoitusmenot	-52	-52	-3	48
VUOSIKATE	6 839	5 842	14 285	8 444
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 839	-6 839	-9 379	-2 540
TILIKAUDEN TULOS	0	-997	4 906	5 903
Rahastojen lisäys (-)/vähennys (+)	0	0	321	321
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	-997	5 227	6 224

Imatran tilat liikelaitoksen toiminta lakkautettiin 31.10.2016 ja liikelaitoksen toteumatiedot yhdistettiin tilitasolla kaupungin talousarvion toteutumatietoihin. Tämä näkyy kaupungin talousarvion toteutumisessa ylityksinä mm. aineet ja tarvikkeet tiliryhmässä (2,4 M€), vuokratuloissa (3,7 M€) sekä palvelujen ostot (0,8 M€) tiliryhmässä.

Toimintakate toteutui 6,9 M€ alle talousarvion. Käyttötalouden menot ylittivät talousarvion 1,8 M€, tuloja kertyi 8,7 M€ arvioitua enemmän. Toimintakate kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 0,5 M€ (0,3 %). Toimintakatteen vertailua edelliseen vuoteen tehtäessä on kuitenkin huomioitava pysyvien vastaavien hyödykkeiden budjetoimattomat myyntivoitot (3,6 M€). Verorahoitus on noussut vastaavana aikana 3,8 M€ (2,4 %). Talousarvioon myönnettiin määrärahan korotus yhteensä 0,7 M€ palvelujen ostoa varten Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymältä (EKSOTE). Lisäksi Hyvinvointilautakunnalle siirrettiin investointiosasta käyttötalousosaan 0,3 M€ määrärahoja yläkoulujen digitaalisia oppimisvälineitä varten.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot olivat yhteensä 3,6 M€ (0,2 M€/2015). Näistä toimialoille kuuluvia oli noin 3.000 euroa ja loput kirjattiin rahoituksen kustannuspaikalle. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioita kirjattiin tilikaudelle 26.000 euroa.

Toimintakulujen ja -tuottojen osalta tilitasoisen vertailun tekemistä edelliseen vuoteen vaikeuttaa sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyminen Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyden kuntayhtymälle.

Kuluihin on kirjattu kirjanpitolain mukaista varovaisuusperiaatetta noudattaen luottotappioita 0,5 M€. Pääosa luottotappiosta kertyi vanhoista sosiaali- ja terveyspalveluiden maksamattomista laskuista vuosilta 2007 – 2014. Ko. luottotappioista on tehty päätös kaupunginhallituksessa 6.2.2017/§30. Jatkossa luottotappiot kirjataan vuosittain.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloiksi arvioitiin talousarviossa 106,4 M€. Verotuloja kertyi 0,3 M€ (0,3 %) arvioitua enemmän. Kunnallisverojen määrä laski 0,3 M€ (0,3 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Seuraavassa taulukossa on esitetty kunnallisveron perusteena olevien verotettavien tulojen kehittyminen:

	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Tuloveroprosentti	20,00	20,00	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	18,75
Verotettava tulo M€/ed. verovuodelta	491	492	485	474	466	447	447	452
Muutos-%	-0,2	1,5	2,3	1,7	4,3	0,0	-1,1	4,6

Vaikka yhteisöverot toteutuivat 0,6 M€ yli talousarvion, niin ne laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,9 M€ (-18 %).

Kiinteistövero toteutui 0,2 M€ yli talousarvion. Edelliseen vuoteen verrattuna kiinteistöverot nousivat 0,3 M€ (0,1 %).

Kiinteistöveroprosentit	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
. yleinen	1,55	1,55	1,35	1,35	1,35	1,35	1,35	1,00
. vakituinen asuinrakennus	0,37	0,37	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32	0,22
. muu kuin asuinrakennus	0,97	0,97	0,92	0,92	0,92	0,92	0,92	0,70
. voimalaitokset	3,10	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85	2,50
. yleishyödyllinen yhteisö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Valtionosuudet toteutuivat 1,2 M€ yli talousarvion. Edelliseen vuoteen verrattuna valtionosuudet kasvoivat 4,7 M€. Peruspalvelujen valtionosuus koostuu mm. valtionosuustehävien laskennallisista kustannuksista ja syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden määrätymisperusteista ja siihen lisätään ja vähennetään laissa mainituilla erillä. Veroperusteisiin tehtyjä kunnallisveroihin vaikuttavia muutoksia kompensoidaan valtionosuuksissa. Valtionosuuksia lisättiin mm. omais- ja perhehoidon tehtäviin liittyvien lakiuudistuksien perusteella. Valtionosuuksiin sisältyvä verotulojen tasaus oli 3,6 M€.

Peruspalvelujen valtionosuuden myöntää valtiovarainministeriö. Lisäksi Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet. Opetus- ja kulttuuritoimen lopullinen valtionosuus vahvistetaan seuraavan vuoden tammikuussa.

Vuosikate

Rahoituskulut toteutuivat 0,2 M€ alle talousarvion ja rahoitustuotot toteutuivat 0,2 M€ alle talousarvion.

Vuosikate toteutui 8,4 M€ talousarviota paremmin. Tähän vaikutti toimintakatteen lisäksi valtionosuudet, jotka toteutuivat 1,2 M€ talousarviota paremmin. Talousarviota parempaan toimintakatteeseen vaikutti pysyvien vastaavien hyödykkeiden talousarvioon sisällyttämättömät myyntivoitot (3,6 M€).

Tilikauden tulos

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 9,4 M€, josta lakkautetun liikelaitoksen poistojen osuus oli 1,6 M€. Laskennallinen tulos ennen rahastosiirtoja oli 4,9 M€. Rahastosiirtojen jälkeen tilikauden tulos on 5,2 M€ ylijäämäinen.

2.3. Rahoituslaskelmaosan toteutuminen

1 000 €	TA 2016	TA+ muutokset	Tot. 2016	Alitus/ ylitys
Toiminnan rahavirta				
Tulorahoitus				
Vuosikate	6 839	5 842	14 285	8 444
Tulorahoituksen korjauserät				
Pysyvien vastaavien hyödykk. myyntivoitot ja -tappiot			-3 563	-3 563
Tulorahoitus	6 839	5 842	10 723	4 881
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-8 799	-10 961	-11 412	-451
<i>Liikelayoksen purkaminen</i>			-20 855	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	166	166	297	131
<i>Liikelayoksen purkaminen</i>			853	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	3 824	3 824
<i>Liikelayoksen purkaminen</i>			10 789	
Investoinnit yhteensä	-8 633	-10 795	-16 504	-5 709
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 794	-4 953	-5 781	-829
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset	521	521	9 408	8 887
Antolainasaamisten vähennykset	521	521	9 408	8 887
Lainakannan muutokset	2 000	2 000	384	-1 616
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	16 272	16 272	14 000	-2 272
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 272	-14 272	-13 616	656
Oman pääoman muutokset	0	0	-386	-386
Oman pääoman muutos			-386	-386
Muut maksuvalmiuden muutokset	93	93	-7 983	-8 076
Toimeksiantojen muutokset			-72	-72
Vaihto-omaisuuden muutos			-5	-5
Saamisten muutos	93	93	2 002	1 909
Korottomien velkojen muutos			-9 909	-9 909
Rahoituksen rahavirta	2 614	2 614	1 423	-805
Rahavarojen muutos	820	-2 339	-4 358	-2 020

Investoinnit

Liikelayoksen purusta aiheutuneet erät on esitetty rahoituslaskelmassa omina riveinään. Investointimenojen alkuperäinen talousarvio oli 8,8 M€. Talousarviovuoden aikana investointiosaan myönnettiin 2,45 M€ määräraha Imatran Toimitilat Oy:lle tehtävään SVOP-rahastosijoitukseen ja siirrettiin 0,3 M€ investointiosasta käyttötalouteen. Tehtyjen muutosten jälkeen investointimääräraha oli 11,0 M€. Investointimenot toteutuivat 0,4 M€ yli talousarvion eli 11,4 M€. Rahoitusosuudet investointeihin toteutuivat 0,1 M€ yli talousarvion. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot olivat 3,8 M€.

Rahoitustoiminta

Talousarviossa suunniteltua 16,3 M€:n lainaa nostettiin 14,0 M€. Lainoja lyhennettiin 13,6 M€. Lainakanta lisääntyi 0,4 M€:lla ja oli vuoden lopussa 61,2 M€. Lainaa asukasta kohti oli vuoden lopussa 2.222 euroa, vastaava luku edellisellä vuonna oli 2.183 euroa.

Rahavarojen määrä oli vuoden lopussa 9,9 M€. Kaupungin rahavaroihin sisältyy konserni-tili.

2.4. Palvelussuhteiden määrän kehitys

Vuoden 2016 lopussa oli 868 (1714) henkilöllä palvelussuhde Imatran kaupunkiin. Näistä toistaiseksi voimassa olevia palvelussuhteita oli 627 (1349) ja määräaikaista 241 (365). Palvelussuhteista kokoaikaisia oli 747 (1474) ja osa-aikaisia 121 (240). Suluissa olevat vuoden 2015 luvut sisältävät myös EKSOTE:lle siirtyneen henkilökunnan.

Vuosittain laadittava henkilöstökertomus sisältää keskeiset henkilöstöä koskevat tunnusluvut, vertailua edellisiin vuosiin sekä eurokoosteet työvoimakustannuksista ja henkilöstöinvestoinneista.

2.5. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vastuualueittain

Toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista ja talouden toteutumista selvitetään tarkemmin lautakuntien raporteissa.

Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja on tarkasteltu seuraavassa taulukossa. Sitovat määrärahat (toimintakate) ovat toteutuneet 6,9 M€ alle talousarvion. Keskushallinto- ja konsernipalveluiden toteutuksessa näkyy liikelaitoksen purkamisen vaikutukset toimintatuloissa ja -menoissa. Sosiaali- ja terveyspalveluiden arvioitu maksuosuus EKSOTE:lle nousi 0,7 M€, tätä varten korotettiin sosiaali- ja terveyspalveluiden määrärahaa kaupunginvaltuuston päätöksellä vastaavalla summalla.

Käyttötalouden toteutuma

1 000 €		TA 2016	TA+ muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ ylitys
Keskushallinto- ja konsernipalvelut	Tulot	727	701	7 907	7 206
	Menot	-10 306	-10 261	-13 293	-3 031
	Netto	-9 579	-9 560	-5 385	4 175
EKSOTE, sosiaali- ja terveyspalvelut	Tulot	2 647	2 708	2 708	0
	Menot	-93 122	-93 930	-93 933	-4
	Netto	-90 475	-91 221	-91 225	-4
Hyvinvointilautakunta	Tulot	4 056	4 151	5 537	1 386
	Menot	-47 655	-48 131	-47 620	511
	Netto	-43 600	-43 980	-42 083	1 896
Kaupunkikehittämislautakunta	Tulot	10 920	10 923	11 042	119
	Menot	-17 984	-17 874	-17 260	615
	Netto	-7 064	-6 951	-6 218	733
Ympäristövalvonta	Tulot	1 153	1 155	1 147	-8
	Menot	-2 057	-2 063	-1 977	86
	Netto	-904	-908	-829	78
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	Tulot	19 502	19 639	28 341	8 702
	Menot	-171 124	-172 258	-174 082	-1 824
	Netto	-151 622	-152 619	-145 741	6 879

KESKUSHALLINTO- JA KONSERNIPALVELUT

Vastuuhenkilöt: Hallintojohtaja Marita Toikka (vs. hallintojohtaja Kaisa Heino, 30.4.2016 saakka) ja talousjohtaja Kai Roslakka

1. Tehtävälueen kuvaus

Keskushallinto- ja konsernipalvelut luo edellytykset kaupungin kaikkien luottamushenkilötoimieliinten ja koko kaupunkikonsernin tulokselliselle työskentelylle sekä ohjaa, seuraa, kehittää ja valvoo koko konsernia.

Keskushallinto- ja konsernipalveluihin kuuluu kaupunginvaltuusto ja -hallitus, asianhallinta ja asiakaspalvelut, viestintä ja markkinointipalvelut, laki-, hankinta- ja hankepalvelut, demokratia- ja osallisuuspalvelut, henkilöstöhallintopalvelut, tarkastus- ja riskienhallintapalvelut, taloushallintopalvelut ja tietotekniikkapalvelut.

2. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	Avaintavoite 1. Elinvoimaisuuden edistäminen		
	Toteutetaan konserniohjauksen kokonaisuudistus vastaamaan uuden kuntalain ja kaupungin konsernirakenteen muutoksia.	Konsernin ja konserniohjauksen toimintatavat on kuvattu ja konserniohjeet on uudistettu vuoden 2016 loppuun mennessä.	Konserniohjaus ja sen toimintatavat ovat valmistelun alla perustuen alkuvuoden kehittämiskorityön perusteella tehtyihin valmistelulinjauksiin. Kaupungin konsernirakennetta, taloutta ja, ohjausta koskeva ulkopuolisen asiantuntijan arvion tilaaminen on viivästynyt yhtiöissä tapahtuneiden henkilöstömuutosten vuoksi.
	Asianhallintajärjestelmän ja hallinnon prosessien kokonaisvaltainen uudistaminen sekä hallinto- ja tukipalvelujen keskitäminen	Hallinto- ja tukipalvelujen kokonaisvaltainen keskittäminen on toteutettu, ja on otettu käyttöön uudistuneet, sähköiset toimintamallit optimoivat hallinnon prosessit sekä uusi asianhallintajärjestelmä vuoden 2016 loppuun mennessä. Hallinto- ja tukipalveluprosessien edellyttämä henkilötyöpanos on pienentynyt.	Hallinto- ja tukipalvelujen kokonaisvaltainen keskittäminen on toteutettu keväällä 2016. Henkilöstöhallinnon uudistuneet prosessit ja siihen liittyvä sähköinen (Henri) järjestelmä on otettu käyttöön. Sähköistyvät hallinnon prosessit mahdollistava järjestelmäprojekti (Säihke-asianhallinnan sähköinen käyttöönotto) on edennyt ja tavoitteena on saada se käyttöön keväällä/kesällä 2017.
	Kuntalaisten osallistamismahdollisuuksien parantaminen kunnallisen päätök-	Osallisuusohjelmaan perustuvat toimintamallit on kuvattu ja otettu aktiivisesti käyttöön päätöksenteon	Kaupunginvaltuuston vahvistamaa Osallistu ja vaikuta -ohjelmaa ja esitettyjä jatkotoimenpiteitä on viety käytäntöön. Osallistu ja vaikuta toiminta on

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	senteon valmisteluvaiheessa.	valmisteluprosesseissa. Tässä apuna osana digihankkeita Mun kunta (Vincit oyn ketterän kehittämisen hanke, johon hakuaikamenossa).	<p>järjestetty toimimaan uuden kuntalain (1.6.2017 voimaan) mukaisesti. Osallistumistoiminnan johtaminen ja koordinointi keskitettiin keskushallintoon samoin kuin neuvostojen hallinnolliset työt. Nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti toimivat nimettyjen ohjaajien ja keskushallinnon tukemana säännöllisesti. Vanhus- ja seudullinen vammaisneuvosto toimivat säännöllisesti.</p> <p>Nuorisovaltuuston uudistettu toimintäsääntö on valmiina päätöksentekoon.</p> <p>Vanhustenviikon aikana järjestettiin yhteistyökumppanien kanssa sähköisten palvelujen opastuspäivä ikäihmisille. Vammaisneuvosto on ollut mukana Teatteri Imatran uudisrakennuksen esteettömyyden suunnittelussa ja teki katselmuksensa paikan päällä ennen teatterin avajaisia.</p> <p>Vanhusneuvosto on ollut aloitteellinen esteettömän asumisen edistämisessä kaupungissa.</p> <p>Nuorisovaltuusto, lasten parlamentti, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto ovat antaneet lausunnot mm. palveluverkkoselvitykseen, opetussuunnitelmaan, yhdenvertaisuussuunnitelmaan, paikallisliikenteen kehittämiseen sekä kaavamutoksiin.</p> <p>Kaupunginhallituksen perustama Osallistu ja vaikuta työryhmä kokoontui kaksi kertaa.</p> <p>Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia päätöksentekoon on parannettu uusilla avauksilla sosiaalista mediaa hyödyntäen: torikysely, asumiskysely, kv:n pj:n ennakkoinfo kv:n kokouksesta, valtuuston kokoukset, liikennevalokysely ja Instagram tilin avaus.</p> <p>Valtuuston kokouksissa on ollut kokeilussa myös Twitter-seinä, johon olisi voinut kommentoida kokousta livenä. Tuloksena muutama tviitti, mutta kokeilua jatketaan.</p>

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
			<p>Viestintäkalendaria on koottu parantamaan valmisteilla olevan asukasviestinnän hallintaa. Kalendaria toimii työvälineenä vastuualueille sekä osallistu ja vaikuta työryhmälle.</p> <p>Palveluverkkoselvityksestä tehtiin kysely otakanta.fi sivuilla ja www.imatra.fi sivuilla sekä järjestettiin asukastilaisuudet kolmella alueella. Kyselyyn voi vastata myös paperilla asiakaspalvelussa.</p> <p>Kuntalaisille suunnatut kyselyt:</p> <p>Joukkoliikenne (yhteistyössä Lappeenrannan kanssa, osallistujat 270, uudet ideat 120)</p> <p>Rajaliikenteen sujuvoittaminen (vastaajia 309, uusia ideoita 70)</p> <p>Varhaiskasvatuksen suunnitelmasta kysely vanhemmille (käynnissä, kävijöitä tähän mennessä 223, uusia ideoita 13)</p> <p>Kyselyt tehtiin koko konsernin käyttöön hankitulla Innoduel digitaalisella työkalulla.</p> <p>Missä asuisit Imatralla? (Webropol kysely, vastaajia 288)</p> <p>Joukkoliikenteen kehittämiskysely joulukuun 2016 (Webropol kysely, vastaajia 335).</p> <p>YH-Rakennuttaja Oy:n kuntalaiskysely asukasotannalla (vastaajia 800).</p> <p>Liikennevalojen sammutus yöajaksi kokeilu (sammutuksesta tiedotettu, kysely avataan 8.3.).</p> <p>Mansikkalan koulun kysely vanhemmille digitaalisten laitteiden käytöstä (kysely valmisteilla, googlen kyselytyökalu).</p> <p>Suunnitteilla on opetussuunnitelman kieliohjelmakysely oppilaille, opettajille ja huoltajille.</p> <p>Yleiskaava 2040 valmistelu: Tehdään osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Alustavasti suunnitteilla kaavatyön</p>

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
			alkuvaiheeseen: luento- ja keskustelutalouksien sarja, yleiskaava on the road, kyselyt. Valmisteltiin toimintamalli vaikuttavuuden arviointiin päätöksenteossa (kh 30.1.2017 § 19). Käyttöön oton jalkautustyö tehdään v. 2017 kevään aikana.

3. Talouden toteutuma

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot. %
Toimintatulot	727	701	7 907	7 206	1127,4
Myyntitulot	224	283	151	-132	53,3
Maksutulot			-1	-1	
Tuet ja avustukset	462	361	205	-156	56,9
Muut toimintatulot	40	57	7 552	7 495	13229,0
Toimintamenot	10 306	10 261	13 293	3 031	129,5
Henkilöstömenot	4 034	3 925	3 501	-423	89,2
Palvelujen ostot	4 496	4 864	5 846	982	120,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	121	121	2 445	2 324	2019,1
Avustukset	237	311	280	-32	89,8
Muut toimintamenot	1 418	1 040	1 221	180	117,3
Toimintakate	-9 579	-9 560	-5 385	4 175	56,3
Suunnitelman mukaiset poistot	722	722	191	-531	26,4

Sitovuus: Keskushallinto- ja konsernipalvelujen tavoitteet ja toimintakate ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovat.

4. Selvitys talouden ja toiminnan toteutumisesta

Keskushallinto- ja konsernipalvelujen talous on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Muihin toimintatuloihin sisältyy talousarvioon sisällyttömiä myyntivoittoja yhteensä 3,6 M€. Vakiintuneen käytännön mukaisesti mahdollisia myyntivoittoja ei sisällytetä talousarvioon. Toteutuessaan niillä katetaan investointiosaan sisältyviä ”elinkeinopoliittisia investointeja”. Myyntivoitot periaatteessa vähentävät elinkeinopoliittisten investointien katteeksi suunniteltua lainanottoa. Liikelaitoksen purkukirjaukset tuloslaskelmaan on tehty kustannuspaikalle 080 ja se näkyy tuloslaskelman eri tili-ryhmissä ylityksinä. Liikelaitoksen yhdistämisen vaikutus talousarvion toteutumaan paransi toimintakatetta vajaat 0,5 M€.

5. Tiedossa olevat merkittävät muutokset vuoden 2017 ensimmäisen kolmen kuukauden aikana

Vuoden 2017 alkupuolella seurataan tiiviisti maakuntauudistuksen täsmentymistä ja varaudutaan reagoimaan mahdollisiin muutoksiin niin, että kaupungin asema tulevissa muutoksissa olisi mahdollisimman hyvä.

HALLINTOPALVELUT

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja Marita Toikka

1. Tehtäväalueen kuvaus

Hallintopalvelut vastaa kaupungin luottamushenkilötoimielinten asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta, koko kaupunkia koskevien strategioiden ja konsernin kehittämisen valmistelusta ja toteutumisen arvioinnin ohjauksesta, kansainvälisen, alueellisen ja seudullisen yhteistyön edistämisestä ja koordinoinnista, konsernin lakiasioista, demokratia- ja osallisuusprosessien ohjaamisesta ja tukemasta, viestinnästä ja markkinoinnista, henkilöstöhallinnosta, asiakirjahallinnasta, valtiollisista sekä kunnallisista vaaleista, hankintojen, sopimushallinnan ja hankkeiden ohjauksesta, pysäköintinvalvonnasta ja saavutettavuuspalveluiden ohjaamisesta ja tuottamisesta sekä painatuspalveluita.

2. Hallintojohtajan katsaus

Kokonaisvaltaiset kaupungin uusia strategiatavoitteita tukevat hallinto- ja tukipalveluprosessien kehittämistoimenpiteet ovat toteutuksessa, mm. henkilöstövoimavarojen hallinnan ja johtamisen kehittäminen, tilojen käytön tehostamista toteuttavat sekä sähköisten toimintatapojen kehittämissuunnitelmat.

3. Talouden toteutuma

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot.%
Toimintatulot	595	494	378	-116	76,5
Myyntitulot	133	133	123	-9	92,9
Maksutulot			0	0	
Tuet ja avustukset	462	361	205	-156	56,9
Muut toimintatulot			49	49	
Toimintamenot	7 246	6 713	6 040	-674	90,0
Henkilöstömenot	2 681	2 192	1 978	-215	90,2
Palvelujen ostot	2 961	3 273	3 146	-128	96,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	101	101	81	-20	80,0
Avustukset	237	311	264	-47	84,9
Muut toimintamenot	1 266	836	572	-264	68,4
Toimintakate	-6 651	-6 219	-5 662	558	91,0
Suunnitelman mukaiset poistot	51	51	45	-6	88,4

TARKASTUS- JA RISKIENHALLINTAPALVELUT

Vastuhenkilö: Tarkastuspäällikkö Arja Kekki

1. Tehtäväalueen kuvaus

Sisäinen tarkastus, riskienhallinta ja jatkuvuudenhallinta ovat osa kaupungin johtamisjärjestelmää. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja johtavat ns. tilivelvollisina kaupungin sisäistä tarkastusta, sekä käyttävät sen palveluja toteuttaessaan tilivelvollisuuteensa kuuluvaa valvontavelvollisuuttaan.

Riskienhallinta on osa kaikkia kaupunkikonsernin toimintoja ja prosesseja, tarkoittaen järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida ja hallita tavoitteisiin sekä toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Jatkuvuudenhallinnan tavoitteena on varmistaa kaupunkikonsernin toiminnan jatkuvuus kaikissa olosuhteissa sekä ennaltaehkäistä ja minimoida toimintaan kohdistuvat häiriöt.

Tarkastus-, riskienhallinta- ja jatkuvuudenhallintatoimenpiteiden tarkoituksena on tukea johtamista, edistää kaupungin päämäärien ja tavoitteiden toteutumista, parantaa päätöksenteon edellytyksiä sekä varmistaa toiminnan vaatimustenmukaisuus, häiriöttömyys ja jatkuvuus.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä säädetään kaupungin hallintosäännössä sekä valtuuston vahvistamissa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa. Kaupunginhallitus ohjeistaa tarkemmin järjestämiseen ja toimeenpanoon liittyvät asiat.

Lisäksi yksikkö avustaa tarkastuslautakuntaa hallinnon ja talouden tarkastustehtävässä sekä tilintarkastuksen järjestämisessä.

2. Tarkastuspäällikön katsaus

Kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksellä (1.3.2016) sisäisen tarkastuksen työpanosta myytiin 0,2 henkilötyövuotta Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymälle. Lisäksi Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri ostaa Imatran kaupungilta 0,4 henkilötyövuotta Eksoten tarkastuslautakunnan sihteerin tehtäviin (Imatran tarkastuslautakunnan päätös 28.1.2016). Imatran kaupungin tarkastus- ja riskienhallintapalvelujen resurssit ovat em. sopeutusten jälkeen 2,4 henkilötyövuotta. Riskienhallintapäällikkö palasi tehtävänsä 1.8.2016 opintovapaan jälkeen.

Sisäisen tarkastuksen tehtävät painottuivat vuonna 2016 kaupunginhallituksen asettamien (kh 9.11.2015 § 285) kehittämiskorien aihealueiden nykytilojen selvityksiin.

Riskienhallinnan kehittämisen painopisteenä olivat loppuvuonna 2016 riskienhallinnallisen näkökulman liittäminen osaksi uutta konserniohjetta sekä strategian toimeenpano-ohjelmaa. Myös talousarvioon liittyvää riskien arviointia parannettiin ja riskikartoituksia suoritettiin hyvinvointi- ja koulutuspalvelut sekä kaupunkikehitys ja tekniset palvelut –vastuualueilla. Loppuvuonna pohjustettiin lisäksi keväällä 2017 laadittavaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjetta sekä uuden sähköisen riskien arviointijärjestelmän käyttöön ottamista.

Jatkuvuudenhallinnan prosessien kehittäminen painottui loppuvuonna 2016 alueelliseen ja maakunnalliseen viranomaisyhteistyöhön EKTURVA:n, KuntaTurvan ja Imatran turvallisuustyöryhmän puitteissa. Kaupungin kriisijohtamisjärjestelmä osoittautui toimivaksi joulukuun ampumistapauksen yhteydessä.

3. Talouden toteutuma

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot. %
Toimintatulot	4	62	62	0	100,0
Myyntitulot	4	62	62	0	100,0
Maksutulot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatulot					
Toimintamenot	277	271	248	-23	91,6
Henkilöstömenot	211	204	189	-15	92,8
Palvelujen ostot	55	55	38	-16	69,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	1	13	12	1107,0
Avustukset					
Muut toimintamenot	11	11	7	-4	66,6
Toimintakate	-274	-208	-186	23	89,1
Suunnitelman mukaiset poistot					

TALOUS- JA RAHOITUSHALLINTOPALVELUT

Vastuuhenkilö: Talousjohtaja Kai Roslakka

1. Tehtäväalueen kuvaus

Taloushallinto tuottaa kaupungin toimielimille ennuste- ja seurantatietoja päätöstenteon perustaksi. Taloushallinto vastaa siitä, että päätöksentekijöillä on käytettävissä mahdollisimman oikea ja ajantasainen tieto talouden toteutumasta. Taloushallinto tuottaa keskitetysti kaupungin kirjanpito-palvelut, osto- ja myyntireskontrapalvelut, palkkalaskennat palvelut sekä tietotekniikkapalvelut.

Kaupungin talousjohto koordinoi kaupunginjohtajan asettaman investointityöryhmän avulla kaupungin omia ja toimitilayhtiöiden investointeja sekä kaupungin ns. elinkeinopoliittisia investointeja.

Talousjohtajan erityisenä tehtävänä on seurata konserniyhtiöitä ja edustaa kaupunkia konserniyhtiöiden hallituksessa.

2. Talousjohtajan katsaus

Kaupungin konsernirakennetta, taloutta ja, ohjausta koskeva ulkopuolisen asiantuntijan arvion tilaaminen on viivästynyt. YH-yhtiössä tapahtuneen toimitusjohtajan valinnan sekä Imatra Base Camp Oy:n perustamisen ja Imatran Seudun Kehitysyhtiön toimialan täsmentymisen viivästymisen vuoksi ulkopuolista arviointia ei ollut järkevää käynnistää.

Kaupungin konserniyhtiöiden taloushallinto keskitetään Imatran YH-rakennuttajille Imatran Lämpö Oy:tä lukuun ottamatta. Tällä järjestelyllä voidaan parantaa konserniyhtiöiden talouden raportointia niin, että konsernihallitus saa yhtiöitä koskevan talousraportin kuukausittain.

Valmisteilla oleva maakuntahallinnon organisointi aiheuttaa kaupungille suuria taloudellisia vaikutuksia. Taloushallinto on mukana arvioimassa ja valmistelemassa kaupungin toimenpiteitä joilla muutoksiin varaudutaan.

3. Talouden toteutuma

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot. %
Toimintatulot	128	145	7 468	7 322	5141,3
Myyntitulot	88	88	-35	-123	-39,2
Maksutulot			-1	-1	
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatulot	40	57	7 503	7 446	13143,4
Toimintamenot	2 783	3 277	7 005	3 728	213,8
Henkilöstömenot	1 142	1 528	1 334	-194	87,3
Palvelujen ostot	1 480	1 536	2 662	1 126	173,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	19	19	2 352	2 333	12419,1
Avustukset			15	15	
Muut toimintamenot	142	194	642	448	331,2
Toimintakate	-2 655	-3 132	462	3 594	-14,8
Suunnitelman mukaiset poistot	671	671	146	-525	21,7

Talous- ja rahoituspalveluihin on kirjattu talousarvioon sisältymättömiä sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtymävaiheen kuluja 137.058 €, jotka kuuluvat kaupungille. Lisäksi on kirjattu poikkeuksellisen suuri määrä luottotappioita vuosilta 2007 - 2014.

Muihin toimintatuloihin sisältyy talousarvioon sisältymättömät myyntivoitot 3,6 M€.

Liikelaitoksen purkamiseen liittyneet kirjaukset tuloslaskelman osalta on tehty kp:lla 080, mikä näkyy eri tilityhmissä huomattavina ylityksinä. Liikelaitoksen yhdistämisen vaikutus talousarvion toteutumaan paransi toimintakatetta vajaat 0,5 M€.

EKSOTE, sosiaali- ja terveystalvet

1. Talouden toteutuma

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot. %
Toimintatulot	2 647	2 708	2 708	0	100,0
Myyntitulot					
Maksutulot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatulot	2 647	2 708	2 708	0	100,0
Toimintamenot	93 122	93 930	93 933	3	100,0
Henkilöstömenot	2 647	2 708	2 708	0	100,0
Palvelujen ostot	90 340	91 086	91 090	3	100,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Avustukset	135	135	135		100,0
Muut toimintamenot					
Toimintakate	-90 475	-91 221	-91 225	-3	100,0
Suunnitelman mukaiset poistot					

Sitovuus: Kaupunginvaltuustoon nähden sitova määräraha on toimintakate.

2. Selvitys talouden ja toiminnan toteutumisesta

Kaupungin vuoden 2016 maksuosuuden pohjalukuna oli auditoitu vuoden 2015 tilinpäätös-
kusosiaali- ja terveystalvet, joissa on huomioitu myös sosiaali- ja terveystalvet osuus
keskushallinnon kustannuksista ja erikoissairaanhoidosta. Ko. lukua korotettiin samalla prosen-
tilla kuin muiden kuntien yhteenlaskettua osuutta. EKSOTE pitää vakiintuneen käytännön mukai-
sesti kirjaa kuntien laskennallisesta palvelukäytöstä ja laskee tätä kautta kunkin kunnan lasken-
nallisen osuuden.

Henkilöstömenoihin ja muihin tuloihin sisältyi ns. vanhat eläkevastuut, jotka kaupunki maksaa
KEVALle ja laskutti EKSOTEltä.

Avustuksiin sisältyi Klubitalon avustus. Vuoden 2016 ajan kaupungin maksuosuuteen Eksotelle
sisältyi ostopalveluilla työllistämiseen avustukset TyönVuoksi ry:lle 369.000 euroa ja IntoPajat
ry:lle 125.000 euroa. Lisäksi kaupungin maksuosuuteen sisältyi palkkatukityöllistämistä varten
120.000 euron määräraha käytettäväksi sosiaali- ja terveystalvet yksiköissä Imatralla.

3. Kaupungin omien palvelujen ja EKSOTEn järjestämien palveluiden yhteistyöraja-pinta

Kuntien palvelujohtajat, Imatralla koordinaattorit, osallistuvat 4 kertaa vuodessa Eksoten palvelu-alueiden johtoryhmiin. Johtoryhmäkokoukset ovat osavuositarkastuksittain sekä Eksoten puolivuotisraportoinnin yhteydessä. Perhe- ja sosiaalipalveluiden johtoryhmään (PERSO) osallistuvat ensisijaisesti Sirkku Sarlomo ja Minna Leinonen. Tarpeen vaatiessa myös Arja Kujala osallistuu em. ohjausryhmää, mikäli käsiteltävänä on maahanmuuttoon, vammaispalveluihin tai aikuis-sosiaalityöhön liittyviä ajankohtaisia asioita. Terveys- ja vanhuspalveluiden (TERVA) ja kuntoutuksen (KUNTO) johtoryhmään osallistuu Arja Kujala. Johtoryhmissä käsitellään talouden seuranta, palveluprosessien kehittämistä, toiminnallisia ja palveluiden käytön muutoksia sekä muutoksia henkilöstöresursseissa.

Osa tämän osavuositarkastuksen tilastotiedoista perustuu Luotsi-järjestelmästä saataviin tietoihin. Lisäksi käytettävissä on ollut tilastotietoja, joita on saatu Eksoten palvelualueiden johtoryhmistä sekä Eksoten tilinpäätös- ja toimintakertomuksen luonnoksesta 27.2.2017. Tämän lisäksi rajapintaselvitykset perustuvat osittain toiminnallisten muutosten kuvaamiseen.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen/hyvinvointikoordinaattori Arja Kujala

1. Avoterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon painopisteet:

Parempi saavutettavuus puhelimella ja nopeampi hoitoon pääsy.

Puhelinjärjestelmän vaihdos heikensi asiakkaiden suoran yhteyden saatavuutta palveluihin. Eksoten selvitysten perusteella soittokertojen määrä Imatralla on ollut lähes kolminkertainen soittajien määrään nähden. Vuoden 2016 aikana puheluita keskitettyyn puhelupalveluun (entinen Hoitoarvio) tuli 166 300 kpl, mikä on noin 50 000 puhelua enemmän kuin vuonna 2015. Suoraan saapuvien puheluiden osalta vastausprosentti oli 27,5 %. Eksoten toimintamallissa asiakkaat ensisijaisesti jättävät soittopyynnön, johon henkilöstö pyrkii vastaamaan saman päivän aikana.

Puheluihin vastaavan henkilöstön määrää on lisätty aamun ensimmäiselle tunnille, mikä on parantanut puheluiden vastaus/onnistumisprosenttia. Suun terveydenhuollon osalta puheluiden tavoitetaso (80 %) saavutettiin pääosin. Puhelupalveluiden toteutuneen hoitotakuun osalta Eksote joutui antamaan selvityksen Terveyden ja Hyvinvoinnin Laitokselle, THL, puhelupalveluiden toimivuuteen liittyen.

Hoitoon pääsyn seuraamiseksi Eksoten yleisiltä verkkosivuilta löytyy hyvinvointi- ja terveysasemakohtainen kahden päivän viiveellä päivittyvä jonotieto. Imatralla kiireettömän lääkäriajan sai vuonna 2016 keskimäärin viikon sisällä yhteydenotosta ja sairaanhoitajan ajan 1-2 päivän kuluttua. Hammaslääkärille ei kiireellisen vastaanottoajan sai kuukauden sisällä yhteydenotosta.

Potilaiden sitouttaminen omahoitoon potilaan kanssa yhdessä tehtävien hoitosuunnitelmien ja sähköisen asioinnin kehittämisen avulla.

Eksoten terveysasemilla käynnistyi hoidon laadun kehittäminen pitkäaikaissairauksien osalta. Esimerkiksi diabetespotilaille laaditaan entistä tarkemmat hoitosuunnitelmat. Pitkäaikaissairaiden lääkärikäynneistä ohjattiin osa sairaanhoitajille.

2. Akuuttisairaala

Vuoden 2016 lopussa vahvistui tieto Etelä-Karjalan keskussairaalan pääsemisestä laajan päivystyksen sairaaloiden joukkoon. Yhteispäivystyksen ja sairaalan osastojen toiminnan kehittämisen ja uusien asiakaslähtöisten toimintamallien hakeminen jatkui. Kesällä 2016 päivystykseen palkattiin vanhusneuvoston aloitteesta aula-avustaja. Toimintamallista on tullut runsaasti positiivista palautetta, minkä johdosta myös pääaulassa on aloittanut palveluneuvoja avustamaan potilaita ja omaisia. Asiakastytyväisyyden mittaaminen tekstiviestipalvelulla laajeni koskemaan myös päivystyspoliklinikkaa.

Akuuttisairaalan (keskussairaala) käyttö imatralaisten osalta vähentyi hieman vuoden 2016 aikana. Hoidettuja potilaita oli 94 vähemmän kuin edellisenä vuonna ja hoitokasvot 266 vähemmän kuin vuonna 2015.

Loppuvuodesta erityisellä jononpurkurahalla lyhennettiin koko Eksoten erikoissairaanhoidon leikkausjonoja. Tämän lisäksi lonkan ja polven tekonivelleikkauksia tehtiin tammi-syyskuun aikana 19 prosenttia enemmän kehittämällä omia toimintamalleja, kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2015. Silmäyksikön kokonaisulkoistus Terveystalolle alkoi 1.4.2016 ja yhteistyö on sujunut ongelmitta.

3. Hoivapalveluiden painopisteet:

Omaishoitolain muutoksen mukaisen toiminnan kehittäminen ja omaishoidon vahvistaminen yhtenä hoitomuotona.

Omaishoidon suosio Imatralla on ollut kasvussa. Sekä omaishoidon kysyntä että uusien hakemusten määrä ovat kasvaneet. 16.9.2016 saadun tilaston mukaan Imatralla on 244 omaishoitoperhettä. Imatralla omaishoidon peittävyys 75 vuotta täyttäneiden osalta kasvoi eniten Eksoten jäsenkunnissa; 3,4 %:sta 4,6 %:iin. Koko Eksotessa omaishoidon peittävyys yli 75-vuotiaiden keskuudessa on 5,1 %.

Omaishoidossa pääpaino on ollut palvelusetelien mahdollisuuksien monipuolistamisessa ja perhehoidon kehittämisessä. Omaishoidon vapaapäivien palvelusetelin käyttö laajeni myös Imatralla vuonna 2016. Jatkossa myös ennaltaehkäisevää omaishoidon tukea saaville omaishoitajille myönnetään kaksi vapaapäivää tai palveluseteliä kuukaudessa.

Kotihoidon sisällön kehittäminen ja kirjaamisen mahdollistuminen asiakkaan luona, kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän ja resurssipoolin käytön vakiinnuttaminen.

Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmä otettiin käyttöön alkuvuodesta Ruokolahdella, Rautjärvellä ja Parikkalassa. Imatra siirtyi käyttämään samaa järjestelmää syyskuussa. Ohjelman toimitusta on kehitetty yhdessä järjestelmän toimittajan kanssa. Syksyn aikana valmisteltiin lisäksi kotihoidon alueellista tiimimallia ja resurssipoolin irrottamista omaksi yksikökseen. Tavoitteena on asiakkuuksien parempi hallinta ja vastuuhuoltajuuden toteutuminen sekä päivittäisen kuormituksen tasaaminen ja äkillisten poissaolojen sijaistaminen poolin avulla.

Kotona hoidettavien asukkaiden toteuman osuus yli 75v jäi 0,9 % alle tavoitteen (13 - 14 %) koko Eksotessa. Imatralla palvelujen peittävyys on ollut pienempi kuin muualla Eksotessa, mutta on nyt kasvamassa. Kotikuntoutusta lisättiin vuonna 2016. Kuntoutusjakson jälkeen tarve jatkuvalla kotihoidolle on ollut aiempaa vähäisempi.

Vaikka kotona asumista tuetaan mahdollisimman pitkään, tilanteen niin vaatiessa kaikille ympärivuorokautista hoitoa ja hoivaa tarvitseville ikäihmisille on löytynyt hoitopaikka, kiireellisessä tapauksessa vaikka samana päivänä.

Laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen korvaaminen osittain kevyemmillä asumisratkaisuilla sekä kuntouttavan vuorohoitotoimintamallin vakiinnuttaminen.

Laitoshoidon paikkojen määrä vähentyi Imatralla viidellätoista vuoden 2016 aikana. Vähennystä tapahtui niin Kukkurilan vuodeosastoilla kuin Honkaharjun sairaalan osastoilla. Kukkurilan hoitopaikkojen vähennys on osa valtakunnallisten suositusten mukaista toimintaa vähentää pitkäaikaisen laitoshoidon vuodepaikkoja. Honkaharjun osastoilla potilaspaikkojen vähentämisen myötä on potilashuoneisiin saatu kaivattua tilaa kuntouttavalle toiminnalle ja kuntoutuksen apuväleille.

Tehostetun palveluasumisen hoivapaikoissa tapahtui niin ikään vähentymistä (-27 paikkaa vuonna 2016) johtuen suurimmaksi osin Eevalan ryhmäkodin lakkauttamisesta. Tikanpesän 15 pitkäaikaisasumispaikkaa muutettiin kuntouttavan lyhytaikaisasumisen paikoiksi. Tuetun asumisen paikkojen lukumäärä pysyi vuonna 2016 ennallaan (85).

31.12.2016 ympärivuorokautiseen pitkäaikaishoitoon jonottavia imatralaisia oli yhteensä 16 henkilöä, heistä terveysaseman vuodeosastolla jonottavia oli kahdeksan.

4. Yhteiskunnallisen osallisuuden palvelujen painopisteet:

Maakunnallisen palvelujärjestelmän yhtenäistäminen Imatran mukaantulon myötä toistemme vahvuuksia hyödyntäen. Lähtökohtana tässä on tilaaja-tuottaja -ajattelu, jossa organisaation ketteryys takaa asiakaskohtaiseen palvelutarpeeseen vastaamisen.

Psykiatrian- ja päihdehoidon osastopalveluiden keskittäminen Lappeenrantaan 29.4.2016 mahdollisti avohoidon vahvistamisen. Imatran avohoidon kehittymisen myötä osastopalveluita pystyttiin tuottamaan imatralaisille potilaille riittävästi ja oikea-aikaisesti.

Imatran psykiatrisen osaston henkilökunta sijoitettiin avohoitoon vastaamaan seuraavista psykososiaalisen kuntoutuksen ja osallisuuden palvelutarpeista Imatralla ja Eksoten pohjoisissa kunnissa:

- o Liikkuva toiminta
- o Ikäihmisten psykososiaalinen yksikkö
- o Kuntouttava päivätoiminta
- o Ryhmäkoti Vuoksela (psykososiaalisen kuntoutuksen asiakkaat).

Imatran mielenterveys- ja päihdepäivystys aloitti toimintansa 2.5.2016. Imatran mielenterveys- ja päihdeyksikön toiminnassa parannettiin palvelujen saavutettavuutta mm. poistamalla lähetekäytäntö. Asiakkaat voivat hakeutua palveluun omaehtoisesti ilman ammattilaisen arviointia tai ohjausta. Viikonloppuisin Imatralla toimii klo 8-16 psykososiaalisen tuen yksikkö.

Aikuissosiaalityön tehtäviä on uudistettu tarjoamalla psykososiaalisia erityispalveluja asiakkaille, jotka tarvitsevat monialaisia palveluita ja joilla palvelujen käyttö on runsasta ja hallitsematonta. Uudella kokonaisuudella pyritään pitämään paremmin huolta palvelujärjestelmästä puodonneista, syrjäytymisvaarassa olevista ja syrjäytyneistä. Monialaisten palvelujen koordinaattori auttaa asiakasta palvelukokonaisuuden suunnittelussa luomalla verkostoja ja pitämällä huolen, että suunnitelma toteutuu sovitun tehtäväjaon mukaan. Toimeentulotukimenot alittivat talousarvioon varatun määrärahan.

Eksoten maahanmuuttopalveluilta on tullut tieto kuuden maahanmuuttajan sijoittumisesta Imatralla vuoden 2016 loppuun mennessä. Yksi henkilö on tullut vastaanottokeskuksesta kuntasijoituksen kautta ja viisi henkilöä itsenäisen muuton kautta. Maakunnallisen kotouttamisohjelman päivittäminen käynnistyi syksyllä 2016. Socom toimi päivitystyöryhmän koollekutsujana. Tavoitteena on ollut laatia maakuntaan yksi yhteinen kotouttamisohjelma, jonka kuntakohtaiset konkreettiset toimenpiteet on jatkossa kirjattuna kunnan hyvinvointikertomuksessa. Kyseinen ohjelmapäivitys valmistui tammikuussa 2017.

5. Kuntoutuksen painopisteet:

Kuntoutuksen vaikuttavuuden parantaminen, ja asiakkaalle tuotetun arvon lisääminen: Kotikuntoutusta ja muuta toimintakykyä ylläpitävää ja parantavaa toimintaa lisätään kuntoutujien palvelutarpeen sekä siitä aiheutuvien kustannusten vähentämiseksi Eksoten muissa palveluissa.

Kuntoutuksen osalta Eksoten kehittämiskohteina ovat olleet kotikuntoutusmallin jalkauttaminen Imatralla. Keskitetyn kotiutuksen tiimin (sairaanhoitaja, lähihoitaja, fysioterapeutti) toiminta Imatralla on saanut hyvän vastaanoton. Terapiakäytäntöjä sekä pienimuotoisten asunnonmuutostöiden prosessia niin ikään on yhtenäistetty. Keskitettyyn ajanvaraukseen kuntoutuksessa siirryttiin Imatran osalta syyskuussa. Honkaharjun sairaalan osastoilla on tehostettu kuntouttavan työotteen käyttöä kuntoutumisen tukena.

Kotikuntoutusta kehittämällä ja lisäämällä fysio- ja toimintaterapeutteja kotikuntoutukseen on saatu erittäin hyviä tuloksia. Kuntoutuksen kotikäynnit lisääntyivät 52,5 % koko Eksoten alueella vuonna 2016.

Geriatrian osaamiskeskus käynnistyi 1.8.2017. Myös Imatralla toimivat muistihoitaja ja -koordinaattori toimivat geriatrian osaamiskeskuksen alaisuudessa.

Matalan kynnyksen palveluiden ja vastaanottojen edelleen kehittäminen palvelujen saavuuden helpottamiseksi.

Eksoteen koulutettiin lisää asiantuntijafysioterapeutteja ja fysioterapeuttien tuki- ja liikunta-elinsairauksien (tules-) vastaanotot laajennettiin kaikille hyvinvointi- ja terveysasemille. Tulesvastaanotolle pääsee ilman lähetettä. Asiakkaan ei tarvitse erikseen mennä lääkäriin, vaan fysioterapeutilta hän saa ohjausta, kipulääkkeiden käytön ohjausta ja tarvittaessa sairauslomaa. Imatralla asiantuntijafysioterapeutti työskentelee kokopäiväisesti Honkaharjussa.

Lasten ja nuorten palvelut/varhaiskasvatuksen ja kasvun tuen palvelujen päällikkö Minna Leinonen

1. Perhe- ja sosiaalipalveluiden painopisteet:

Osasto- ja laitoshoidon korvaaminen avopalveluilla: Turvataan matalan kynnyksen palveluun pääsy. Otetaan käyttöön näyttöön perustuvia, strukturoituja hoitomalleja ja interventioita. Vahvistetaan verkostotyötä ja kehitysympäristön kanssa tehtävää yhteistyötä ja otetaan käyttöön sähköisiä palveluja.

Lapsiperheiden palvelujen painopiste on asteittain siirtynyt korjaavista ympärivuorokautisista palveluista varhaiseen tukeen ja avopalveluihin. Kotiin ja kehitysympäristöön suunnatulla ehkäisevällä ja intensiivisellä tuella on voitu vähentää lastensuojelussa lasten ja nuorten kodin ulkopuolisia sijoituksia. Lasten määrä, joista lastensuojeluilmoitus on tehty, on hieman lisääntynyt (2015 346 lasta > 2016 362 lasta). Lastensuojeluilmoitusten määrä on myös kasvanut, mikä osoittaa, että ilmoituskynnys on pysynyt matalana (2015 535 kpl > 2016 623 kpl).

Nuorisopsykiatrian osaston laitoshoitopäivät ovat edelleen laskeneet ja toisaalta avohoitokäynnit lisääntyneet suunnitellusti. Lasten- ja nuorisopsykiatrialla ei ole ollut jonoja tutkimuksellisiin tai hoidollisiin palveluihin.

Lasten ja nuorten tutkimuksellisissa ja hoidollisissa palveluissa on kehitetty ns. matalan kynnyksen vastaanottoa, alkuarviointia, jossa palvelutarpeen arvio ja palveluun pääsy tapahtuu viiveettä. Tilastointia alkuarvioinnista on toteutettu Imatralla 1.5.2016 alkaen. Reilun puolen vuoden aikana yhteensä 339 lapsen tai nuoren palveluntarvetta on arvioitu ja kontakteja palvelussa on ollut yhteensä 1587.

Verkostotyö, kehitys- ja kasvu ympäristön kanssa tapahtuva työskentely on jo vakiintunut käytäntö. Nuorten päihdetyötä on suunnattu kasvu ympäristöön ja yhteistyötä lisätty nuorisotoimen, Ohjaamon ja ehkäisevien palveluiden kanssa. Sähköisistä palveluista aktiivisessa käytössä on strukturoitu oirekyselylomake.

Kehitetään ja monipuolistetaan ehkäisevien palvelujen varhaisen tuen muotoja ja perheiden tuen tarpeen tunnistamista. Ehkäisevien tukipalvelujen kehittäminen: Ehkäisevien palvelujen, sähköisten palvelujen ja tukihenkilötoiminnan kehittäminen.

Imatran hyvinvointineuvola on saanut uudet toimitilat Koskentorin yhteydestä. Hyvinvointineuvola on jatkanut hyvin alkanutta työtään ensisynnyttäjien ja perheiden tukemiseksi. Kyseinen työ on laajentunut Pohjoisen kuntiin sekä myös Joutsenon alueelle.

Imatralaisilla neljä -vuotiaiden lasten vanhemmilla on ollut mahdollisuus hakeutua ns. voima-perhehankkeeseen. Hankkeen tarkoituksena on antaa perheelle perheen tarvitsemaa säännöllistä tukea vanhemmuuteen niin netin kuin puhelimenkin välityksellä. Jokunen Imatralainen perhe on ottanut tuen vastaan.

Eksote on vahvistanut ja kehittänyt Imatralla sosiaalihuoltolain mukaisia peruspalveluja. Peruspalvelujen osalta on pystytty vastaamaan lakisääteisistä palveluista. Kotipalveluostot ovat lisääntyneet. Kotipalvelun työntekijämäärä on lisääntynyt koko Eksoten alueella ja Imatralla ja pohjoisen kuntien alueella heitä on nyt neljä. Tämä lisäksi lasten kotipalveluun on käytössä myös palveluseteli. Tukiperhe- ja tukihenkilötoiminta kuuluu myös perhetyön valikoimaan.

Yhdessä Eksoten ja Imatran seudun ympäristötoimen kanssa on aloitettu oppilaitosten monialaiset terveellisyys-, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastukset. Terveystarkastukset toteutetaan kolmen vuoden välein ja viranomaisilla on velvollisuus osallistua tarkastusten yhteistyöhön. Eri viranomaisilla on oman lainsäädännön mukaan omat velvoitteet tarkastuksiin. Monialaisuus antaa uusia näkökulmia sekä helpottaa koulun arkea rehtorin työn osalta. Eksote on laatinut erilliset seurantalomakkeet lasten oireilulle sisäilmaan liittyvissä asioissa ja ne on otettu käyttöön niin päiväkodeissa kuin kouluillakin.

Ehkäisevissä palveluissa yhteistyötä opiskelu huollon palveluiden ja opetuksen järjestäjän kanssa on tiivistetty. Määräaikaiset terveystarkastukset ovat toteutuneet hyvin koko maakunnassa.

Oppilashuollon osalta opiskeluterveydenhuollon kokonaisuuden prosessi ja kokonaisuuden hallinta ovat työn alla. Yhteistyö on ollut rakentavaa. Opiskelijahuollon henkilöstön riittävyys on ollut haaste ja palvelujen tasapuolisuudessa on kehitettävää.

Eksotessa ollut maakunnallinen verkostoyhteistyön ohjausryhmä on lopetettu. Jatkossa verkostoasioiden käsittely sisällytetään maakunnalliseen opiskelu huollon neuvottelukunnan kokouksiin sekä uuteen, perustettavaan maakunnalliseen varhaiskasvatuksen ohjausryhmään. Imatra on mukana molemmissa työryhmissä.

Tilaratkaisut: Lähipalveluverkon kehittäminen. Omien lastensuojelulaitosten tilatarpeiden toteuttaminen.

Imatran oma lasten ja nuorten talo on aloittanut toimintansa tammikuussa Mansikkalan hyvinvointiasemalla. Uudenlaisen toimintamallin sisäistämistä ja organisointia ovat haitanneet lasten ja nuorten talon jatkuvat sisäilmaongelmat, jonka johdosta toimintaa on hajautettu useampaan pisteeseen ja osa henkilöstöstä työskentelee yhä väistötiloissa.

Mansikkarinteessä on otettu käyttöön 3. kerroksen lastenkotitilat. Mansikkarinteen lasten ja nuorten koti on saanut loppusyksystä 6 lisäpaikkaa ja tällä hetkellä siellä on 16 paikkaa. Mansikkarinteessä sijaitsevaan Eksoten turvakotiin mahtuu neljä perhettä.

2. Lape-hankkeen valmistelu

STM:n Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma (LAPE) 2016 – 2018 on maakunnallinen hanke, jossa ovat Eksoten lisäksi mukana alueen kunnat, seurakunnat, yksityiset tahot ja 3. sektori. Eksote on koordinoanut maakunnallisena toimijana hankevalmistelua ja hanketta. Kuntien ja järjestöjen rooli hankkeen toteuttamisessa on keskeinen. Hankkeen alkuperäisen toimintasuunnitelman mukaan hankkeen kustannusarvio oli 4,3 miljoonaa. STM myönsi Etelä-Karjalalle 1,1 miljoonaa valtionavustusta.

Työllisyyspalvelut/kehittämis- ja työllisyyskoordinaattori Sirkku Sarlomo

Eksoten asettamat strategiset tavoitteet 2016 - 2018 ja yli 300 pv työmarkkinatukea saaneiden aktivointiaste tavoite 50 % tähtäävät työttömyyden katkaisuun ja työttömyydestä aiheutuvien kustannusten alentamiseen.

Eksoten talousarviossa oli varattu työmarkkinatuen kuntaosuuteen 9.670.000 euron määräraha. Työmarkkinatuen kuntaosuuden toteutuma oli 9.294.481 euroa ja se on 375.519 euroa alle talousarviovarauksen. Imatran kaupungin osuus toteutuneesta työmarkkinatuen kuntaosuudesta oli n. 2 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuuden piirissä oli keskimäärin 456 henkilöä/kk. Työmarkkinatuen kuntaosuus oli samaa luokkaa kuin Eksote integraation lähtötilanteessa. Työllistämisen nettotoimintamenot Eksoten talousarviossa olivat 14.669.433 euroa ja toteutuma oli 13.555.540 euroa. Nettotoimintamenot toteutuivat n. 1,1 milj. euroa alle budjetoidun.

Pitkäaikaistyöttömien aktivointiaste oli Eksotessa (kaikki kunnat yhteensä) 42,3 % ja Imatralla 55,9 %. Vuonna 2015 Imatran kaupungin työllistämispalvelujen aktivointiaste oli 44 % (laskentatapa sama kuin Eksotella).

Imatran kaupungin maksuosuuteen Eksotelle v. 2016 sisältyi palkkatukityöllistämistä varten 120.000 euron määräraha sosiaali- ja terveyspalvelujen Imatran yksiköihin. Määrärahalla työllistettiin 18 henkilöä. Lisäksi maksuosuuteen sisältyi ostopalveluilla työllistämiseen avustuksina 369.000 euroa TyönVuoksi ry:lle ja 125.000 € IntoPajat ry:lle, joista Eksote ja ko. yhdistykset tekivät palvelusopimukset.

1. Eksoten Työelämäpalvelujen keskeiset strategiset tavoitteet vuosille 2016 – 2018:

- Työllistymispolkujen nopeuttaminen ja sujuvoittaminen: Eri toimijoiden välinen saumaton yhteistyö ja yhteinen tavoitteiden määrittely.
- Asiakkaiden osallisuuden lisääminen, omatoimisuuden tukeminen ja voimavarakeskeisyys: Monialaiset työllistymissuunnitelmat.
- Työllistämisen edistäminen: Edistetään työnantajien mahdollisuuksia nopeaan ja helppoon työllistämiseen ja lisätään työnantajakontakteja: Työllisyyden monialainen yhteispalvelu (TYP) ja taustaorganisaatioiden tukitoimet.
- Byrokratian vähentäminen lainsäädännön mahdollistamissa rajoissa: Kärkihankkeet ja ohjelmat/TYYPPI –hankehakemus (Työllisyyden prosessityökalu).
- Työttömyyden kokonaiskustannusten selvittäminen ja niiden alentaminen > Yhteistyö Sitran kanssa.

Toteutuma:

Kuntouttavan työtoiminnan asiakkuuksien ja paikkojen hallintajärjestelmä (Tyyppi/Typa) saatiin käyttöönottokuntoon v. 2016 aikana ja käyttö aloitettiin tammikuussa 2017. Ohjelman avulla kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat kytketään toimintapaikoille ja sen kautta tehdään kuntouttavan työtoiminnan sopimukset. Käyttökokemusten myötä järjestelmän käyttöä laajennetaan myös palkkatukityöllistämipaikkojen hallintaan.

Eksote/TYP, TE-toimisto ja Kela ovat valmistelleet alkuvuodesta 2017 käynnistettävän yhteisen asiakasprosessin toimintamallin, jossa TE-toimiston tuetun työllistämisen palvelulinjan asiakkaiden palvelu keskitetään TE-toimiston, Eksoten ja Kelan yhteisiin palvelupisteisiin Lappeenrannassa ja Imatralla. Tällä kokeilulla valmistaudutaan sote- ja maakuntaudistukseen ja kokeemukset hyödynnetään uuden maakunnallisen toimintamallin rakentamisessa.

Sitra kehittää yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa Suomeen tuloperusteista rahoitus-sopimusmallia (SIB) mm. vaikeasti työllistyvien hyvinvoinnin edistämiseen. Eksote sekä Lappeenrannan ja Imatran kaupungit ovat yhdessä Sitran ja TEM:n kanssa valmistelleet vaikeasti työllistyvien hyvinvoinnin edistämisen SIB mallia Eksoten alueelle.

2. Organisaatorakenteen muutokset

Eksotessa käynnistyi vuoden 2016 alussa uusi tulosalue Työelämäpalvelut, joka vastaa työllisyyden monialaisesta yhteispalvelusta (TYP) sekä sosiaalisesta työllistamisestä ja kuntoutuksesta. Työelämäpalvelujen johtaja johtaa myös Yhteiskunnallisen osallisuuden palveluja.

3. Eksote integraatiossa Eksotelle siirtyneet hankkeet

Vaikuta hanke/Vaikeasti työllistyvien työttömien kuntouttaminen työelämään terveitä elämäntapoja vahvistamalla (v. 2015 - 2016)

- Hankkeessa on tehty työttömien terveydentilan kartoituksia, terveysneuvontaa ja palveluohjausta. Hankkeen asiakkaille on järjestetty koulutuksia, teemapäiviä ja ryhmätoimintaa (esim. atk-koulutus, liikuntaryhmät) ja myös ko. asiakasryhmää palvelevalle henkilökunnalle on järjestetty koulutusta. Hanketoimintaan oli 10/2016 mennessä osallistunut 1630 henkilöä. Hankkeessa tehtiin 59 terveystarkastusta, terveysneuvontatilanteita oli 204 ja terveysneuvontapäivystyksiä kolmannella sektorilla 191 kpl. Hanketta on tehty yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Hankkeen toimintamallia levitetään työllisyyden edistämisen toimijoille kevään 2017 aikana.

Toimari hanke/Pitkäaikaistyöttömän työllistymisen tukeminen vaiheittaisena prosessina rakentaen väylä avoimille työmarkkinoille tai opiskelulle keskittymällä työttömän terveyteen, motivaatioon ja toimintakykyyn. (v. 2015 - 2016)

- Kohderyhmänä ovat olleet nuoret työttömät työnhakijat, heikossa työmarkkina-asemassa olevat lapsiperheiden vanhemmat ja pitkäaikaistyöttömät, jotka ovat saaneet työmarkkinatukea vähintään 300 päivää. Lisäksi asiakkailta on edellytetty motivaatio ja kyky työllistymiseen avoimille työmarkkinoille tai ammatillisen tutkinnon suorittamiseen. Asiakkaita on ollut 1.1.2015 – 31.12.2016 99. Asiakkaat eivät ole kaikki olleet kohderyhmään kuuluvia ja osa asiakaspaikoista on jäänyt täyttämättä, koska asiakkaita ei ole ohjautunut Toimariin riittävästi. Hankkeessa on asiakkaiden elämänhallinnan ja työelämävalmiuksien parantamisen ohella kehitetty matalan kynnyksen Toimari-toimintakeskusta sekä joustavia koulutus- ja rekrytointimalleja.

HYVINVOINTI- JA KOULUTUSPALVELUT

Hyvinvointijohtajan katsaus / Hanna-Kaisa Ellonen

Hyvinvointi- ja koulutuspalvelut

Vuoden 2016 osalta lasten ja nuorten palvelutuotanto on pystynyt hyvin vastaamaan sitoviin ja laadullisiin tavoitteisiin. Elämänlaatupalveluissa Kulttuuritalo Virta, työväenopisto ja jäähalli ovat saavuttaneet tavoitteensa. Kirjaston, museon, teatterin ja uimahalli-urheilutalon kävijämäärät ovat alittuneet, joskin loppuvuodesta oli positiivista kehitystä kevääseen nähden.

Hyvinvointi- ja koulutuspalveluiden talous on kokonaisuutena toteutunut suunnitellusti, huolimatta sisäilmaongelmien aiheuttamista muutoksista sekä Mansikkalan että Virasojan koululla, ja elämänlaatupalveluiden tavoitteiden alittumisesta.

Vuoden 2016 osalta vastuualueella on valmisteltu merkittäviä muutoksia erityisesti alkuvuoden korityöskentelyn ja palveluverkkoselvityksen myötä. Monet kevään 2016 aikana korityöskentelyssä suunnitellut toimintamallit ovat etenemässä jalkautukseen varhaiskasvatuksessa, koulutus- ja nuorisopalveluissa sekä elämänlaatupalveluissa. Palveluverkkoratkaisun toimeenpanon linjauksen ohjaavat vastuualueen toiminnan kehittämistä lähivuosina.

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

1. Lautakunnan tehtävälueen kuvaus

Hyvinvointilautakunta vastaa 0-29 -vuotiaiden lasten ja nuorten palveluista sekä kulttuuri- ja liikuntapalveluiden järjestämisestä Imatralla.

2. Lautakunnan sitovat tavoitteet

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	Avaintavoite 2. Hyvinvoinnin varmistaminen		
	Lapsen päivähoitoa tarvitsevat perheet saavat tarvitsemansa hoitopaikan laissa säädetyssä ajassa.	Päivähoitopaikka järjestetään kaikille hakijoille 4 kuukaudessa.	Tavoite on toteutunut. Kaikille vuoden aikana päivähoitopaikkaa hakeelle 502 lapselle on pystytty osoittamaan hoitopaikka määräajassa.
	Perus- ja lukio-opetus on riittävästi resursoitu.	Opetustuntien määrä vähintään 1,68 vvh per oppilas perusopetuksessa. Opetustuntien määrä 1,25 vvh per oppilas päivälukioissa. Päättötodistuksen saa 100 % peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Yli 84 % lukiolaisista suorittaa lukion kolmessa vuodessa	Opetustuntien määrä oppilasta kohden on ylittänyt tavoitteen sekä perusopetuksessa että lukiossa. Neljä oppilasta ei saanut päättötodistusta, mutta heille on järjestetty mahdollisuus suorittaa peruskoulu loppuun. Toteutui 93 %.
	Kaikki peruskoulun päättävät nuoret saavat jatko-opiskelupaikan	Jatko-opiskelupaikan saa 100 % peruskoulun päättävistä nuorista. Vaille opiskelupaikkaa jääneet nuoret ohjataan etsivän nuorisotyön piiriin 100 %.	Toteutui 100 %. Kukaan ei jäänyt ilman jatko-opiskelupaikkaa.
	Monipuoliset kulttuuri- ja liikuntapalvelut ovat houkuttelevia ja kaikkien tavoitettavissa.	Kävijämäärät säilyvät nykyisellä tasolla.	Kulttuuritalo Virta, työväenopisto ja jäähalli ovat saavuttaneet tavoitteensa. Kirjaston, museon, teatterin ja uimahallin urheilutalon kävijämäärät ovat allittuneet.
	Maakunnallista ja seudullista yhteistyötä vahvistetaan.	Yhteistyöryhmien ja -hankkeiden määrä pysyy ennallaan tai lisääntyy.	Yhteistyöhankkeita oli seitsemän kuten edellisnäkin vuonna.

3. Talouden toteutuma

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot.%
Toimintatulot	4 056	4 151	5 537	1 386	133,4
Myyntitulot	1 275	1 275	1 604	329	125,8
Maksutulot	2 375	2 375	2 069	-306	87,1
Tuet ja avustukset	38	133	1 008	875	758,1
Muut toimintatulot	368	368	856	487	232,3
Toimintamenot	47 655	48 131	47 620	-511	98,9
Henkilöstömenot	26 952	27 151	27 074	-77	99,7
Palvelujen ostot	9 432	9 507	9 317	-190	98,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 304	1 330	1 819	489	136,8
Avustukset	1 948	1 848	1 485	-363	80,4
Muut toimintamenot	8 019	8 294	7 925	-370	95,5
Toimintakate	-43 600	-43 980	-42 083	1 896	95,7
Suunnitelman mukaiset poistot	287	287	1 082	795	377,2

Sitovuus: Lautakunnan tavoitteet ja toimintakate ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovat.

4. Selvitys talouden ja toiminnan toteutumisesta

Hyvinvointilautakunnan talousarvion tulot toteutuivat 1,4 M€ käyttösunnitelmaa suurempina, menot alittuivat 0,5 M€. Toimintakatteen toteutuma oli 95,7 % eli toimintakate alittui 1,9 M€.

Palvelutuotannon talous toteutui alle käyttösunnitelman lukuun ottamatta väistötiloihin siirtymisestä johtuneita kalusto- ja välinehankintoja. Nämä pystyttiin kuitenkin kattamaan saaduilla, talousarvion ylittäneillä tuloilla ja menoihin syntyneillä säästöillä. Maahanmuuttajien valmistava opetus on pystytty järjestämään perusopetuksen varauksilla. Elämänlaatupalveluiden arvioitu riski vanhan teatterin sisäilmaongelmaisissa tiloissa olleiden vaatteiston ja tarpeiston sekä ääni- ja valokaluston puhdistamisen kustannuksista ei vaikuttanut merkittävästi teatterin toteutumaan.

Varhaiskasvatuksen palvelualueella Kelalle maksettavien lastenhoidon tukien varausta jäi käyttämättä 378.000 €, samoin yksityisen perhepäivähoidon ostopalveluvarausta 109.000 €. Iltapäivätoiminnan muutos omaksi toiminnaksi aiheutti 83.000 € avustusvarauksen alituksen. Koko vastuualueen ICT-menojen laskutus oli noin 120.000 € alle talousarviovarauksen. Perusopetuksen digiloikan käynnistämiseksi hankittujen Surface-laitteiden laskutus alkoi vasta vuoden viimeisellä neljänneksellä, joten varauksesta jäi käyttämättä 234.000 €. Tilinpäätösjärjestelyjen vaikutus toimintakatteen oli 212.000 €.

Toimintatuloissa näkyy koko vastuualueen saamia hankeavustuksia 860.000 €. Vastaava euromäärä näkyy menoissa eri tilikohdilla. Myyntituloihin syntyi ylitystä mm. palvelujen myynnin varovaisesta budjetoinnista johtuen noin 320.000 €. Vastuu- ja vahinkorahasto korvauksia saatiin noin 160.000 €. Vastuualue sai myös perintöjä, joiden käyttö näkyy menoissa. Käyttämätön osa perinnöistä siirrettiin vuoden 2017 aikana käytettäväksi.

5. Tiedossa olevat merkittävät muutokset vuoden 2017 ensimmäisen kolmen kuukauden aikana

Palveluverkkoa koskevien päätösten tekeminen ja palveluverkkopäätösten toimeenpanon käynnistäminen.

Elämänlaatupalveluissa ensimmäisen kolmen kuukauden aikana käynnistetään Kulttuuri- ja oppimiskeskus Virran organisaatiomuutos sekä voimakas palveluiden digitoiminen ja omatoimisten palveluiden kehittäminen.

PALVELUKOKONAISUUDET

LAUTAKUNTA, JOHTO JA TUKIPALVELUT

Vastuhenkilö: Hyvinvointijohtaja Hanna Kaisa Ellonen

1. Tehtävälueen kuvaus

Tehtävälueelle sisältyy hyvinvointipalveluiden johtaminen, kehittäminen ja tukipalvelut.

2. Talouden toteutuma

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot. %
Toimintatulot	17	17	49	32	294,1
Myyntitulot	7	7	7	-1	91,8
Maksutulot	1	1		-1	
Tuet ja avustukset	9	9	8	-1	92,1
Muut toimintatulot			34	34	
Toimintamenot	552	521	498	-22	95,7
Henkilöstömenot	458	426	393	-33	92,2
Palvelujen ostot	51	51	60	10	119,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6	6	11	5	190,8
Avustukset	6	6	6		100,0
Muut toimintamenot	32	32	28	-4	87,8
Toimintakate	-536	-504	-449	55	89,2
Suunnitelman mukaiset poistot			710	710	

Hallinnon tukipalvelut keskitettiin prosessiorganisaation mukaisesti keskushallintoon. Kustannukset kirjataan kuitenkin hyvinvointipalveluihin, jotta ne kohdentuvat suoraan valtionosuuspohjiin.

Tehtävälueelle sisältyy saaduilla perinnöillä rahoitetut ikäihmisten liikuntapalvelut.

LASTEN JA NUORTEN PALVELUT

Vastuuhenkilöt: Palvelujohtaja Ulla Laine/Minna Rovio ja varhaiskasvatuksen ja kasvun tuen palvelujen päällikkö Minna Leinonen

Palvelut: Varhaiskasvatus
Esiopetus
Perusopetus
Lukio-opetus
Nuorisopalvelut

1. Tehtäväkuvaus

Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut järjestetään lasten ja nuorten kasvua, kehitystä ja oppimista tukevana palvelukokonaisuutena.

Varhaiskasvatusta järjestetään perheiden tarpeiden mukaisesti; päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Laajennettua ja vuorohoitoa tarjotaan kahdessa yksikössä. Esiopetus toimii varhaiskasvatuksen alaisuudessa pääosin koulujen yhteydessä. Hoitopaikkoja ostetaan myös yksityiseltä päiväkodilta. Yksityinen perhepäivähoito toimii lisäresurssina jos kunnallisiin hoitopaikkoihin ei mahdu.

Perusopetusta tarjotaan osin yhtenäiskouluissa, osin hallinnollisesti erillisissä ala- tai yläkouluissa. Päivälukiokoulutus toteutetaan omana tuotantona, IB-lukion osalta yhteistyössä Lappeenrannan kaupungin kanssa. Etäopetus toteutetaan omana tuotantona ja yhteistyössä Lappeenrannan ja seudun kuntien kanssa. Päivälukion kurseja myydään Itä-Suomen koululle ja kaksoistutkinnon kurseja myydään Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymälle.

Nuorisopalveluiden toiminta on osittain perinteistä tilatoimintaa, mutta ennen kaikkea ehkäisevää ja nuoria tukevaa toimintaa, kuten koulunuorisoi-, ohjaamo-, etsivä-, verkko-, pienryhmä ja yksilöllistä ohjaustyötä. Painopistettä suunnataan enemmän nuoriin aikuisiin, jotka tarvitsevat ohjausta työllistymisen ja opiskelun saralla.

2. Palvelujohtajan ja varhaiskasvatuksen ja kasvun tuen palvelujen päällikön katsaus

Lasten ja nuorten palvelutuotanto on pystynyt hyvin vastaamaan sitoviin ja laadullisiin tavoitteisiin. Niukat taloudelliset resurssit ovat olleet haaste, mutta olemme pystyneet toimimaan ja kehittämään toimintaamme suunnitellusti.

Kiinteistöjen kunto ja sen tuomat äkilliset toiminnan muutostarpeet muodostavat toiminnallisen ja taloudellisen riskin, samoin kuin henkilöstön ikääntyminen ja lukuisat sairauspoissaolot. Erityisesti sisäilmaongelmat ovat lisänneet sairauspoissaolojen määrää ja kesken vuotta tehtävät uudelleen sijoitukset ovat erittäin haasteellisia.

Varhaiskasvatuksessa päivähoitopaikkojen kysyntään on pystytty vastaamaan. Subjektiviisen päivähoito-oikeuden toteuttamiseksi perhepäivähoidon varakotiin Rajapatsaan päiväkotiin on sijoitettu

lapsia pysyvästi. Lisäksi Mansikkalan ja Raution päiväkotiiin on määräaikaaisesti palkattu henkilöstöä lapsimäärän suhteessa. Yksityinen perhepäivähoito on toiminut lisäresurssina. Varhaiskasvatuksen palveluvalikkoa kasvatettiin syksyn aikana osa-aikaisella ryhmällä ja avoimen toiminnan leikkikerholla. Ryhmät ovat käynnistyneet hyvin. Varhaiskasvatuspaikkojen suhteen tilanne on tällä hetkellä hyvä. Jos varhaiskasvatuksen tarve lisääntyy loppukeväästä aikaisempien vuosien tavoin, tullaan tarvitsemaan lisää niin tila- kuin henkilöstöresurssia. Korityöskentelyn ohjaamana varhaiskasvatuksessa on seurattu aktiivisesti päiväkotien täyttö- ja käyttöastetta ja tehty tarvittaessa korjaavia toimenpiteitä. Imatrankosken ja Meltolan päiväkotien johtajuus on yhdistetty elokuun alusta lukien.

Perusopetus- ja lukiokoulutus ovat syyslukukaudella opetuksen osalta sujuneet suunnitellusti lukuunottamatta sisäilmasta johtuneita muutoksia. Virasojan oppilaat siirtyivät väestötiloihin Havurinteelle, mutta tilat eivät olleet sisäilmaltaan kunnossa. Tämä aiheutti haasteita uusien tilojen järjestelyihin loppuvuodesta, kun Virasojan oppilaille etsittiin vaihtoehtoisia järjestelyitä. Mansikkalan ja Imatran yhteislukion tilat suljettiin osittain. Mansikkalan koulu aloitti opiskelun moduleissa. Imatran yhteislukion toiminta käynnistettiin moduleissa sekä Sammon tiloissa. Järjestelyt aiheuttivat haastetta sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto rasitti taloutta ensimmäisenä lukuvuonna, koska siirtymävaihe aiheuttaa tuplatunteja niin ruotsin kuin englannin kielessä. Yläkouluissa otettiin käyttöön surface-tietokoneet jokaiselle oppilaalle ja opettajalle. Kosken koulun yhteydessä toimivien valmistavan opetuksen ryhmien kohdalla erityisen yhä edelleen haasteen tekee oppilasmäärän vaihtuvuus, joka vaikeuttaa ennustettavuutta kasvatushenkilöstön määriin.

Nuorisopalvelujen tulevaisuuden linjausten valmistelutyötä on jatkettu syksyn aikana.

3. Talouden toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot.%
Toimintatulot	2 384	2 452	3 700	1 248	150,9
Myyntitulot	783	783	1 097	314	140,1
Maksutulot	1 326	1 326	1 307	-20	98,5
Tuet ja avustukset	29	96	751	655	780,3
Muut toimintatulot	246	246	545	299	221,8
Toimintamenot	36 966	37 222	36 771	-450	98,8
Henkilöstömenot	22 014	22 106	22 131	25	100,1
Palvelujen ostot	7 290	7 260	7 034	-226	96,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	628	654	1 168	514	178,6
Avustukset	1 752	1 652	1 293	-359	78,3
Muut toimintamenot	5 283	5 550	5 146	-404	92,7
Toimintakate	-34 582	-34 770	-33 071	1 699	95,1
Suunnitelman mukaiset poistot	154	154	200	46	129,9

Kaupunginhallituksen 25.4.2016 § 100 tekemällä päätöksellä siirrettiin investointiosan varauksista käyttötalouteen perusopetuksen digitalisaatioon yläkoulujen laitehankintoihin 270.000 € ja kerta-poistosiin välinehankintoihin 26.000 €. Ko. varauksesta jäi säästöä, koska laitetoiminnan laskutus alkoi vasta siinä vaiheessa, kun kaikki laitteet oli toimitettu eli vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Mansikkalan koulun ja yhteislukion siirtyessä väistötiloihin, voitiin uusiin tiloihin siirtää vain puhdistettavat kovat kalusteet. Kangaspintaisia kalusteita ei pystytty puhdistamaan, kuten ei myöskään soittimia ja opetusmateriaalia. Jonkin verran toimistokalusteita saatiin mm. kaupungintalolta, mutta moduulien pienet luokkatilat rajoittava nykyisten suurehkojen toimistokalusteiden käyttämistä. Kaluste- ja välinehankintojen kustannukset olivat yhteensä noin 396.979 €.

Virasojan koulun väistötiloihin muuton yhteydessä, ensin Havurinteeseen ja vuoden 2017 alusta Mansikkalan moduuleihin, jouduttiin myös hankkimaan jonkin verran kalusteita ja välineitä, kustannukset yhteensä 102.312 €.

Maahanmuuttajien valmistavan opetuksen kustannukset (kolme ryhmää) pystyttiin kattamaan palvelualueen sisällä.

Varhaiskasvatuksen palvelualueella jäi lastenhoidon tukiin säästöä 378.000 €, sillä pitkien perheväpöiden käyttö on oleellisesti vähentynyt niin Imatralla kuin valtakunnallisestikin. Ko. tilikohdalta siirrettiin lautakunnan lokakuussa tekemällä päätöksellä 100.000 € elämänlaatu palveluihin arvioitun ylityksen katteeksi.

Iltapäivätoiminta järjestettiin syksystä alkaen kokonaan omana toimintana, jonka vuoksi kolmas sektori varattua avustusta jäi käyttämättä. Kotihoidon ostopalvelujen tarve oli arvioitua pienempi, joten varausta jäi käyttämättä 83.000 €.

ELÄMÄNLAATUPALVELUT

Vastuhenkilö: Palvelujohtaja Harri Valtasola

Palvelut: Kulttuurikeskus ja tapahtumat
 Museot
 Kirjastot
 Teatteri
 Musiikkiopisto
 Työväenopisto

 Ulkoliikunta
 Uimahalli ja urheilutalo
 Jäähalli

1. Tehtäväkuvaus

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut edistävät kokonaisvaltaisesti kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia ja toimivat keskeisinä ennaltaehkäisevinä palveluina.

Kulttuuripalvelut vastaavat Kulttuuritalo Virran konsertti- ja tapahtumatuotannosta sekä kaupungin vuosittaisten vakiintuneiden tapahtumien järjestelyistä.

Museo säilyttää, kartuttaa ja kunnostaa valtakunnallisesti merkittävää taidekokoelmaa, Imatraan liittyvää kulttuurihistoriallista materiaalia sekä erittäin laajaa valokuvakokoelmaa. Museoissa järjestetään vuosittain yli 10 taide- tai kulttuurihistoriallista näyttely ja tarjotaan myös taiteeseen ja kulttuurihistoriaan liittyviä asiantuntijapalveluita.

Kirjasto antaa asukkaille tasapuoliset mahdollisuudet sivistykseen, oppimiseen ja henkilökohtaiseen kehitykseen sekä virkistymiseen ja monipuolisiin elämyksiin. Kirjasto tukee käyttäjien tietoyhteiskuntataitoja ja mahdollisuuksia käyttää erilaisia medioita.

Teatteri Imatra tuottaa vuoden 2016 aikana viisi teatteriproduktiota. Väistötiloissa toimimisesta johtuen ohjelmistossa ei tule olemaan vierailuesityksiä.

Musiikkiopisto tuottaa laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Musiikkiopisto toimii seudullisesti tarjoten opetusta myös Rautjärven ja Parikkalan kunnissa.

Työväenopisto tuottaa vapaan sivistystyön opetusta ja näyttelytoimintaa sekä käsityön ja kuvataiteen yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Työväenopisto pyrkii tarjoamaan mahdollisuuksien mukaan palveluja erilaisia kohderyhmiä huomioiden. Työväenopisto tuottaa myös tilauspalvelukoulutusta räätälöidysti.

Liikuntapalveluiden järjestämä ohjattu toiminta tähtää asiakaslähtöisesti kaupunkilaisten toimintakyvyn ja terveyden edistämiseen. Terveyttä edistävää liikuntaa, erityisryhmien liikuntaa sekä kaikil-

le kuntalaisille kohdistuvaa ohjattua toimintaa järjestetään urheilutalo-uimahallissa, ulkoliikunta-paikoilla, keilahallissa ja jäähallissa. Liikuntapalvelut vastaa uimahallin uinninvalvonnasta ja järjestää uinninopetusta.

Liikuntapalveluiden järjestämällä liikuntaneuvonnalla pyritään tavoittamaan terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat kuntalaiset. Liikuntaneuvontaan ohjautuu asiakkaita liikuntareseptillä Eksoten ja eri toimialojen ohjaamana sekä omatoimisesti.

2. Palvelujohtajan katsaus

Koko palvelualueella tapahtui keväällä kävijämäärien pudotus. Tähän reagoitiin tekemällä muutoksia eräiden palveluiden hinnoitteluperusteisiin sekä tekemällä markkinointikampanjoita läpi loppuvuoden. Kesän ja syksyn aikana kävijämäärät lähtivät nousuun päätyen loppuvuodesta tavoitetasolle. Silti hiljaisesta kevästä johtuen kävijämäärätavoitteeseen ei koko vuoden osalta päästy.

Vuoden aikana käynnistettiin omatoimisten palveluiden kehittäminen pilottihankkein. Lokakuussa ensilumenladun käyttömaksun saattoi maksaa myös verkkopankin kautta. Marraskuun aikana avattiin omatoimiset palvelut Ukonniemen stadionin ampumahiihtoradalla ja Vuoksenniskan kuntosalilla.

Teatteri jäi reilusti kevään 2016 musikaalin osalta tavoitteistaan, sekä loppusyksyllä 2016, jolloin Parempi myöhään –komedian kaikki 18 esitystä piti peruuttaa sairaustapauksen takia. Tilalla esitettiin Kohtalo – Ihmisiä Imatralla, jonne osa vaihtoi lippunsa, mutta osa halusi myös lunastaa rahansa takaisin. Lisäksi katsojavaje syksyn osalta johtuu väistötiloissa, joissa näyteltiin koko syyskausi.

Kulttuurikeskus Virta toimi keväällä teatterin väistötilana ja jäi siten huomattavasti katsojatavoitteestaan. Toisella vuosikolmanneksella toiminta on ollut vilkasta ja Virta pystyi ylittämään kävijätavoitteensa. Viimeisellä vuosikolmanneksella puolestaan jäätiin hiukan katsojatavoitteesta. Kulttuurikeskus Virta pystyi poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta täyttämään katsojatavoitteensa lähes kokonaan.

Lainaus- ja kävijämäärät pienenevät erityisesti pääkirjastossa, vastaavasti sähköisten aineistojen käyttö kasvoi voimakkaasti. Kirjaston sekä kolmannen sektorin tuottamia yleisötilaisuuksia oli runsaasti, mutta kaikki tapahtumat eivät tavoittaneet yleisöä toivotusti. Heili-yhteistyön jatkui tiiviinä parantaen varatun aineiston kiertonopeutta koko alueella. Kirjastonhoitajan ja erikoiskirjastovirkailijan rekrytointi helpotti vaikeaa henkilöstötilannetta. Kirjasto teki alueen kirjastojen lisäksi tiivistä yhteistyötä koulujen, varhaiskasvatuksen sekä monikulttuurikeskus Kipinän kanssa. Aluehallintoviranomisten hankerahoituksella kirjaston ja päiväkotien käyttöön valmistui syksyllä pieni koskettelukirjojen kokoelma. Kirjastolle myönnettiin marraskuussa valtakunnallinen Celia-palkinto saavutettavuuden ja lukemisesteisten palvelujen edistämiseksi tehdystä työstä.

Alkuvuodesta kaupunginmuseo toteutti Imatran kaupungin varhaiskasvatuspalveluiden käyttöön kulttuuripolku- suunnitelman ja -aineiston. Taidemuseo työsti samaan tarkoitukseen taidegrafiikan pienoisanäyttelyn. Museo oli mukana hankkeen ”Kokoelmakeskus Kaakkois-Suomeen” selvitystyössä. Taidemuseo oli mukana Saimaan ammattikorkeakoulun vetämässä TaideArt-hankkeessa. Kau-

punginmuseon uuden näyttelyn ”Kaukopäästä Kuituun, Ylävuoksen teollisuuden vaiheita” rakentaminen aloitettiin. Näyttelyjen kävijämäärät pysyivät hyvällä tasolla.”

Liikuntatoiminta on Imatralla vilkastunut erilaisten tapahtumien ja kilpailutoiminnan myötä. Suurimpina olivat Imatran Moottorikerho ry:n järjestämät Imatran ajot. Imatran Pallo-Veikot nousi kauden päätteeksi Superpesikseen ja erilaisia tapahtumia järjestettiin Ukonniemen monipuolisella stadionilla. Menestystä on myös tullut muissakin lajeissa etenkin junioreissa SM-tasolla, joka näkyy myös tulevien palkittavien menestyneitten urheilijoiden määrässä, joka on noussut edellisvuodesta merkittävästi. Muutoin ulkoliikunnan osalta toiminta on ollut edellisvuosien tasolla.

Urheilutalo-uimahallin kävijät määrät ovat hieman laskeneet edellisvuodesta, mutta liikuntapalvelujen kokonaiskävijämäärä on tavoitteen mukaisella tasolla. Asiakastytyväisyys on mittauksissa todettu hyväksi niin eri ryhmätoimintojen, kuin myös palvelujen suhteen.

Jäähallin kävijämäärät ovat nousseet. Sisäliikunnassa on huolestuttavaa se, että koulujen saleja on jouduttu sulkemaan sisäilmaongelmien vuoksi. Imatra on kuitenkin näkynyt julkisuudessa positiivisesti liikuntatapahtumien ansiosta, jota voidaan pitää tärkeänä koko kaupungin julkisuuskuvan kannalta. Liikuntapalvelut ovat olleet mukana yhteistyössä Etelä-Karjalan liikunnan järjestämässä hankkeissa ja tapahtumissa. Lappeenrannan kaupungin kanssa toteutetaan Liikunta yhdistää -hanke, jossa kotoutetaan maahanmuuttajia liikunnan avulla. Lisäksi liikuntapalvelut ovat olleet mukana toteuttamassa yhteistyössä Liikkuva koulu -hanketta ja ollut mukana toteuttamassa työttömille suunnattua Vaikuta -hanketta.

Musiikkiopiston oppilasvalinnat tehtiin kesä- ja elokuun aikana, uusia oppilaita perusasteen opistoihin otettiin Imatralla vajaa 50 ja Parikkalaan 10. Oppilaskonsertteja järjestettiin syyslukukauden aikana yhteensä 14, joista erityisesti Karelia-salissa pidetty Lastenkonsertti 15.11. oli huikea menestys ja keräsi salin lähes täyteen kuulijoita. Oppilaskonserttien lisäksi musiikkiopisto järjesti 15. keran Etelä-Karjalan Kansanmusiikki -tapahtuman, joka sisälsi kaksi konserttia, kansanmusiikki-iltamat sekä viikonlopun mittaisen Näppärikurssin. Kansanmusiikkiviikkoa juhlittiin 8. - 13.11. ja tapahtumat rahoitettiin Karjalan Kulttuurirahastolta saadulla apurahalla.

Työväenopiston kevään päätapahtuma oli opiston 90-vuotis juhla. Syksyllä oli tarjolla täysin uusia kursseja noin kaksikymmentä mm. Etelä-Karjalan Marttojen kautta Raha-automaatti-yhdistyksen rahoittamana maksuttomia ruokakursseja miehille 60+. Opistoon yritettiin perustaa myös viihde- ja tanssiorkesteria mutta halukkuutta siihen ei ilmennyt. Sanomalehti Imatralaisen välissä ensimmäistä kertaa jaettu Elämänlaatu palvelujen ohjelma ei vielä toiminut opiston opinto-ohjelmassa. Se oli jäänyt kovin monelta saamatta ja huomioimatta.

3. Talouden toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot.%
Toimintatulot	1 655	1 683	1 788	105	106,2
Myyntitulot	485	485	500	16	103,2
Maksutulot	1 048	1 048	762	-285	72,8
Tuet ja avustukset		28	249	221	890,0
Muut toimintatulot	122	122	276	154	225,6
Toimintamenot	10 137	10 388	10 350	-38	99,6
Henkilöstömenot	4 481	4 619	4 551	-68	98,5
Palvelujen ostot	2 092	2 197	2 222	26	101,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	671	671	641	-30	95,5
Avustukset	190	190	186	-4	98,0
Muut toimintamenot	2 703	2 712	2 751	38	101,4
Toimintakate	-8 482	-8 706	-8 563	143	98,4
Suunnitelman mukaiset poistot	133	133	172	39	129,4

Hyvinvointilautakunta päätti 13.12.2016 § 108 100.000 € rahamäärän siirrosta varhaiskasvatuksen palvelualueelta elämänlaatupalveluiden palvelualueelle ulkoliikunnan ja jäähallin kustannuspaikoille. Toteuman mukaan palvelualueen toimintakate olisi niukasti pysynyt budjetissa, vaikka siirtoa ei olisi tehty, mutta ylitysriski oli syksyllä suuri.

Teatterin toimintakate ylittyi 89.000 €. Tulot alittuivat katsojamäärän jäädessä alle tavoitteen.

Liikuntapalveluiden myynti- ja maksu- ja vuokratulot olivat yhteensä 696.000 €, noin 75.000 € alle budjetoidun. Uimahallin tulokertymä jäi 46.000 € ja jäähallin 90.000 € budjetoidusta, mutta ulkoliikuntaan kertyi tuloja noin 60.000 €. Jäähallin tulokertymä kasvoi edelliseen vuoteen nähden noin 30.000 eurolla.

Elämänlaatupalveluihin kirjattiin luottotappioita yhteensä 34.960 €, joista 25.203 € kulttuuripalveluihin ja 9.756 € liikuntapalveluihin.

KAUPUNKIKEHITYS JA TEKNISET PALVELUT

Kaupunkikehitysjohdajan katsaus/Topiantti Äikäs

Vuoden 2016 osalta Kaupunkikehitys ja tekniset palvelut ("Kake") vastuualueella on harjoitettu normaalia kaupunkisuunnittelu- ja rakentamisen toimintaa. Vastuualueen työtä on hallinnut toisaalta osallistuminen kehittämiskorien jalkautustyöhön ja edelleen esimerkiksi Palveluverkkoselvitystä koskevaan tarkasteluun. Vastuualueen kehittämisen- ja arkityötä on tehty ilman isompia muutoksia.

Kaupunkisuunnittelu-yksikön työt on tehty normaalisti. Useita maaomaisuuden hallintaan ja kaavoitukseen liittyviä tehtäviä on valmisteilla. Yleiskaavoituksen osalta selvityksiä on tehty eteenpäin ja yleiskaavatyön ohjausryhmä on perustettu.

Infra-puolella työprosesseja on edistetty edelleen ja ne ovat edenneet normaalisti: urakat valmistuvat suunnitellusti. Kaupunki-infrayksikön työtä hallitsee myös voimakas uudistuvien toimintatapojen jalkauttaminen, jossa hyödynnetään digitalisaation, tietojärjestelmien ja muiden uusien menetelmien käyttöönottoa. Yksi merkittävä tehtävä vuoden 2016 osalta oli Imatranajo-tapahtuma.

Muut toiminnalliset yksiköt, Rakennusvalvonta ja Imatran Vesi ovat toimineet normaalisti.

KAUPUNKIKEHITTÄMISLAUTAKUNTA

1. Lautakunnan tehtäväalueen kuvaus

Kaupunkikehitys ja tekniset palvelut vastuualue vastaa hyvän kaupunkisuunnittelun ja kestävän kaupunki-infrastruktuurin hallinnasta ja toteutuksesta. Vastuualueen ydintehtäviä ovat kaupunki-kehitys, kaupunkisuunnittelu, kaupunki-infrastruktuuri, rakennusvalvonta ja vesihuollon palvelut.

2. Lautakunnan sitovat tavoitteet

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	Avaintavoite 1. Elinvoimaisuuden edistäminen		
	Maaomaisuuden hallinta ja kaavoitus luovat edellytyksiä elinkeinoille ja asumisen vaihtoehtoja tiivistävässä kaupunkirakenteessa.	Vastataan kysynnän mukaan yhteistyössä konsernin tytäryhtiöiden kanssa liike- ja teollisuustonttien rivi- ja kerrostalotonttien riittävyteen. Vuodessa luovutetaan vähintään 10 kpl omakotitalotontteja uudisrakentajille. Aloitetaan yleiskaavan valmisteluprosessi.	Kysyntään on pääosin pystytty vastaamaan, liiketilakysyntää Mansikkalasta ei ole täysin pystytty tyydyttämään. Kysyntä on painottunut omakotitalotontteihin. 17 kpl Yleiskaavan laatimista varten on käynnistetty lähtötietoselvitys Imatran rakennetun ympäristön kohteista. Elokuussa 2016 on valmistunut Imatran koulurakennusten rakennushistoriaselvitys. Rakennushistoriaselvitys on tarkoitettu kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä päätöksenteon pohjaksi. Yleiskaavan lähtötietoselvityksenä voidaan pitää myös Imatran kaupungin käynnistämää palveluverkkoselvitystä.
	Avaintavoite 2. Hyvinvoinnin varmistaminen		
	Kaupunkiympäristö on turvallinen, viihtyisä ja toimiva	Vähintään kahden kevyenliikenteen kohteen rakentaminen tai peruskorjaus Yleisten alueiden kuntoon liittyvien korvattavien reklamaatioiden määrä on alle 8 kpl/vuosi	Ohjelmassa olleiden neljän kevyenliikenteen väylän uudelleenpinnoitus tänä vuonna on toteutunut. 1 kpl korvattavia reklamaatioita, joten tavoite on toteutumassa myös koko vuotta ajatellen.

	Toiminnallinen tavoite	Tavoitearvo/Mittari	Toteutumisen
	Laatuvaatimukset täyttävän vesihuollon järjestämisen vuoden jokaisena päivänä.	Laatuvaatimukset täyttävä vedenlaatu (100 %). Jätevedenpuhdistamon lupaindeksi (100 %). Viemäriverkoston tukosten suhteellinen määrä < 10 kpl/ 100 km / vuosi.	100 % 94 % 6 kpl / 100 km

3. Talouden toteutuma

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot. %
Toimintatulot	10 920	10 923	11 042	119	101,1
Myyntitulot	7 310	7 310	7 061	-249	96,6
Maksutulot	135	135	209	74	155,2
Tuet ja avustukset	70	73	224	150	304,9
Muut toimintatulot	3 405	3 405	3 548	143	104,2
Toimintamenot	17 984	17 874	17 260	-615	96,6
Henkilöstömenot	5 321	5 220	5 098	-123	97,6
Palvelujen ostot	8 872	8 862	8 631	-231	97,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 564	1 564	1 380	-184	88,2
Avustukset	15	15	15	0	102,4
Muut toimintamenot	2 213	2 213	2 136	-77	96,5
Toimintakate	-7 064	-6 951	-6 218	733	89,5
Suunnitelman mukaiset poistot	5 819	5 819	8 081	2 262	138,9

Sitovuus: Lautakunnan tavoitteet ja toimintakate ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovat.

4. Selvitys talouden ja toiminnan toteutumisesta

Talous on toteutunut suunniteltua paremmin. Toimintakateen toteutuma oli 89,5 %.

Palveluiden ostoissa oli varauduttu mm. yleiskaavan tarkistamisen etenemiseen. Työtä ei kuitenkaan voinut jatkaa ennen Palveluverkkoselvityksen ratkaisuja. Joukkoliikenteeseen suunnitellut tu- ja menoerät eivät toteutuneet suunnitellun mukaisesti.

5. Tiedossa olevat merkittävät muutokset vuoden 2017 ensimmäisen kolmen kuukauden aikana

Muilta osin toiminta jatkuu normaalisti, mutta on huomioitava, että kaupungininsinööri on valittu Imatran YH-Rakennuttaja Oy:n toimitusjohtajaksi. Tämä vaikuttaa vastuualueen tehtävien määrittelyyn ja eräiden tehtävien jakamiseen vastuualueen sisällä. Lautakuntaa tiedotetaan tehtävistä henkilöstömuutoksista.

PALVELUKOKONAISUUDET

LAUTAKUNTA JA TOIMIALA

Vastuhenkilö: Kaupunkikehitysjohtaja Topiantti Äikäs

Palvelut: Lautakunta ja johto
Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen maksuosuus

1. Tehtäväkuvaus

Kaupunkikehittämislautakunta, KAKELA, toimii nykyjärjestelmän mukaisesti tilaajalautakuntana. Lautakunta ja vastuualueen johto toimivat kaupunkisuunnittelua, kaupunkikuvan muodostumisesta ja ylläpitoa ja rakennetun ja luontoympäristön kehittämistä johtavana ja linjaavana tahona.

Lautakunta ja vastuualueen johto kehittävät, ohjaavat, valvovat ja johtavat vastuualueen toimintaa siten, että sille määritellyt toiminnalliset tavoitteet saavutetaan taloudellisesti, ympäristöllisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla.

Kaupunkisuunnittelun ja -kuvan kannalta rakennetun ympäristön kehittämisessä kiinnitetään huomiota Imatralle ominaisen kaupunkimaisen, urbaanin maiseman ylläpitoon ja toteuttamiseen. Sen tarkoitus on heijastaa Imatralle tyypillistä paikalliskehitystä sekä tulevaisuuteen avoimesti katsovaa asennetta. Tämä tarkoittaa, että kaupunkisuunnittelussa huomio kiinnittyy paikallishistorian ja -kulttuurin sekä visuaalisen kaupunkikuvan paikallisiin piirteisiin sekä uudenlaisen, ennakkoluulottoman kaupunkikuvan tuottamiseen.

2. Kaupunkikehitysjohtajan katsaus

Kuluneena vuonna 2016 ei ole normaalista kehittämistyöstä merkittävää raportoitavaa. Kaupunkikehitys ja tekniset palvelut vastuualue on jatkanut normaalia toimintaa lautakunnan (KAKELA) alaisuudessa. Lautakuntatyöskentely on ollut totutun sujuvaa ja luottamushenkilöiden ja virkakunnan osapuolten kannalta arvostavaa.

Mainitseminen arvoinen asia on, että vastuualueen toimijat osallistuivat aktiivisesti Imatranajo-tapahtuman läpiviemiseen. Tapahtuma oli iso ponnistus, jonka onnistuminen on tärkeä asia paitsi Imatran kaupungille, järjestävälle organisaatiolle (IMK) sekä vastuualueelle.

3. Talouden toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot.%
Toimintatulot	4	4	5	1	126,0
Myyntitulot	4	4	4		100,0
Maksutulot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatulot			1	1	
Toimintamenot	3 963	3 925	3 917	-8	99,8
Henkilöstömenot	1 268	1 231	1 183	-48	96,1
Palvelujen ostot	2 368	2 367	2 414	47	102,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3	3	3	0	88,3
Avustukset					
Muut toimintamenot	324	324	317	-7	97,9
Toimintakate	-3 958	-3 921	-3 911	9	99,8
Suunnitelman mukaiset poistot					

KAUPUNKISUUNNITTELU

Vastuhenkilö: Kaupungeodeetti Sini Pekkala

Palvelut: Maaomaisuuden hallinta
Maankäytön suunnittelu
Kaavoitus

1. Tehtäväkuvaus

Maaomaisuuden hallinta hankintoihin ja luovutuksiin luo edellytyksen kaupunkirakenteen suunnitelmalliselle kehittämiselle.

Maaomaisuuden hallinta vastaa:

- kaupungin omistukseen tarvittavien maa- ja vesialueiden hankinnasta
- sopimusmenettelystä asemakaavoitettaessa muuta kuin kaupungin omistamaa maata
- kaupungin maa- ja vesiomaisuuden hallinnasta
- tonttien ja muiden kaupungin alueiden luovuttamisesta.

Kaavoitus luo edellytyksiä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä yhdyskuntarakenteen kehittymisestä suunnittelemalla maankäyttöä ohjaavia yleis- ja asemakaavoja. Kaavojen lisäksi tuotetaan aluekohtaisia kaupunkirakenteen kehittämissuunnitelmia sekä rakentamista ohjaavia suunnitelmia, jotka laaditaan kaavoitusyksikön oman työn lisäksi kaavoituksen ohjaamina ostopalveluina.

Kaavoituksen tavoitteena on ympäristön toimivuuden ja viihtyisyyden parantaminen sekä elinkeinoelämän maankäytöllisten toimintaedellytysten luominen. Toiminta perustuu jatkuvaan vuorovaikutukseen kuntalaisten ja kunnassa toimivien yrittäjien kanssa. Suunnittelulla luodaan edellytyksiä viihtyisälle ja turvalliselle kaupunkiympäristölle.

Kiinteistöinsinöörin palvelut ja kiinteistönmuodostus on viranomaistoimintaa ja vastaa asemakaava-alueella tonttijakojen laatimisesta, kiinteistötoimituksista ja kiinteistörekisterin pidosta.

Paikkatietopalvelut vastaa paikkatieto-, kartta- ja kuntarekisteripalveluista sekä mittaus- ja kartoitustoiminnasta. Paikkatietopalvelut huolehtivat myös käytettävistä koordinaatti- ja korkeusjärjestelmistä.

2. Kaupungeedeetin katsaus

Kaupunkisuunnitteluyksikkö aloitti toimintansa nykyisessä muodossaan vuoden 2016 alusta.

Kaupunkisuunnitteluyksikössä on noudatettu sovittuja aikatauluja ja suunnitelmia. Yksikössä tapahtuvaa poikkeuksellisen suurta eläköitymistä korvaamaan on rekrytoitu kaavoitusarkkitehti, joka aloitti työnsä 1.9., ja kaupungeedeetti, joka aloitti työnsä 22.8.

Omakotitalotonttien kysynnässä on havaittavissa pientä piristymistä, joka johtuu osittain uusista ja koon tulleista alueista Killinkadulla ja Sienimäenranta II:n alueella. Myös Meltolan alueella on kiinnostus tontteihin lisääntynyt selvästi. Sen sijaan voimalaitoksen alueen tontit eivät ole menneet kaupaksi odotetulla tavalla. Siihen voi olla osaselityksinä hakuaikana Pistetalojen liikenneympyrän kunnallistekniikan mittava työmaa ja myös Fortumin omistamassa rakennuskannassa havaitut ongelmat.

Kaavoitus on edennyt kaavoituskatsauksessa esitetyn ohjelman mukaan. Pääpaino on ollut Liikenneviraston Luumäki-Imatra kaksoisraiteessa ja sen vaatimissa asemakaavan muutoksissa sekä Mansikkakosken uuden ratasillan ratasuunnitelmaan liittyvien lausuntojen valmistelussa.

Paikkatietojen osalta on teetetty ilmakuvauksena kaupungin asemakaava-alueen kattava laserkeilaus ja viistoilmakuvaus. Kuvauksen tuloksena on käytettävissä korkeatasoisen ja monipuolinen aineisto suunnittelun lähtö- ja havainneaineistoiksi.

3. Talouden toteutuma

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot.%
Toimintatulot	2 336	2 336	2 134	-202	91,3
Myyntitulot	804	804	536	-268	66,7
Maksutulot			3	3	
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatulot	1 532	1 532	1 595	63	104,1
Toimintamenot	3 258	3 258	2 829	-429	86,8
Henkilöstömenot	1 113	1 115	1 000	-116	89,6
Palvelujen ostot	1 921	1 919	1 637	-282	85,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	64	64	32	-33	48,9
Avustukset			1	1	
Muut toimintamenot	159	159	160	1	100,5
Toimintakate	-922	-922	-696	226	75,5
Suunnitelman mukaiset poistot			21	21	

KAUPUNKI-INFRA

Vastuuhenkilö: Kaupungininsinööri Lassi Nurmi

Palvelut: Kaupungin omistaman infraomaisuuden hallinta
Kunnallistekniset investoinnit

1. Tehtäväkuvaus

Kaupunki-infra palvelukokonaisuuden tehtävänä on kaupungin strategisten ja taloudellisten reaaliteettien puitteissa rakentaa ja ylläpitää kaupunki-infraa kustannustehokkaasti ja laadukkaasti.

2. Kaupungininsinöörin katsaus

Palvelukokonaisuuden siirtyminen kohti strategiseen tiedolla johtamisen malliin toteutui vuoden aikana suunnitellusti. Kehitystyö tapahtui koko ydinprosessin osalta yhteistyössä konserniyhtiöiden kanssa ja rekistereistä kohti paikkatietopohjaisia prosessityökaluja -projekti eteni loppuvuodesta ensimmäiseen käyttöönottovaiheeseen. Projekti jatkuu ja se toteutetaan ketterin menetelmin vaihe vaiheelta menemällä kohti uutta järjestelmäarkkitehtuuria. Rakennuttajapäällikön kesäkuussa tapahtunut eläköityminen pystyttiin korvaamaan juuri uuden toimintatavan ja uusien järjestelmien avulla. Esimerkiksi uusi sähköinen lupakäytäntö säästi henkilöresursseja ja tehosti toimintaa. Lisäksi pysäköinninvalvonta on pystytty toteuttamaan ilman uutta rekrytointia.

Vuonna 2015 tehdyn ensimmäisen laajamittaisen kuntalaisille suunnatun asiakaspalvelukyselyn jatkoksi toteutimme uuden kyselyn, jonka avulla mittasimme palveluiden asiakastytyväisyyden kehittymistä. Tulokset ovat ohjanneet tämän vuotuisia investointi- ja kunnossapidon suunnitelmia.

Teimme myös merkittävän työpanoksen Imatranajo-tapahtumaa varten. Vastuullamme oli projektin suunnitteluryhmän kokonaisjohtaminen ja rata-infran parannusten toteuttaminen. Myös johdollamme toteutettiin ensimmäinen avoimen arkkitehtuurin mobiiliapplikaatio sekä langaton tapahtumakohtainen w-lan verkko tapahtumaa varten.

3. Talouden toteutuma

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot. %
Toimintatulot	2 025	2 025	2 177	152	107,5
Myyntitulot	306	306	381	74	124,2
Maksutulot	35	35	2	-33	4,8
Tuet ja avustukset	70	70	221	150	313,8
Muut toimintatulot	1 613	1 613	1 574	-40	97,5
Toimintamenot	6 727	6 655	6 467	-188	97,2
Henkilöstömenot	984	914	1 068	155	116,9
Palvelujen ostot	3 437	3 435	3 310	-126	96,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	722	722	593	-128	82,2
Avustukset					
Muut toimintamenot	1 584	1 584	1 496	-88	94,4
Toimintakate	-4 702	-4 630	-4 290	340	92,7
Suunnitelman mukaiset poistot	4 253	4 253	6 410	2 158	150,7

Toimintakate on toteutunut suunniteltua paremmin. Toiminnan tehostamiset koko palvelukokonaisuuden osalta onnistui suunniteltua paremmin. Henkilöstömenot ovat ylittyneet hieman johtuen siitä, että palkkatukihenkilöiden työllistäminen KATKE-hankkeen kautta on osa kaupunki-infran palvelukokonaisuutta. Palkkatukihenkilöiden tuottama panos näkyy kuitenkin säästyneinä ostopalveluina.

RAKENNUSVALVONTAJAOSTO/RAKENNUSVALVONTA

Vastuuhenkilö: Rakennusvalvontapäällikkö Ritva Ihalainen

1. Tehtäväkuvaus

Rakennusvalvontajaosto on maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettu rakennusvalvontaviranomainen, minkä tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

Rakennusvalvonta huolehtii lainsäädännössä rakentamiselle ja rakennetulle ympäristölle asetettujen tavoitteiden toteuttamisesta sekä vastaa laissa kunnalle määrätyistä korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksiin liittyvistä tehtävistä. Rakennusvalvonta ohjaa ja valvoo määräyksiin perustuvaa suunnittelua ja rakentamista.

2. Rakennusvalvontapäällikön katsaus

Uudisrakentamisen määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna johtuen teollisuus- ja asuinrakentamisen kasvusta. Korjausrakentamisen määrä oli lähes edellisvuoden tasolla.

Uusi rakennusjärjestys tuli voimaan 1.8.2016.

Yhtenä painopistealueena oli sähköisen asioinnin laajentaminen. Loppuvuodesta tehtiin päätös siirtä sähköiseen arkistointiin. Samalla päätettiin laajentaa sähköinen asiointi rakentamisen aikaiseen valvontaan uusien lupien osalta heti kun tietotekniset ratkaisut sen mahdollistavat. Rakennusluvista 44 % myönnettiin lupapisteen kautta. Hakemusten käsittely 100 % lupapisteen kautta tulee toteutumaan vuoden 2017 alusta, jolloin vielä paperisena jätetyt hakemukset viedään rakennusvalvonnan toimesta järjestelmään.

Tavoitelluissa lupien käsittelyajoissa ei aivan ole pysytty johtuen osittain uusia toimintatapoja opetellessa ja käsiteltäessä rinnakkain paperisia ja sähköisiä hakemuksia.

Seudullista yhteistyötä, mikä on myös yhtenä painopistealueena, on tehty rakennusjärjestyksen uusimisen yhteydessä ja Rautjärven kunnan yhtenäiskouluhankkeen osalla. Muutoin yhteistyö on viranhaltijoiden keskeistä kanssakäymistä mm. yhtenäisille tulkinnoille rakentamismääräyksissä.

3. Talouden toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot.%
Toimintatulot	157	157	205	48	130,5
Myyntitulot	50	50	1	-49	1,5
Maksutulot	100	100	204	104	204,5
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatulot	7	7		-7	
Toimintamenot	580	579	466	-113	80,5
Henkilöstömenot	386	386	352	-34	91,2
Palvelujen ostot	113	112	53	-60	47,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	13	13	5	-8	39,6
Avustukset	15	15	14	-1	95,6
Muut toimintamenot	52	52	41	-11	78,8
Toimintakate	-422	-421	-260	161	61,8
Suunnitelman mukaiset poistot					

IMATRAN VESI, taseyksikkö

Vastuuhenkilö: Vs. vesihuoltopäällikkö Kari Pietarinen

1. Tehtäväkuvaus

Imatran Vesi on vesihuoltolain mukainen Imatran kaupungin taseyksikkönä toimiva Imatran kaupungin toiminta-alueen vedenjakelusta ja viemäröinnistä vastaava vesihuoltolaitos.

Imatran Veden vesihuoltotoiminnot muodostuvat seuraavista osatoiminnoista:

- veden hankinta
- veden jakelu
- viemäriveden johtaminen
- jäteveden pumppaus
- jäteveden puhdistus
- asiakaspalvelut

2. Vs. vesihuoltopäällikön katsaus

Kesäkuussa asennettiin Imatralla ensimmäiset digitaaliset vesimittarit yhteensä noin 100 kiinteistöön Imatrancosken alueelle. Järjestelmässä yhdistyy uusiin ultraäänitekniikka ja etäluentaa, kehittynyt paineenvalvonta ja vuotovalvonta sekä loppukäyttäjän toiminnot. Uusi vesimittareiden ultraäänimittaukseen perustuva tekniikka mahdollistaa entistä tarkemmat ja vakaammat mittaustulokset. Mittarien vaihtoväli on mekaanisia mittareita pidempi ja tarkkojen kulutustietojen ansiosta asiakkaat voivat luottaa vakaaseen laskutukseen. Mittareissa ei ole liikkuvia osia virtausputkessa, joten ne kestävät likaa ja kulutusta. Lisäksi mittareita ei tarvitse käynnistää tai sammuttaa, ja ne mittaavat vain todellista käyttöä. Ultraäänitekniikan ja sähköisen tiedonsiirron yhdistelmä eliminoi myös luentavirheet.

Vedenhankinnan toimintojen seurannassa ja raportoinnissa otettiin käyttöön MisoPlus raportointipalvelu, joka kerää ja yhdistää vedenhankinnan automaatiojärjestelmästä saatua tietoa. Digitaalinen järjestelmä korvaa vanhat käsisyöttöön perustuneet excel-taulukot.

Elokuussa rankkasateen seurauksena tapahtui viemäritulva Rajapatsaalla 12 kiinteistössä. Kuivatus- ja korjaustoimenpiteistä sekä irtaimistolle aiheutuneista vahingoista muodostui yli 60 000 euron kustannukset.

Viemäriverkoston runkotukoksia on ilmennyt 0 – 3 kpl/kk. Runkovuotojen ja -tukosten määrät ovat verrannollisia aikaisempien vuosien ajankohdan mukaiseen tilanteeseen. Systemaattisen ja jatkuvan kunnossapidon avulla pystytään häiriötilanteiden määrä pitämään hallinnassa myös jatkossa.

Talousveden laatu täytti jatkuvan valvonnan laatuvaatimukset. Laboratorioanalyyseista vastasi sopimuksen perusteella Eurofins Scientific Finland Oy Kokkolan laboratorio.

3. Talouden toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot.%
Toimintatulot	6 398	6 401	6 520	120	101,9
Myyntitulot	6 146	6 146	6 140	-6	99,9
Maksutulot					
Tuet ja avustukset		3	3	0	100,0
Muut toimintatulot	252	252	378	126	150,0
Toimintamenot	3 457	3 458	3 581	123	103,5
Henkilöstömenot	1 569	1 574	1 494	-80	94,9
Palvelujen ostot	1 032	1 028	1 218	190	118,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	762	762	747	-15	98,1
Avustukset			0	0	
Muut toimintamenot	94	94	121	28	129,6
Toimintakate	2 941	2 943	2 940	-3	99,9
Suunnitelman mukaiset poistot	1 566	1 566	1 650	83	105,3

YMPÄRISTÖVALVONTA

Vastuuhenkilö: Ympäristöjohtaja Sirpa Suur-Hamari

1. Tehtäväalueen kuvaus

Ympäristövalvonnan tehtäväalueella hoidetaan ympäristönsuojelun, ympäristöterveydenhuollon ja jätehuoltoviranomaisen lakisäätteiset tehtävät.

2. Ympäristöjohtajan katsaus

Maa-aineslupien käsittely on siirtynyt 1.7.2016 kaikista seudun kunnista Imatran seudun ympäristönsuojelun käsiteltäväksi.

Eläinlääkintähuollon tilat ovat valmistuneet Parikkalassa. Uusiin toimitiloihin päästiin siellä siirtymään elokuun lopussa. Ruokolahden eläinlääkärin vastaanottotilojen remontti valmistui syyskuun puolivälissä.

Maakuntahallinnon uudistukseen liittyvät työryhmät ovat työskennelleet syyspuolella aktiivisesti, ja jättivät väliraportin marraskuussa. Lakien muutosesitykset ovat olleet lausunnoilla. Maakuntalaki-luonnoksen mukaan ympäristöterveydenhuolto on siirtymässä maakuntahallintoon, ja ympäristönsuojelu voidaan siirtää maakuntahallintoon, mikäli maakunnan kaikki kunnat niin haluavat. Jätehuoltoviranomainen on jäämässä kuntien tehtäväksi.

3. Talouden toteutuma

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot. %
Toimintatulot	1 153	1 155	1 147	-8	99,3
Myyntitulot	805	805	809	4	100,5
Maksutulot	270	270	273	3	101,0
Tuet ja avustukset	52	55	65	11	119,3
Muut toimintatulot	25	25	1	-25	2,4
Toimintamenot	2 057	2 063	1 977	-86	95,8
Henkilöstömenot	1 480	1 489	1 463	-26	98,3
Palvelujen ostot	307	303	285	-19	93,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	83	83	80	-3	96,2
Muut toimintamenot	187	187	149	-39	79,4
Toimintakate	-904	-908	-829	78	91,4
Suunnitelman mukaiset poistot	11	11	14	4	136,9

Sitovuus: Ympäristövalvonnan toimintakate ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitova. Ympäristövalvonta sisältää Imatran seudun ympäristölautakunnan ja Etelä-Karjalan jätelautakunnan.

4. Selvitys talouden ja toiminnan toteutumisesta

Toiminta on toteutunut suunnitellusti. Talous on toteutunut suunniteltua paremmin Imatran seudun ympäristölautakunnan osalta.

5. Tiedossa olevat merkittävät muutokset vuoden 2017 ensimmäisen kolmen kuukauden aikana

Ei ole tiedossa merkittäviä muutoksia.

IMATRAN SEUDUN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Vastuhenkilö: Ympäristöjohtaja Sirpa Suur-Hamari

Palvelut: Imatran seudun ympäristölautakunta
Imatran seudun ympäristöterveydenhuolto
Imatran seudun ympäristönsuojelu

1. Lautakunnan tehtävälueen kuvaus

Imatran seudun ympäristötoimen toiminta-ajatuksena on ihmisten terveyden suojeleminen, kotieläinten sairauksien- ja terveydenhoito, kestävän kehityksen tukeminen sekä ympäristön ja luonnon suojeleminen Imatran, Parikkalan, Rautjärven ja Ruokolahden alueilla.

2. Lautakunnan sitovat tavoitteet

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	Avaintavoite 1. Elinvoimaisuuden edistäminen		
	Kuntalaisten, toiminnanharjoittajien ja muiden sidosryhmien ympäristötietouden lisäämiseksi ja ylläpitämiseksi tehdään tarpeellisessa määrin laadukasta ympäristön tilan tarkkailua.	Tuotetaan laadukkaita ilmanlaadunmittauspalveluita siten että keskimääräinen hyväksytyjen mittaustietojen osuus on yli 75 %.	Toteutunut
		Ilmanlaatutiedot nähtävissä ilmanlaatuportaalissa vähintään 90 % arkipäivistä.	Toteutunut
	Avaintavoite 2. Hyvinvoinnin varmistaminen		
	Ympäristön- ja luonnon-suojelun ylläpitämiseksi ja edistämiseksi tehtävä ohjaus, neuvonta ja valvonta on laadukasta ja riittävää	Ympäristösuojelun valvontasuunnitelman pohjalta laadittava valvontaohjelma on käytössä. Valvontaohjelma toteutetaan vuoden 2016 osalta 75 %.	Toteutunut Toteuma 70 %.
	Elinympäristön turvallisuuden ja terveellisyyden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi tehty ohjaus, neuvonta ja valvonta on riittävää ja laadukasta.	Ympäristöterveydenhuollon uusi viisivuotinen valvontasuunnitelma on päivitetty Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma toteutuu toimintavuoden osalta 85 %:sti.	Valvontasuunnitelma on päivitetty vuodelle 2016 Valvontasuunnitelman toteuma on 89 %

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
		Ympäristöterveydenhuollon laatu järjestelmän sisältämien asiakirjojen katselmointi/päivitys tehdään vuosittain.	Asiakirjojen katselmointi /päivitys on vuodelle 2016 tehty.
	Eläinlääkintähuolto ja eläinsuojelupalvelut on järjestetty lain edellyttämällä tavalla, laadukkaasti ja tarvetta vastaavasti.	Eläinlääkintähuoltopalveluita on saatavilla 24/7, toteuma 100 %. Valvontaeläinlääkärille virka-aikana tulleiden kiireellisten eläinsuojeluilmoitusten reagoimisen vasteaika 90 % alle 3 tuntia.	Toteutunut Toteutunut

3. Talouden toteutuma

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot. %
Toimintatulot	993	995	995	0	100,0
Myyntitulot	805	805	809	4	100,5
Maksutulot	110	110	121	10	109,4
Tuet ja avustukset	52	55	65	11	119,3
Muut toimintatulot	25	25	1	-25	2,4
Toimintamenot	1 897	1 903	1 824	-79	95,9
Henkilöstömenot	1 355	1 364	1 334	-30	97,8
Palvelujen ostot	285	282	269	-12	95,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	77	77	80	2	103,1
Muut toimintamenot	180	180	142	-38	78,6
Toimintakate	-904	-908	-829	78	91,4
Suunnitelman mukaiset poistot	11	11	14	4	136,9

Toiminta on toteutunut suunnitellusti. Talous on toteutunut suunniteltua paremmin, johtuen lähinnä eläinlääkintähuollon uusiutuneiden toimipisteiden ennakoitua myöhemmästä valmistumisesta/käyttöönnotosta.

Imatran seudun ympäristötoimen kustannusten jako v. 2015 ja 2016

	Imatra		Parikkala		Rautjärvi		Ruokolahti		Yhteensä	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
As.luku 1.1.2016/15	27 835	28 037	5 235	5 373	3 537	3 626	5 312	5 404	41 919	42 440
As.luku %	66,4	66,1	12,5	12,7	8,4	8,5	12,7	12,7	100	100
Lehmät 1.5.2016/15	23	25	2 315	2 438	348	370	422	439	3 108	3 272
Lehmät %	0,7	0,8	74,5	74,5	11,2	11,3	13,6	13,4	100	100
<i>Nettokustannukset/1000 euroa</i>										
Ympäristöterveys	340	313	64	60	43	40	65	60	512	473
Ympäristönsuojelu	247	248	46	48	31	32	47	48	372	376
Eläinlääkintähuolto	154	169	200	221	45	50	60	66	460	506
Lautakunta	10	11	2	2	1	1	2	2	16	16
Yhteensä	752	741	312	330	121	124	174	176	1 360	1 372

ETELÄ-KARJALAN JÄTELAUTAKUNTA

Vastuhenkilö: Ympäristöjohtaja Sirpa Suur-Hamari

1. Lautakunnan tehtävälueen kuvaus

Etelä-Karjalan jätelautakunta huolehtii sopijakunnille kuuluvista jätehuollon viranomaistehtävistä jätelain (646/2011) 23 §:n mukaisesti. Lautakunta vastaa sopijakuntien alueella jätelain nojalla kunnalle kuuluvien jätehuollon järjestämiseen, suunnitteluun ja seurantaan liittyvien viranomaistehtävien hoitamisesta. Sopijakuntia ovat Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale, ja Taipalsaari.

2. Lautakunnan sitovat tavoitteet

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	Avaintavoite 1. Elinvoimaisuuden edistäminen		
	Etelä-Karjalan kuntien vastuulle kuuluva jätehuolto toteutuu laadukkaasti, taloudellisesti ja lain/jätehuoltomääräysten mukaisesti.	Kunnan jätehuollon järjestämisvastuun piiriin kuuluvien kiinteistöt ovat liittyneet kunnan järjestämään jätehuoltoon 100 %.	Liittyneitä on noin 98 %
	Avaintavoite 2. Hyvinvoinnin varmistaminen		
	Jätehuoltoviranomaisen palvelut ovat tasapuolisia ja asiat käsitellään viipymättä.	Käsitellään jätehuollon poikkeamishakemukset ja maksumuistutukset vähintään kahden kuukauden kuluessa.	Toteutunut

3. Talouden toteutuma

Talousarvion tuloslaskelma 1000 €	Talousarvio	TA + muutokset	Toteutuma 2016	Alitus/ylitys	Tot. %
Toimintatulot	160	160	152	-7	95,3
Maksutulot	160	160	152	-7	95,3
Toimintamenot	160	160	152	-7	95,3
Henkilöstömenot	125	125	130	4	103,6
Palvelujen ostot	22	21	15	-6	71,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6	6	0	-6	7,3
Muut toimintamenot	7	7	7	0	97,0
Toimintakate	0	0	0	0	0,0
Suunnitelman mukaiset poistot					

Talous ja toiminta ovat toteutuneet suunnitellusti.

2.6. Investointiosan toteutumisvertailu (1000 €)

		Talousarvio	TA+ muutokset	Toteutuma 2016	Alitus-/ ylitys
Kiinteä omaisuus					
Kiinteä omaisuus	T			100	100
	M	-300	-300	-237	63
	N	-300	-300	-137	163
Kiinteä omaisuus	T			100	100
	M	-300	-300	-237	63
	N	-300	-300	-137	163
Rakennukset					
Rakennusten myynti	T			11 710	11 710
	M			-16 115	-16 115
	N			-4 405	-4 405
Rakennukset	T			11 710	11 710
	M			-16 115	-16 115
	N			-4 405	-4 405
Kaupunki-infra					
Elinkeinopoliittiset investoinnit	T	113	113	246	133
	M	-2 238	-2 238	-2 165	72
	N	-2 125	-2 125	-1 919	206
Uudisrakennuskohteet	T				
	M	-200	-200	-295	-95
	N	-200	-200	-295	-95
Saneerauskohteet	T	38	38		-38
	M	-4 773	-4 773	-2 911	1 862
	N	-4 736	-4 736	-2 911	1 825
Muu kunnallistekniikka	T				
	M	-70	-70	-3	67
	N	-70	-70	-3	67
Vesihuollon erilliskohteet	T				
	M	-300	-300	-2 403	-2 103
	N	-300	-300	-2 403	-2 103
Kunnallistekniikka yhteensä	T	150	150	246	96
	M	-7 581	-7 581	-7 777	-197
	N	-7 431	-7 431	-7 531	-101
Irtain omaisuus					
Keskushallinto- ja konsernipalvelut	T				
	M	-5	-13	-432	-419
	N	-5	-13	-432	-419
Hyvinvointi- ja koulutuspalvelut	T				
	M	-722	-426	-325	102
	N	-722	-426	-325	102
Kaupunkikehitys- ja tekniset palvelut	T				
	M	-150	-150	-170	-20
	N	-150	-150	-170	-20

		Talousarvio	TA+ muutokset	Toteutuma 2016	Alitus-/ ylitys
Ympäristövalvonta	T	16	16	16	0
	M	-41	-41	-36	5
	N	-25	-25	-20	5
<i>Irtain omaisuus yhteensä</i>	T	16	16	16	0
	M	-918	-630	-963	-332
	N	-902	-614	-946	-332
<i>Pysyvät vastaavat/sijoitukset</i>					
Arvopaperit	T			30	30
	M		-2 450	-7 199	-4 749
	N		-2 450	-7 169	-4 719
Asunto-osakeyhtiöt	T			98	98
	M			24	24
	N			122	122
<i>Pysyvät vastaavat/sijoitukset yhteensä</i>	T			128	128
	M		-2 450	-7 175	-4 725
	N		-2 450	-7 047	-4 597
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	T	166	166	12 200	12 034
	M	-8 799	-10 961	-32 267	-21 306
	N	-8 633	-10 795	-20 067	-9 272
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ (pl. Liikelaitoksen purkukirjaukset)	T	166	166	558	392
	M	-8 799	-10 961	-11 412	-451
	N	-8 633	-10 795	-10 854	-59

Alkuperäiseen talousarvioon sisältyi 8,8 M€ varaus investointihankkeisiin. Vuoden aikana investointiosaan myönnettiin 2,45 M€ määräraha Imatran Toimitilat Oy:lle tehtävään SVOP-rahastosijoitukseen ja siirrettiin 0,3 M€ investointiosasta käyttötalouteen.

Kiinteän omaisuuden (maa-alueiden) ostoon käytettiin yhteensä 0,1 M€.

Liikelaitoksen toiminta lakkautettiin 31.10.2016 kaupunginvaltuuston päätöksellä 24.10.2016/§ 77 ja Liikelaitoksen omaisuus fuusioitiin soveltuvilta osin Imatran Toimitilat Oy:öön ja osa kiinteistöistä jäi kaupungin taseeseen.

Kunnallistekniikkaan käytettiin yhteensä 7,5 M€/netto. Saneerauskohteisiin käytettiin yhteensä 2,9 M€ ja vesihuollon erilliskohteisiin 2,4 M€. Näiden yhteenlaskettu määrärahavaraus ylittyi 0,3 M€. Elinkeinopoliittisiin hankkeisiin käytettiin 1,9 M€. Elinkeinopoliittisista investoinneista pääosa keskittyi Imatrankoskelle.

Irtaimen omaisuuden hankintaan käytettiin 0,3 M€ yli talousarvion. Ylitys aiheutui sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistä vastuun (EKSOTE) siirtymisen yhteydessä sovitun kolmen vuoden aikana veloitettavaan IT-integraatiokorvaukseen (371 590€/vuosi). Hyvinvointipalveluiden irtaimen omaisuuden hankintaan käytettiin yhteensä 0,3 M€. Teknisen toimen ja ympäristöpalveluiden irtaimen omaisuuden hankintoihin käytettiin vajaat 170.000 euroa.

Kokonaisuutena tarkasteltuna investointihankkeet toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti (ylitys 59.000€ talousarvioon) pois lukien Liikelaitoksen purkukirjausten vaikutus investointiosaan.

2.7. Imatran Tilat Liikelaitos

Imatran Tilat Liikelaitos omisti 49.796 m² rakennuksia, joista kouluja oli 42.828 m². Liikelaitos huolehti tilojen ylläpidosta, peruskorjauksesta ja tarvittaessa myös uudisrakentamisesta. Liikelaitos osti asiakaspalvelun, hallinnon, rakennuttamisen ja isännöinnin Imatran YH-Rakennuttaja Oy:ltä.

Liikelaitoksen toiminta lakkautettiin 31.10.2016 kaupunginvaltuuston päätöksellä 24.10.2016/§ 77. Päätöksen mukaan liikelaitoksen omaisuus on fuusioitu soveltuvilta osin Imatran Toimitilat Oy:öön. Osa liikelaitoksen kiinteistöistä jäi kaupungin taseeseen mm. valtionapuyistä. Nämä kiinteistöt ovat:

- Imatran Lyseo,
- Vuoksenniskan uusi harjaantumiskoulu,
- Mansikkalan koulu,
- Imatran Pelastusasema ja öljytorjunta.

Muut laitoksen kiinteistöt siirtyivät apporttikaupalla toimitila- ja yritystilayhtiöille.

Liikelaitoksen tase yhdistettiin kaupungin taseeseen rivi riviltä sisäiset erät eliminoiden ja liikelaitoksen tulos siirrettiin osana liikelaitoksen tasetta kaupungin taseeseen. Liikelaitoksen tuotot ja kulut on yhdistelty kaupungin tuottoihin ja kuluihin.

Liikelaitoksen tilinpäätös ajalta 1.1.- 31.10.2016 on esitetty liitetiedoissa.

2.8. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen seuranta

Kaupungin toimintaa ja palvelujen tuottamista on organisoitu yhä enemmän varsinaisen emo kaupungin ulkopuolelle. Kaupunkikehityslautakunnan alaisuuteen kuuluvaa palvelutuotantoa on siirretty sopimuksilla omille yhtiöille. Järjestely on selkeyttänyt tilaajalautakunnan ja toisaalta tuotannon erilaisia rooleja.

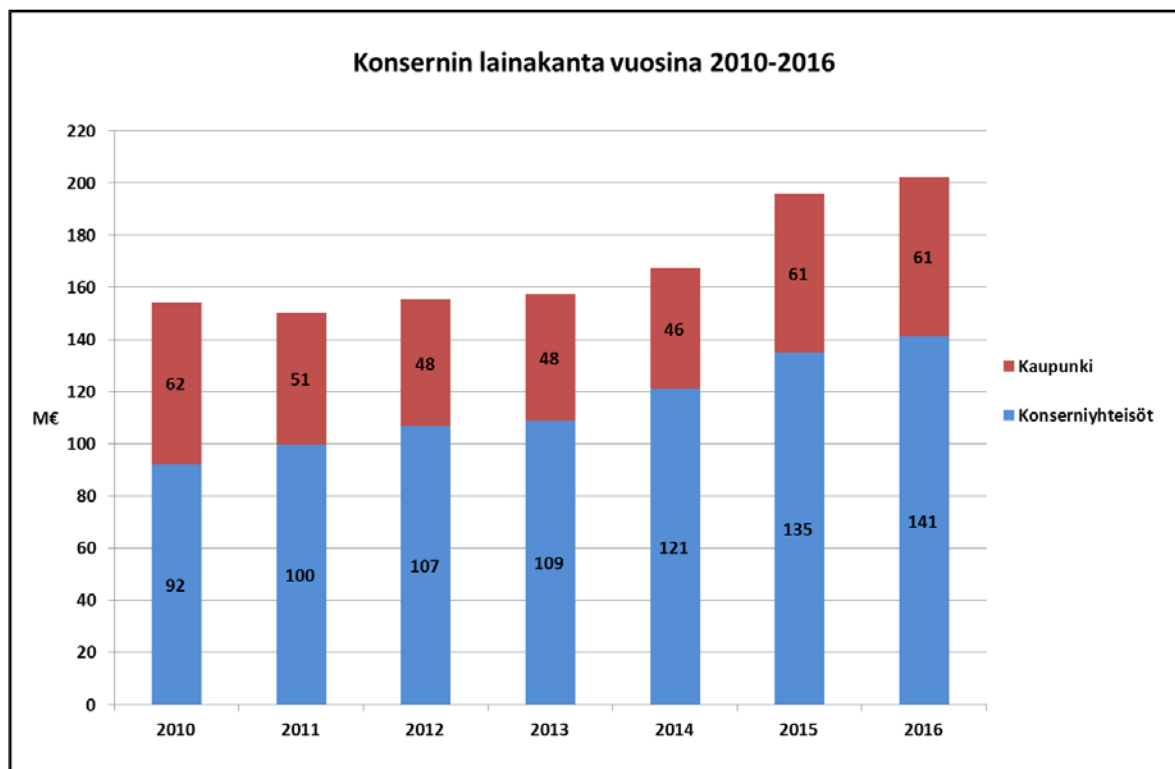
Kaupungin palvelutuotannossa tarvittavat toimitilat ovat nyt lähes kokonaan Imatran Toimitilat Oy:n omistuksessa ja aikaisemmin toiminut liikelaitos on purettu. Kiinteistöjen kunnossa tapahtuneet yllättävät muutokset aiheuttivat nopeita korjaustoimenpiteitä, joita jouduttiin toteuttamaan suunniteltujen investointien lisäksi. Käyttökelvottomien kiinteistöjen tyhjänä olot ja purkamiset aiheuttivat uusia kustannuksia.

Konserniyhtiöiden taloudellinen ja toiminnallinen tulos ei poikennut suunnitellusta muiden kuin kiinteistöjen kunnosta aiheutuvien ylimääräisten kustannusten osalta. Imatran Kiinteistö- ja Aluepalvelu Oy talous on saatu kuntoon.

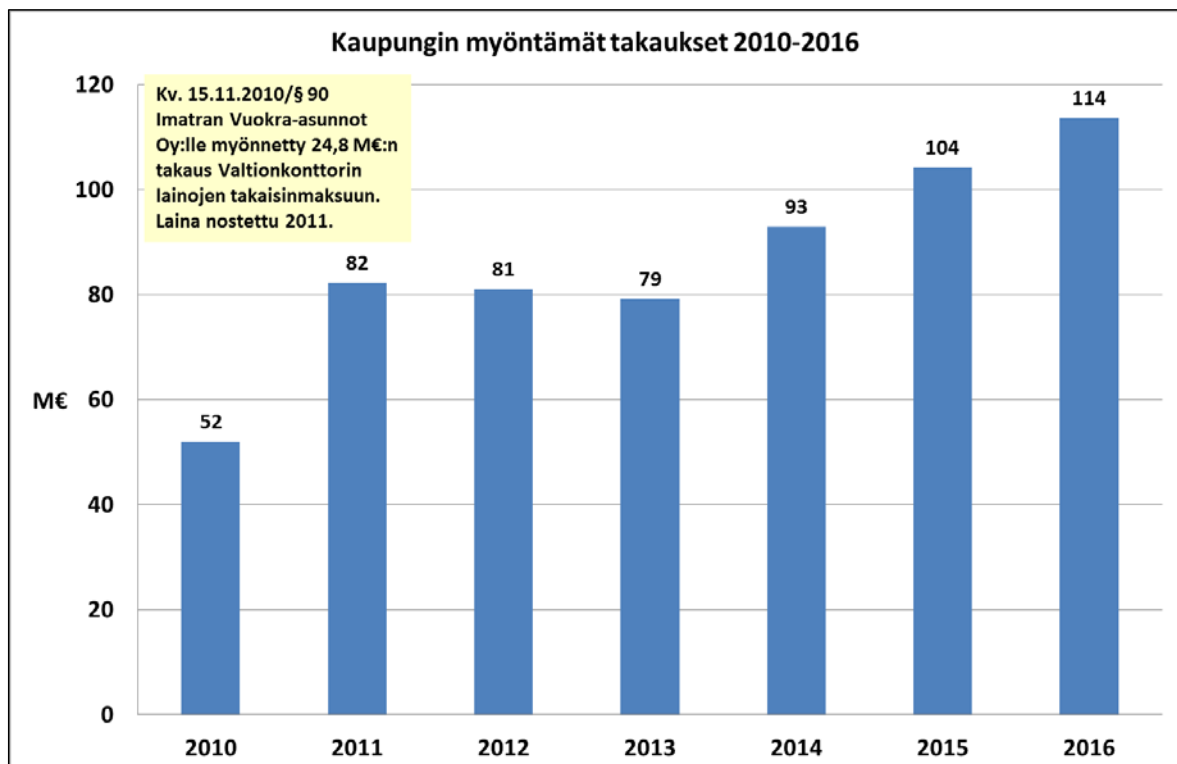
Konsernin velkamäärä on kasvanut kaupungin tekemien konserniohjauspäätösten mukaisesti. Teatterikiinteistöä omistavan Kt Oy Kallenkulman velanlisäystä lukuun ottamatta uudet velat ”hoidetaan” muulla kuin verorahoituksella.

LAINAKANTA (1000 €)	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016
Kaupunkikonserni	157 232	167 367	195 834	202 566
Kaupunki	48 242	46 484	60 769	61 153
<i>Imatran Tilat Liikelaitos (sis. kaupungin lainakantaan)</i>		<i>3 856</i>	<i>9 408</i>	
Talousarvion sisällytetyt yhtiöt:	92 291	106 151	121 985	129 757
. Imatran YH-Rakennuttaja Oy/alakonserni *	8 852	10 089	9 914	11 084
. Imatran Seudun Yritystilat Oy/alakonserni	35 828	38 211	36 593	41 215
. Imatran Kiinteistö- ja Aluepalvelut Oy	0	0	0	0
. Imatran Toimitilat Oy	0	0	3 000	2 700
. Imatran Vuokra-asunnot Oy	47 385	45 269	46 054	46 431
. Kiinteistö Oy Kallenkulma			2 640	5 730
. Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy/alakonserni	226	83	83	83
. Imatran Lämpö Oy	0	12 500	23 700	22 515
Muut yhtiöt	2 384	2 252	2 126	2 182
. Koy Villakarelia	1 357	1 319	1 280	1 241
. As Oy Hentun-Liisa	991	910	833	940
Kuntayhtymät	14 315	12 479	10 954	9 474
. Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon ky	12 437	10 783	9 441	8 144
. Etelä-Karjalan koulutus kuntayhtymä	1 694	1 526	1 357	1 189
. Itä-Suomen Päidehuollon kuntayhtymä	21	18	17	13
. Etelä-Karjalan liitto ky	163	152	140	128

* sisältää kaupungin takaamia osaomistusslainoja 6,7 M€, joita ei yhdistellä tilinpäätöksessä konserniin

Lainakannassa on huomioitu 6,7 M€ kaupungin takaamia osaomistusasuntojen lainoja, joita ei ole yhdistelty Imatran YH-Rakennuttaja Oy:n alakonserniin, eivätkä ne näin ollen sisälly konsernitaseeseen.

IMATRAN YH-RAKENNUTTAJA OY/Alakonserni

1. Toimiala

Imatran YH-Rakennuttaja Oy hallinnoi manageerausyhtiötään, hoitaa niiden asiakas-palvelutehtävät ja teettää sekä rakennuttaa näiden kiinteistöhuollon, kunnossapidon ja rakentamishankkeet. Lisäksi YH teettää ja rakennuttaa kaupungin teknisen toimi-alan tilaamat maarakennus- ja alueiden hoitopalvelut.

2. Kaupunginvaltuuston yhtiölle asettamat tavoitteet

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	Avaintavoite 2. Hyvinvoinnin varmistaminen		
●	Sovittujen palveluiden ja palvelutason tuottaminen nopeasti ja laadukkaasti	Asiakastytyväisyyskysely; arvosana 1..7 asteikolla vähintään 5	Kyselyn arvosanaksi tuli 5,5
	Konsernin yhtiöilleen asettamat tavoitteet		
●	YH-Rakennuttaja Oy on vakaavarainen ja elinkelpoinen yritys	Tilikauden tulos >0 €	Tulos on 176.000€

3. Toimitusjohtajan katsaus

Yhtiön rakennuttamishankkeiden volyyymi on sekä talopuolella, että maanrakennuksessa kasvanut verrattuna budjettiin, mutta laskenut edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstö väheni alkuvuodesta kolmella (kaksi isännöitsijää ja kunnossapitoinsinööri). Kesäkausihenkilöstön lisäksi yksi henkilö rekrytoitiin vakituisesti. Merkittävimpiä rakennuttamishankkeita olivat:

- Einonkadun uudisrakennus (valvonta ja osallisuus)
- Teatteri
- Valkojoutsen 2
- Rajapatsaan päiväkodin peruskorjaus
- River Plastin halli, valmis 6/2017
- Sienimäen yritystalon muutostyöt
- Koskenlinkin muutostyöt
- Tiilitehtaankatu 28:n muutostyöt
- Lammassaarentie
- Imatrankosken alueen saneeraus
- Vuoksenniskanharjun saneeraus
- RR-rata
- Pintaukset

YH:n alakonsernin muodostavat Ukonranta ja Torinkulma.

IMATRAN SEUDUN YRITYSTILAT OY/Alakonserni

1. Toimiala

Yritystilat –konserniin kuuluvat yritykset 1.1.2016:

Imatran Seudun Yritystilat Oy
 Kiinteistö Oy Imatran Seudun Tietotalo
 Kiinteistö Oy Imatran Koskenlinkki
 Kiinteistö Oy Imatran Kanavakatu 9
 Kiinteistö Oy Imatran Koskikeskus
 Kiinteistö Oy Imatran Alakatu 18
 Kiinteistö Oy Imatran Nauhakuusenkatu 8
 Kiinteistö Oy Imatran Muovikuja 3
 Kiinteistö Oy Imatran Karhumäenkatu 71
 Kiinteistö Oy Mansikkalan Yritystalo
 Kiinteistö Oy Imatran Piikatu 14
 Kiinteistö Oy Imatran Tiilitehtaankatu 28
 Kiinteistö Oy Imatran Leipäkiiventie 5

Lisäksi Imatran Seudun Yritystilat Oy:n omistuksessa on 11 kustannuspaikkaa yhteensä n. 177000 m². Yritystilayhtiön tehtävänä on paitsi hallinnoida, isännöidä, hoitaa ja rakentaa yritystiloja, niin myös osallistua kaupunkikonsernin elinkeinopolitiikkaan toteuttamalla tarvittavia yritystilahankkeita.

2. Kaupunginvaltuuston yhtiölle asettamat tavoitteet

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	Avaintavoite 1. Elinvoimaisuuden edistäminen		
	Onnistunut manageeraus yhtäältä uuden kysynnän ilmetessä ja toisaalta olevien yritysasiakkaiden tarpeiden tyydyttämisessä.	Yhtiön omistamien toimitilojen käyttöaste-% tulee olla vähintään 80 %	86 %
	Konsernin yhtiöilleen asettamat tavoitteet		
	Imatran Seudun Yritystilat Oy on vakaavarainen ja elinkelpoinen yritys.	Imatran Seudun Yritystilat Oy:n omavaraisuusaste säilyy nykyisellä tasolla, tavoite vähintään 19,5 % Tilikauden tulos ≥ -1.174.000 €	18,1 % Tulos -785.270 €

3. Toimitusjohtajan katsaus

Tappio on syönyt omaa pääomaa, joten omavaraisuusaste on laskenut. Uusien ja nykyisten vuokralaisten muutostöitä on tehty paljon (13 eri vuokralaiselle), mikä näkyy myös käyttöasteen nousussa. River Plastin halli rakenteilla ja aikataulussaan. Samoin Einonkadun hanke on edennyt aikataulussaan. Investoinneille, joihin kuuluu myös mansikkalan yritystalon siirtyminen kaukolämpöön, saadaan vastaava tuotto liikevaihdon kasvuna tai säästöinä. Käyttöasteiltaan haasteellisimpia ovat olleet hetkellä Tiilitehtaankadun halli ja Koskenlinkki, joista molemmat ovat pikkuhiljaa täyttymässä. Merkittävä hanke vuonna 2017 on Imatran Kylpylän allasosaston laajennus perustettavan Kiinteistö Oy Imatran altaan omistukseen. Allasosaston päävuokralaiseksi, sen valmistuttua, toukokuusta 2018 lähtien tulee Etelä-Karjalan kuntoutumissätiö.

IMATRAN VUOKRA-ASUNNOT OY

1. Toimiala

Imatran Vuokra-asunnot Oy omistaa n. 1600 vuokra-, opiskelija- ja ryhmäkotiasuntoa. Yhtiö huolehtii asuntojen ylläpidosta, peruskorjauksesta ja tarvittaessa myös uudisrakentamisesta. Yhtiö ostaa asukasvalinnan ja –palvelun sekä hallinnon, rakennuttamisen ja isännöinnin Imatran YH-Rakennuttaja Oy:ltä. Yhtiöllä on palveluksessaan 5 talonmies-siivojaa.

2. Kaupunginvaltuuston yhtiölle asettamat tavoitteet

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	Avaintavoite 1. Elinvoimaisuuden edistäminen		
	Pitää yllä kysyntää vastaavaa vuokra-asuntotarjontaa	Vuokra-asuntojen käyttöaste vähintään 97 %	Käyttöaste on laskenut budjettitavoitteeseen verrattuna olleen 94,5 %.
	Konsernin yhtiöilleen asettamat tavoitteet		
	Imatran Vuokra-asunnot Oy on vakaavarainen ja elinkelpoinen yritys	Omavaraisuusaste > 20 % Tilikauden tulos ≥ 0 €	Omavaraisuusasteen ennuste on 21,1 % Tulos on 43 €

3. Toimitusjohtajan katsaus

Käyttöasteen lasku tapahtui pääosin jo vuoden 2015 lopulla budjetin laatimisen jälkeen. Syitä olivat mm. kesähotellitoiminnan loppuminen ja seudun suurten investointien väheneminen. Vuokrien korotukset astuivat voimaan maaliskuun alussa, mikä yhdessä kulukurin kanssa on parantanut yhtiön taloutta. Kysyntä on nyt lähtenyt kasvuun. Käyttökate on noussut 37 %, mikä on pitkällä tähtäimellä hieman liian alhainen (>38 % on hyvä taso). Valkojoutsen 2:n peruskorjaus valmistui loppuvuodesta.

IMATRAN SEUDUN KEHITYSYHTIÖ OY

1. Toimiala

Kehyn tehtävänä oli vuoden 2016 loppuun asti vastata osakassopimuksen sopijakuntien yritys- ja matkailupalveluiden järjestämisestä, maaseutupalveluiden hankkimisesta Etelä-Karjalan maaseututoimelta, elinkeino-poliittisten projektien toteuttamisesta sekä muiden kehitysyhtiön yhtiöjärjestyksen mukaisten palveluiden tuottamisesta. Vuoden 2017 alusta lähtien Kehy keskittyy ensisijaisesti yritys- ja sijoittumispalveluiden tuottamiseen. Kehy vastaa seudullisen elinkeinostrategian toimenpiteiden käynnistämisestä ja koordinoinnista. Kehy vastaa myös elinkeinostrategian tarkistus- ja päivitysprosesseista, joissa se ottaa huomioon sopijakuntien strategiat. Kehy vastaa oman strategiansa valmistelutyöstä sopijapuolten antamien ohjeiden mukaisesti.

Tarkoituksena on hoitaa elinkeinoasioita seudullisesti siten, että sopijapuolten alueita käsitellään yhtenä kokonaisuutena niin, etteivät kuntarajat vaikuta toimenpiteisiin.

Elinkeinoasioiden hoidon tavoitteena on Imatran seudun yritystoiminnan lisääminen ja sen olosuhteiden ja toimintaedellytysten parantaminen sekä etenkin pienen ja keskisuuren yritystoiminnan vilkastuttaminen. Seudullinen elinkeinostrategia ja Kehyn oma strategia / vuosisuunnitelma määrittelevät tarkemmat elinkeinopoliittiset tavoitteet.

Elinkeinopoliitiikan ja elinkeinoasioiden hoidon seudulliset tavoitteet on määritelty osakassopimuksessa 2014 - 2016 ja uudessa osakassopimuksessa 2017 - 2018.

2. Kaupunginvaltuuston yhtiölle asettamat tavoitteet

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	Avaintavoite 1. Elinvoimaisuuden edistäminen		
	Yritysten liiketoimintaa tukevien palveluiden tuottaminen liiketoimintaosaamisen ja kilpailukykyyn vahvistamiseksi	Kehyn kautta perustettuja yrityksiä vähintään 70 kpl/vuosi. Kehyn kautta perustettujen yritysten eloonjäämisprosentti 5 v. 80 %	44 kpl 88 %
	Kansainvälisten hankkeiden toteuttaminen ja matkailun kehittäminen	Kv. verkostojen luominen ja ylläpitäminen, 4 hanketta, 15 yritystä	- DIVE: Saimaan alueen digitaalinen ja verkostoitunut luontomatkailu - SEUTU-ohjelma: aktiviteetti-matkailun kansainvälistysmipilotti - goSaimaa: Kasvua kansainvälistyvistä matkailusta

	Toiminnallinen tavoite	Tavoitearvo/Mittari	Toteutuminen
		Matkailijamäärän kehitys ja matkailutulon kehitys.	<ul style="list-style-type: none"> - Saimaa.fi: Digitaalisen matkailumyynnin kehittäminen ja pilotointi Saimaan alueella - Kaveri-hanke - Invest in -hanke Yhteensä 33 yritystä mukana Vuositasolla 2016 ja verrattuna vuoteen 2015: <ul style="list-style-type: none"> - yöpymisten muutos +16,1 % - saapuneiden muutos +19,9 % Joulukuu 2016 ja verrattuna edellisen vuoden joulukuuhun 2015: <ul style="list-style-type: none"> - yöpymisten muutos +45,1 % - saapuneiden muutos +58,6 %
	Konsernin yhtiöilleen asettamat tavoitteet		
	Kehyn talous pysyy tasapainossa ja yhtiö pystyy huolehtimaan vastuistaan	Kehyn omavaraisuusaste on vähintään 60 % Tilikauden tulos ≥ 0 € Ulkopuolisen rahoituksen määrä vähintään 400.000 euroa vuositasolla	82 % -51.800 € 338.000 €

3. Toimitusjohtajan katsaus

Yritysverustanta Imatran seudulla on ollut aiempaa vähäisempää vuonna 2016. Starttirahoituksen loppuminen vuoden 2016 syksyllä on osaltaan vaikuttanut yritysverustantaan. Kehitysyhtiön kautta perustettujen yritysten eloonjäämisprosentti sen sijaan on ollut nousussa ollen nyt jo 88 % 5 vuoden tarkastelussa.

Invest in toimintaan on vuoden 2016 aikana panostettu aiempaa enemmän ja loppuvuoden aikana on kontaktoitu noin 130 yritystä, joista on löytynyt 4 mahdollista sijoittujaa alueelle. Sijoitustoiminnan kärkiä on kolme: 1) uusiutuvat materiaalit ja teollisuuden palvelut, 2) hyvinvointi- ja liikuntamatkailu sekä 3) cross-border & e-commerce (Pelkolan alue). Uudet sijoittumissivustot löytyvät osoitteesta www.investinimatra.fi. Eniten sijoittumiskysyntää kohdistuu tällä hetkellä yksityisiin sote-palveluihin sekä teollisuuden palveluihin. Muut palvelualat ovat myös piristymään päin.

Matkailussa on palattu kahden heikon vuoden jälkeen kasvu-uralle loppuvuodesta 2016. Sekä majoitukset että matkailutulo ovat olleet kasvussa.

Kehitysyhtiön toimintaa sopeutettiin loppuvuodesta vastaamaan 1.1.2017 voimaan astunutta osakassopimusta. Loppuvuodesta käynnissä olleilla muutoksilla oli vaikutusta yhtiön toimintakykyyn, vaikka mitattavissa tuloksissa vaikutus ei juuri näy. Yhtiöstä siirtyi muiden työnantajien palvelukseen 5 henkilöä ja 3 henkilöä irtisanottiin.

IMATRAN LÄMPÖ OY

1. Toimiala

Yhtiön toimialana on vastata asiakaslähtöisesti Imatran kaupungin omistamana osakeyhtiönä kaukolämpö- ja maakaasutoiminnoista käyttämällä, ylläpitämällä, suunnittelemalla ja rakentamalla kaukolämmön tuotantolaitoksia ja lämpöverkostoja sekä maakaasun jakeluverkostoa. Lisäksi yhtiö voi harjoittaa suunnittelu-, neuvonta- ja asennuspalveluita sekä toimialaansa liittyvää tarvikemyyntiä sekä omistaa ja hallita kiinteistöjä, osakkeita ja muita arvopapereita.

2. Kaupunginvaltuuston yhtiölle asettamat tavoitteet

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	Avaintavoite 1. Elinvoimaisuuden edistäminen		
●	Kaukolämmön tuottaminen ja jakelu sekä maakaasun jakelu kustannustehokkaasti ja varmasti.	<p>Kuluttajahinta valtakunnallisesti keskitasoa (pitkänikäisen tavoite).</p> <p>Myydyn energian määrä lämpimän vuoden mukaan huomioiden uudet kuluttajat, muutokset lämmitysmuodoissa mahd. energiasäästöohjelmat (kaukolämpö 155 GWh / maakaasu 37 GWh tavoitearvoina). Ks kappale 3.</p> <p>3 - 4 merkittävää uutta asiakasta.</p> <p>Kaukolämmön toimitusvarmuus kaikki lämmöntoimituksen keskeytykset huomioiden 99,98 % (Suomen keskiarvo, kaikki keskeytykset tunneissa yhteenlaskettuna / 8760 t).</p>	<p>Vuoden 2016 kaukolämmön tuotannon pääpolttoaine oli puupohjainen biopolttoaine, metsäteollisuuden sivutuotteet ja hake. Vuoden 2016 tammikuun alussa toteutetun hinnan alennuksen vuoksi kaukolämmön kuluttajahintojen valtakunnalliseen keskitasoon ja hieman sen alle päästiin Energiategollisuus ry/Kaukolämmön julkaisemien valtakunnallisten lämpöyhtiöiden yhtiökohtaisten keskiarvohintojen kaikissa tilastojen tyyppitaloluokissa. Maakaasun pientalojen kokonaisu hinta oli edullisempaa kuin vastaava valtakunnallinen pientalojen kaukolämmön keskihinta ja siten varsin kilpailukykyinen</p> <p>Vuosi oli keskimääräinen, jopa hieman kylmempi. Energiämääräiset myyntitavoitteet saavutettiin. KL:n myynti oli 155 GWh. Maakaasun myynti 41 GWh jopa ylitti tavoitteen. Tavoite uusien asiakkaiden hankkimisesta (3 – 4 merkittävää uutta asiakasta) täyttyi.</p>

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
			<p>Merkittäviä kaukolämpöasiakkaita: ent. maakaasuasiakas Kertatalo, uusi teatteritalo, Reinonkadun ekol. puukerrostalo, Tokmanni, Linnalan palakoulu, Mansikkalan yritys kiinteistö entisenä kaasuasiakkaana ja Imatran Energia Oy:n voimalaitoskiinteistö sekä muutama omakotitalo. As Oy Imatran Koskitorin kanssa on tehty kaukolämpösopimus.</p> <p>Kaukolämmön ja maakaasun toimitusvarmuus kuluttajille on ollut lähes 100 % huolimatta tammikuun kovasta pakkasjaksosta ja mittavista uusien laitojen ja verkostojen koe-käyttöistä ja käyttöönotoista.</p>
	Konsernin yhtiöilleen asettavat tavoitteet		
●	Imatran Lämpö Oy on vakaavarainen ja elinkelpoinen yritys.	<p>Tilikauden tulos on positiivinen</p> <p>Omavaraisuusaste 19 % (oma pääoma / taseen loppusumma v 2016 lopussa).</p>	<p>Tilikauden tulos on positiivinen.</p> <p>Omavaraisuusaste on 24,6 %</p> <p>Investointi lainaa ei nostettu ja lainamäärä jäi 23,7 miljoonaan euroon. Yksi 1,185 miljoonan euron lyhennys maksettiin.</p>
●	Suuren investoinnin aikataulussa ja kustannusarviossa pysyminen.	<p>Kustannusarviossa pysyminen -> kumul. inv. kust. max 24 M€ (alv 0 %).</p> <p>Uudet biolämpökeskukset käyttöönotettu ja tuotannossa tammikuun alussa 2016, mutta sopimusten mukaan Imatran Lämpö Oy vastaanottaa laitokset vuoden 2016 ensimmäisellä vuosikolmanneksella.</p>	<p>Kustannusarviossa on pysytty.</p> <p>Kaikki biolämpökeskukset olivat tuotannossa heti vuoden 2016 alussa.</p> <p>Immolan ja Rajapatsaan biolämpökeskukset vastaan otettiin jo vuoden 2015 aikana.</p> <p>Virasojan biolämpökeskus otettiin vastaa 30.3.2016 puutelistoineen, jotka ovat kevään ja kesän aikana lyhentyneet.</p>

3. Toimitusjohtajan katsaus

3.1 Operatiivinen toiminta ja huoltovarmuus

Vuoden lämmitystarveluku oli 4268, joka vastaa 28 vuoden keskiarvoa (vain 0,7 % keskiarvoa korkeampi). Tammikuun 2016 noin kolme viikkoa kestänyt pakkasjakso kompensoitui keskimääräistä lämpimämpien helmikuun ja etenkin toukokuun vuoksi. Toukokuussa, kesäkuussa ja heinäkuussa ei käytännössä lämmöntarvetta ollut. Näinä kuukausina lämmitys kohdistui vain lämpimän käyttöveden valmistamiseen. Huhtikuu lämmöntarveluku oli lähellä keskiarvoa, mutta huhtikuulle oli ominaista lämpimät päivät ja kylmät yöt. Huhtikuun budjetoidusta jääneessä kaukolämmön myynnissä näkyy suurten kuluttajien ilmastointilaitteiden säätöjen toimivuus sekä yösaädöt. Maakaasun kulutuksessa huhtikuussa ei vastaavaa kulutusta leikkaavaa ilmiötä havaittu. Lokakuu ja marraskuu olivat normaalia kylmempinä. Vastaavasti hieman keskiarvoa lämpimämmän tärkeän joulukuun lämmöntarveluku oli 8,1 % keskiarvoa alempi.

Kaukolämmön energiamaksun alennettiin noin 25 % verrattuna 1.1.2015 energiamaksuun ja 23,6 % verrattuna 1.3.2015 alennettuun energiamaksuun tehomaksujen (perusmaksujen) pysyessä ennallaan vuoden 2015 tasolla. Kaukolämmön energiamaksu oli siten 1.1.2016 alkaen 67,15 eur/MWh (alv 24 %) ja 54,15 eur/MWh (alv 0 %). Uusi kaukolämmön energiamaksu sekä kokonaishinta (energiamaksu + tehomaksu) olivat alle Energiategollisuus ry/Kaukolämmön 1.7.2015 julkaisemien valtakunnallisten lämpöyhtiöiden yhtiökohtaisten keskiarvohintojen kaikissa tilaston tyyppitaloluokissa ja ovat sitä edelleen. Keskimäärin vuoden 2015 lopun kaukolämmön kokonaishinta (perusmaksu + energiamaksu) aleni hieman yli viidenneksen. Kaukolämmön hintoja ei vuoden 2016 aikana muutettu. Muutosta ei ole myöskään budjetoitu vuodelle 2017. Vuoden 2016 alussa tehty hinnanalennus indikoi biolämpökeskus ja siirtojohtoprojektin onnistumista, toteutti projektille asetetun yhden keskeisimmistä tavoitteista sekä paransi yhtiön kilpailukykyä ja markkina-asemaa.

Kaukolämmön kokonaismyynti vuonna 2016 oli 155 GWh (9,84 miljoonaa euroa, alv 0) ja maakaasun noin 41 GWh (2,67 miljoonaa euroa, alv 0). Kaukolämmön energiamäärä ja myynti euroissa olivat budjetinmukaisia. Kaukolämmön liikevaihto putosi vuoteen 2015 verrattuna, koska kuluttajahintoja alennettiin 1.1.2016. Myydyn maakaasun energiamäärä oli 12 % ja rahallinen määrä 11 % budjetoitua suurempia. Kahta edellistä vuotta suuremman lämmöntarpeen lisäksi maakaasun joidenkin suurehkojen kuluttajien siirtyminen kaukolämpöön vasta loppuvuonna vaikutti maakaasun myyntiä nostavasti budjetoituun nähden.

Yhtiön liikevaihto kokonaisuudessaan oli 12,55 miljoonaa euroa (alv 0 %), johon sisältyvät kaukolämmön ja maakaasun myynnin (yhteensä 12,51 miljoonaa euroa, alv 0 %) lisäksi myynnit maakaasupörssissä sekä satunnaiset pienet muut myyntitulot.

Tulos ennen veroja ja satunnaisia eriä on suunniteltu ja positiivinen. Tulokseen vaikuttaneita ja sitä alentaneita tekijöitä olivat: Virasojan biolämpökeskuksen käytettävyyden ei ole ollut etenkään alkuvuonna täysin oletetunlainen ja kaasua omaan tuotantoon kului budjetoitua enemmän; uusien biolaitosten sähkön kulutus oli budjetoitua suurempaa; ja mahdolliset tulot ilmaispäästöoikeuksien myynnistä eivät vielä realisoituneet, koska Virasojan laitoksen il-

maisoikeuksien käsittely on Energiavirastossa ja EU:n komissiossa edelleen kesken. Vastavasti tulosta parantaneita tekijöitä olivat: maakaasun myynti oli budjetoitua parempi; uusien laitosten käyttöön ja kunnossapitoon budjetissa varattuja ulkopuolisia palveluita hankittiin vähemmin; ennakoitua pienemmät korkokulut ja poistot olivat oletettua hiukan pienemmät. Yhtiön taseen loppusumma vuoden 2016 lopussa oli 47,24 miljoonaa euroa ja josta oman pääoman osuus on 22,99 %. Pieni oman pääoman osuus on tyyppillistä vastaperustetulla ja merkittävää investointia toteuttavalle investointilainaa ottaneelle yhtiölle. Vuonna 2016 investointilainaa ei nostettu. Investointilainan ensimmäinen lyhennys maksettiin joulukuussa. Yhtiön kolmantena toimintavuotena kassavirta vahvistui ja kassavirran hallinta edelleen vakaantui, koska normaali operatiivinen liiketoiminta onnistui ja suuri investointi eteni kohti valmistumistaan kustannusarviossaan ja aikataulussaan.

Kaukolämmön peruskuorma tuotettiin uusilla biolämpökeskuksilla ja hakkeella ja metsäteollisuuden sivutuotteilla. Kaukolämmön vara- ja huippupolttoaineena oli maakaasu ja sen varalla kevyt polttoöljy. Kaikki huippu- ja varalaitokset ovat toimineet hyvin.

Kaukolämmön ja maakaasun toimitusvarmuus kuluttajille on ollut lähes 100 % huolimatta tammikuun kovasta pakkasjaksosta ja mittavista uusien laitosten ja verkostojen koe-käytöistä ja käyttöönotoista. Sähkön- ja maakaasun saannissa ei ole ollut ongelmia eikä katkoksia. Biopolttoainelogistiikka kaikilla uusilla biolämpökeskuksilla on toiminut hyvin heti tuotannon alusta asti. Biopolttoaineen hankintahinnat ovat olleet ennustetun mukaiset. Maakaasunhankintahinta on ollut lievästi ennustetta kalliimpaa.

Vuoden 2015 lopulla tuotantonsa aloittaneet kotimaista polttoainetta hyödyntävät biolämpökeskukset ovat parantaneet Imatran Lämpö Oy:n huoltovarmuutta kaukolämmöntuotannossa ja jakelussa. Huoltovarmuuskeskukselle toimitettiin vapaaehtoisesti varautumissuunnitelman luonnos kesäkuun 2016 lopussa.

Imatralaisista 50 % prosenttia asuu kaukolämmitetyissä taloissa. Imatran Lämpö Oy:n kaasu-jakelun piirissä on lähes 8 % väestöstä. Asuntojen lämmityksen osalta Imatran Lämpö Oy:n asiakaskuntaan kuuluu siten 58 % Imatran väkiluvusta eli noin 16 000 kaupunkilaista. Julkis- ja liikekiinteistöistä yli 90 % on joko kaukolämmön tai maakaasun piirissä.

Merkittäviä kaukolämpöasiakkaita, joiden lämmöntoimitus aloitettiin täysimittaisesti vuonna 2016, ovat entinen maakaasuasiakas Suomen Kertakiinteistöt Oy:n (Kertatalo), uusi teatteritalon (Koy Imatran Kallenkulma), Reinonkadulle ekologinen puukerrostalo, Jatke Oy:n liikerakennus Tietäjänkadulla (Tokmanni), Linnalan palakoulu, Mansikkalan yritysikiinteistö entisenä kaasuasiakkaana, Imatran Energia Oy:n voimalaitosikiinteistö sekä muutama omakotitalo. As Oy Imatran Koskitorin kanssa (Einonkatu) on tehty kaukolämpösopimus, mutta lämmöntoimitusta ei ole vielä aloitettu. Uusista kaukolämpöliittymistä, etenkin pientaloille, on tullut paljon kyselyitä. Talven 2017 aikana yhtiö tarkastelee ja analysoi uusia mahdollisia pientalo-alueita sekä myös muita alueita ja kohteita, joihin kaukolämpö kannattaa tarjota ja tuoda. Syksyn kuluessa käytöstä poistuvien rakennusten Einonkatu 6:n, Eevalan, Kumppanuustalon sekä Virasojan koulun kaukolämmitys lopetettiin. Myös vanhan jäähallin lämmitys loppui syksyllä 2016. Maakaasun toimitus lopetettiin marraskuussa purettavaan entiseen Stora-Enson kurssiasuntolaan.

3.2 Biolämpökeskus ja siirtojohtoprojekti

Virasojan biolämpökeskus otettiin vastaa 30.3.2016 puutelistoineen, jotka ovat kevään ja kesän aikana lyhentyneet. Virasojan biolämpökeskuksen käytettävyyttä ei ollut täysin oletettu alkuvuonna, mutta parantui maaliskuun puolen välin jälkeen ja on ollut sen jälkeen lähes oletunlainen. Immolan ja Rajapatsaan biolämpökeskukset ovat toimineet hyvin ja niiden käytettävyyttä on ollut hyvä. Polttoainelogistiikka kaikilla uusilla biolämpökeskuksilla on toiminut hyvin. Imatran Lämpö Oy siirtyi vuoden 2016 aikana biolämpökeskuksilla projektin toteutusvaiheesta käyttöön ja kunnossapitoon. Virasojan, Rajapatsaan ja Immolan käytön aikaiset omaisuus- ja keskeytysvakuutukset päivitettiin.

Koko siirtojohto (Vuoksenniska-Virasojan BLK-Mansikkala&Imatrankoski ja Kylpylän haara) on ollut käytössä ja verkkoa on ajettu yhtenä kokonaisuutena ilman merkittäviä ongelmia. Rajapatsas-Kanavakadun yhdysjohto ja koko Rajapatsas-Kanavakadun yhdistetty verkko on toiminut ilman ongelmia. Siirtojohtojen viimeistelytyöt on tehty.

Kokonaiskustannusarvio on edelleen noin 24 miljoonaa euroa, josta noin 98 % on toteutunut vuoden 2016 elokuun loppuun mennessä. Lisää investointilainaa ei ole nostettu. Kokonaisuudessa investointilainaa on vuoden 2015 loppuun mennessä nostettu 23,7 miljoonaa euroa, josta Imatran kaupungin takaus kattaa 80 %.

Pirkanmaan Ely-keskus myönsi 27.3.2015 Rajapatsaan- ja Immolan hankeosioon valtion energiatukea 704.500 euroa. Ely-keskus maksoi energiatuen 2. maksuerän 168.500 euroa joulukuun lopussa syyskuun 2016 lopun Rajapatsaan ja Immolan hankeosion toteutumana mukaisesti. Hankeosio oli käytännössä valmis syyskuun 2016 lopussa.

Imatran biolämpökeskus- ja siirtojohtoprojektin virallinen avajaistilaisuus pidettiin 25.4.2016. Juhlapuhejana oli ja laitokset vihki käyttöön ympäristö- ja maatalousministeri Kimmo Tiilikainen. Virasojan biolämpökeskuksella järjestettiin avoimien ovien päivä 30.5.2016. Kävijöitä oli noin 350.

IMATRA BASE CAMP OY

1. Toimiala

Yhtiön tehtävänä on tuottaa kaupunkikonsernille myynti-, matkailu- ja markkinointipalveluja. Yhtiön toimintaa ohjataan soveltuvin osin kaupungin sopimusohjausmallin mukaisin sopimuksin.

2. Kaupunginvaltuuston yhtiölle asettamat tavoitteet

Kaupunki osti Imatra Base Camp Oy:n koko osakekannan 5.10.2016 allekirjoitetulla kauppakirjalla. Yhtiön kanssa on tehty myynti-, markkinointi- ja matkailupalveluista toistaiseksi voimassa oleva palvelusopimus, jota täydennetään erillisellä vuosisopimuksella. Ensimmäinen vuosisopimus alkoi 5.10.2016 ja päättyy 31.12.2017.

Yhtiön poikkeuksellisesti pitempi tilikausi yhdistetään niin tavoitteiden kun talouden osalta kaupunkikonserniin vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

IMATRAN KIINTEISTÖ- JA ALUEPALVELU OY

1. Toimiala

Imatran Kiinteistö- ja Aluepalvelu Oy:n toimialana on YH-Rakennuttaja Oy:n manageeraamien kiinteistöjen ja rakennusten kiinteistöhuolto ja kunnossapito sekä maarakennus sekä alueiden hoito- ja kunnossapitopalvelujen tuottaminen. Yhtiö tuottaa myös käyttäjäpalveluja kaupungin toimialoille jää- ja uimahallilla sekä urheilutalolla. Yhtiön tukikohta on Kertakaarella. Yhtiön toiminnan volyyymi on n. 8,8 M€ ja henkilöstömäärä 77 henkilöä. Yhtiö ostaa asiakaspalvelun ja hallinnon Imatran YH-Rakennuttaja Oy:ltä.

2. Kaupunginvaltuuston yhtiölle asettamat tavoitteet

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	Avaintavoite 2. Hyvinvoinnin varmistaminen		
	Palvelut tuotetaan aikatauluissaan, häiriöt minimoitujen ja laadukkaasti.	Palvelutaso on asiakaskyselyn mukaan >5 asteikolla 1...7	Palvelutaso oli 5,2
	Konsernin yhtiöilleen asettamat tavoitteet		
	Imatran Kiinteistö- ja Aluepalvelu Oy on vakaavarainen ja elinkelpoinen yritys	Myyntikate >15 % Tilikauden tulos ≥ 0 €	Myyntikate on 14,8 % ja tulos on 1.205 €.

3. Toimitusjohtajan katsaus

Loppuvuodesta 2015 käydyn YT-menettelyn piirissä olleet kehittämistoimenpiteet saatiin tehtyä alkuvuodesta. Oman kaluston käytön tehostaminen, lomien erilainen jaksottaminen ja maarakennuksen urakoiden kokonaishinnoittelu ovat osaltaan tehostaneet toimintaa. Näiden seurauksena yhtiön talous kääntyi kannattavalle uralle suunniteltua nopeammin.

IMATRAN TOIMITILAT OY

1. Toimiala

Imatran Toimitilat Oy omistaa 96.439m² (52kpl) rakennuksia, joiden huonetiloista suurin osa ovat kaupungin ja Eksoten palvelujen käytössä. Yhtiö hallinnoi vuokrasopimuksella myös liikelaitoksen purun yhteydessä kaupungin taseeseen siirryneitä kiinteistöjä (24.154m²/9kpl). Yhtiö huolehtii tilojen ylläpidosta, peruskorjauksesta ja tarvittaessa myös uudisrakentamisesta. Yhtiö ostaa asiakaspalvelun, hallinnon, rakennuttamisen ja isännöinnin Imatran YH-Rakennuttaja Oy:ltä.

2. Kaupunginvaltuuston yhtiölle asettamat tavoitteet

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	Avaintavoite 1. Elinvoimaisuuden edistäminen		
	Yhtiön vastuulla olevat toimitilat ovat toiminnallisia ja hyvässä kunnossa	Palvelutaso yhtiön toimitiloissa on asiakaskyselyn mukaan >5 asteikolla 1...7	Palvelutaso oli 5,2
	Konsernin yhtiöilleen asettamat tavoitteet		
	Peruskorjausinvestoinnit voidaan kattaa omalla tulo-rahoituksella	Peruskorjausinvestointien omarahoitusosuus = 100 %	Investointien kokonaismäärästä, 2,0 M€:sta, noin 1,4 M€ on peruskorjausta. Rahoitustulos oli 1,8 M€.
	Imatran Toimitilat Oy on vakaavarainen ja elinkelpoinen yritys	Omavaraisuusaste on yli 98 % Tilikauden tulos ≥ 0 €	Tulos oli 45 €. Tappio ennen tilinpäätössiirtoja oli -453.909 €. Omavaraisuusaste 91 %.

3. Toimitusjohtajan katsaus

Yhtiön tulos on yli 200.000 budjetoitua heikompi, johtuen budjetoimattomista purkukustannuksista (Tainionkosken ent. päiväkotijä ja Koivula olivat alun perin tarkoitus purkaa 2015). Liikemäärän ja joidenkin kuluerien kasvu johtuu Liikelaitoksen lakkauttamisesta eli yhtiön kiinteistömäärän kasvusta. Vuoden 2017 budjettiin ehdittiin ottaa liikelaitoksen lakkauttaminen huomioon. Yhtiöllä käytössä ollut poistoero käytettiin kokonaan vuoden 2016 tilinpäätöksessä.

Yhtiön suurimmat investoinnit olivat Rajapatsaan päiväkodin (n. 730.000€) ja Mansikkalan hyvinvointiaseman (n. 412.000€) peruskorjaukset. Lukuisten pienempien investointien osuus oli 887.000€ (mm. Stadionin huoltorakennus, jäähallin joustokaukalo, kaupungintalon toimistomuutokset, Tainionkosken päiväkodin lisätyöt, Urheilutalon katsomo, Honkaharjun sairaalan keittiö, Koivukuja 5/purkamisen valmistelu, stadionin viimeistelytyöt).

KIINTEISTÖ OY IMATRAN KALLENKULMA

1. Toimiala

Teatterikiinteistön hallinta.

2. Kaupunginvaltuuston yhtiölle asettamat tavoitteet

	<i>Toiminnallinen tavoite</i>	<i>Tavoitearvo/Mittari</i>	<i>Toteutuminen</i>
	Konsernin yhtiöilleen asettamat tavoitteet		
	Investointihanke pysyy hyväksytyssä kustannusarviossa	Kustannusarvio 6,60M€	Toteutuneet kustannukset tulevat olemaan n. 6,67 M€ (sisältää kalusteet).
	Investointihanke toteutuu suunnitellussa aikataulussa	Marraskuu 2016	Vastaanottotarkastus oli 14.11.

3. Katsaus

Töiden tekninen suoritus on sujunut suunnitelmien mukaan. Ulkoseinäelementtien pintaa jouduttiin pesemään. Ravintolakalusteiden hankinta ja infotaulun muutokset nostivat myös kustannuksia. Taiteen edistämiskeskuksen avustus taidehankintoihin oli 15.000€ ja Opetus- ja kulttuuriministeriön avustus oli 1.000.000 € teatteritalon rakentamiseen, jolloin Teatteri-investoinnin nettokustannukseksi muodostui 5,7 M€.

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

KAUPUNGIN TULOSLASKELMA

Ulkoinen	2016 €	2015 €
Toimintatuotot	24 593 517,82	31 034 632,12
Myyntituotot	9 338 163,50	10 873 730,49
Maksutuotot	2 532 556,51	10 141 276,24
Tuet ja avustukset	1 502 622,41	4 199 530,19
Muut toimintatuotot	11 220 175,40	5 820 095,20
Toimintakulut	-170 334 077,06	-175 317 630,55
Henkilöstökulut	-39 845 014,99	-74 693 417,64
Palkat ja palkkiot	-27 883 913,18	-55 775 682,14
Eläkekulut	-10 160 784,35	-15 755 747,56
Muut henkilösivukulut	-1 800 317,46	-3 161 987,94
Palvelujen ostot	-114 891 408,47	-73 484 905,22
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 693 325,47	-8 329 072,51
Avustukset	-1 915 086,02	-8 311 275,81
Muut toimintakulut	-7 989 242,11	-10 498 959,37
TOIMINTAKATE	-145 740 559,24	-144 282 998,43
Verotulot	106 689 063,61	107 621 034,46
Kunnan tulovero	93 467 311,06	93 785 267,76
Kiihteistövero	9 262 462,46	9 005 205,06
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 959 290,09	4 830 561,64
Valtionosuudet	53 737 918,00	49 046 101,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-401 014,92	-450 573,33
Korkotuotot	394 667,97	596 055,63
Muut rahoitustuotot	160 721,02	330 402,79
Korkokulut	-953 200,09	-1 227 490,48
Muut rahoituskulut	-3 203,82	-149 541,27
VUOSIKATE	14 285 407,45	11 933 563,70
Poistot ja arvonalentumiset	-9 378 925,49	-8 437 483,04
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 378 925,49	-8 437 483,04
TILIKAUDEN TULOS	4 906 481,96	3 496 080,66
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	320 538,65	-139 995,70
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	5 227 020,61	3 356 084,96

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

Ulkoinen	2016	2015
	1 000 €	1 000 €
<i>Toiminnan rahavirta</i>		
<i>Tulorahoitus</i>	10 723	11 678
Vuosikate	14 285	11 934
Tulorahoituksen korjauserät		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	-3 563	-255
<i>Investointien rahavirta</i>	-8 158	-21 573
Investointimenot	-23 669	-26 567
Rahoitusosuudet investointimenoihin	871	933
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14 639	4 061
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 565	-9 894
<i>Rahoituksen rahavirta</i>		
Lainakannan muutokset	384	14 285
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 000	27 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 616	-12 715
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 307	-63
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-72	-8
Vaihto-omaisuuden muutos	-5	1
Saamisten muutos	2 619	-2 523
Korottomien velkojen muutos	-9 848	2 468
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-6 923	14 222
RAHAVAROJEN MUUTOS	-4 358	4 328
Rahavarat 31.12.	9 889	14 247
Rahavarat 1.1.	14 247	9 920
	-4 358	4 328

KAUPUNGIN TASE

VASTAAVAA	2016 €	2015 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	201 419 682,09	199 077 700,69
Aineettomat hyödykkeet	1 739 317,38	1 999 292,02
Aineettomat oikeudet	173 291,75	165 965,77
Muut pitkävaikutteiset menot	1 566 025,63	1 833 326,25
Aineelliset hyödykkeet	111 769 041,89	116 214 183,69
Maa- ja vesialueet	27 699 950,35	27 572 702,69
Rakennukset	18 526 320,10	22 934 296,87
Kiinteät rakenteet ja laitteet	63 214 009,43	61 658 578,59
Koneet ja kalusto	710 043,96	875 802,63
Muut aineelliset hyödykkeet	673 591,58	662 691,58
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinr	945 126,47	2 510 111,33
Sijoitukset	87 911 322,82	80 864 224,98
Osakkeet ja osuudet	87 845 185,59	80 798 087,75
Muut saamiset	66 137,23	66 137,23
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	25 133,71	24 915,84
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	25 133,71	24 915,84
VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 570 525,10	28 541 986,28
Vaihto-omaisuus	32 931,57	27 445,90
Aineet ja tarvikkeet	32 931,57	27 445,90
Saamiset	11 648 987,70	14 267 495,69
Pitkäaikaiset saamiset	8 055 446,60	7 820 148,45
Lainasaamiset	7 543 585,09	7 558 886,30
Muut saamiset	511 861,51	261 262,15
Lyhytaikaiset saamiset	3 593 541,10	6 447 347,24
Myyntisaamiset	2 659 183,65	3 749 021,77
Lainasaamiset	0,00	184 732,05
Muut saamiset	383 545,29	1 044 182,47
Siirtosaamiset	550 812,16	1 469 410,95
Rahat ja pankkisaamiset	9 888 605,83	14 247 044,69
VASTAAVAA YHTEENSÄ	223 015 340,90	227 644 602,81

VASTATTAVAA	2016 €	2015 €
OMA PÄÄOMA	136 903 717,72	131 997 235,76
Peruspääoma	74 863 252,70	74 863 252,70
Muut omat rahastot	3 184 583,85	3 505 122,50
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	53 628 860,56	50 272 775,60
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 227 020,61	3 356 084,96
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	25 133,71	96 894,94
Valtion toimeksiannot		71 979,10
Lahjoitusrahastojen pääomat	25 133,71	24 915,84
VIERAS PÄÄOMA	86 086 489,47	95 550 472,11
Pitkäaikainen	53 261 389,47	52 961 474,68
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	48 070 837,18	47 762 445,18
Lainat julkisyhteisöiltä	75 366,36	91 112,84
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Liittymismaksut ja muut velat	5 115 185,93	5 107 916,66
Lyhytaikainen	32 825 100,00	42 588 997,43
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 007 154,48	12 915 692,55
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	0,00	27 265,35
Ostovelat	3 930 015,62	12 307 049,21
Liittymismaksut ja muut velat	608 094,21	1 554 230,93
Siirtovelat	15 279 835,69	15 784 759,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	223 015 340,90	227 644 602,81

KONSERNITULOSLASKELMA

	2016	2015
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	151 530	154 456
Toimintakulut	-290 861	-294 946
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	486	-31
TOIMINTAKATE	-138 845	-140 521
Verotulot	106 689	107 569
Valtionosuudet	65 204	61 184
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 183	-1 997
Korkotuotot	158	369
Muut rahoitustuotot	188	415
Korkokulut	-2 522	-2 627
Muut rahoituskulut	-6	-154
VUOSIKATE	30 865	26 236
Poistot ja arvonalentumiset	-23 087	-21 484
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 087	-21 484
TILIKAUDEN TULOS	7 779	4 753
Tilinpäätössiirrot	282	-254
Tilikauden verot	-279	
Laskennalliset verot	-131	
Vähemmistöosuudet	-23	-98
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	7 627	4 400

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2016	2015
	1 000 €	1 000 €
<i>Toiminnan rahavirta</i>		
Vuosikate	30 865	26 236
Tilikauden verot	-279	
Tulorahoituksen korjauserät	-3 899	89
<i>Investointien rahavirta</i>		
Investointimenot	-58 698	-61 095
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 029	1 893
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	20 734	4 575
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-9 247	-28 301
<i>Rahoituksen rahavirta</i>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	83	83
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	27 534	46 490
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-19 565	-18 300
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 186	300
Oman pääoman muutokset	7 349	1 585
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-40	-54
Vaihto-omaisuuden muutos	-94	110
Saamisten muutos	-13 381	688
Korottomien velkojen muutos	4 301	-2 452
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	5 002	28 450
RAHAVAROJEN MUUTOS	-4 244	149
Rahavarat 31.12.	13 707	18 012
Rahavarat 1.1.	17 952	17 864
	-4 244	149

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2016	2015
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	334 754	324 366
Aineettomat hyödykkeet	6 645	6 098
Aineettomat oikeudet	3 558	3 627
Muut pitkävaikutteiset menot	2 912	2 322
Ennakkomaksut	175	149
Aineelliset hyödykkeet	306 056	298 240
Maa- ja vesialueet	34 633	34 447
Rakennukset	164 161	159 376
Kiinteät rakenteet ja laitteet	74 630	72 868
Koneet ja kalusto	24 166	22 410
Muut aineelliset hyödykkeet	1 379	2 443
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	7 088	6 696
Sijoitukset	22 052	20 028
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet	20	20
Osakkuusyhteisöosuudet	14 748	14 525
Muut osakkeet ja osuudet	5 800	3 916
Muut lainasaamiset	1 244	1 328
Muut saamiset	240	240
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	957	1 239
Valtion toimeksiannot	932	1 214
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	25	25
VAIHTUVAT VASTAAVAT	40 091	43 730
Vaihto-omaisuus	2 275	2 180
Aineet ja tarvikkeet	1 524	1 275
Keskeneräiset tuotteet	434	500
Muu vaihto-omaisuus	314	404
Ennakkomaksut	2	1
Saamiset	24 109	23 537
Pitkäaikaiset saamiset	5 730	4 208
Lainasaamiset	1 309	1 213
Muut saamiset	4 420	2 995
Lyhytaikaiset saamiset	18 379	19 330
Myyntisaamiset	6 399	8 032
Lainasaamiset	4 586	4 283
Muut saamiset	2 468	4 277
Siirtosaamiset	4 926	2 737
Rahoitusarvopaperit	78	78
Muut arvopaperit	78	78
Rahat ja pankkisaamiset	13 629	17 935
VASTAAVAA YHTEENSÄ	375 801	369 335

VASTATTAVAA	2016 1 000 €	2015 1 000 €
OMA PÄÄOMA	128 898	120 778
Peruspääoma	74 863	74 863
Arvonkorotusrahasto	702	712
Muut omat rahastot	5 214	7 093
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	40 492	33 709
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 627	4 400
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 172	1 414
PAKOLLISET VARAUKSET	1 662	1 516
Eläkevaraukset	0	20
Muut pakolliset varaukset	1 662	1 496
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 169	1 490
Valtion toimeksiannot	932	1 237
Lahjoitusrahastojen pääomat	233	250
Muut toimeksiantojen pääomat	4	3
VIERAS PÄÄOMA	242 900	244 137
Pitkäaikainen	187 032	182 156
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	172 763	166 546
Lainat julkisyhteisöiltä	1 063	1 155
Lainat muilta luotonantajilta	2 232	2 570
Liittymismaksut ja muut velat	10 785	10 610
Laskennalliset verovelat	190	1 275
Lyhytaikainen	55 868	61 981
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 333	5 452
Lainat julkisyhteisöiltä	101	93
Lainat muilta luotonantajilta	13 346	13 236
Saadut ennakot	1 035	943
Ostovelat	11 245	17 485
Liittymismaksut ja muut velat	3 900	4 202
Siirtovelat	18 384	20 240
Laskennalliset verovelat	1 524	330
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	375 801	369 335

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen välittömään hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronavaihtosopimuksia. Kaikki koronavaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronavaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimukset ovat voimassa 23.11.2026 asti.

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa ja mahdolliset muutokset

Tilikauden tilikartta noudattaa Kuntaliiton 1.1.2016 alkaen voimassa olevaa suositusta.

Edellisen tilikauden vertailukelpoisuus

Imatran Tilat Liikelaitos purettu 31.10.2016. Kunnan taseessa sijoituksista pääomaosuus vähentynyt 14,6 m€, rakennukset lisääntynyt 22,1 m€, muut pitkäaikaiset saamiset vähentynyt 9,4 m€ ja lyhytaikaiset lainasaamiset vähentynyt 1,6 m€. Rakennuksia luovutettu Imatran Toimitilat Oy:lle 10,7 m€ ja Imatran Toimitilat Oy:ltä siirretty kaupungin taseeseen Honkaharjun sairaala 6 m€. Sosiaali- ja terveystalvet siirretty 1.1.2016 Etelä-Karjalan Sos.- ja Terveyspiiri Kuntayhtymälle, joten kaikki maksusuudet kirjattu asiakaspalveluostoihin.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin noteeraamaan kurssiin.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Alakonserni; Imatran Seudun Yritystilat Oy, Imatran Seudun Tietotalo Oy, KiOy Imatran Kanavakatu 9, KiOy Koskenlinkki, KiOy Imatran Koskikeskus, KiOy Muovikuja 3, KiOy Imatran Nauhakuusenkatu 8, KiOy Imatran Alakatu 18, KiOy Karhumäenkatu 71, KiOy Imatran Piikatu 14, KiOy Mansikkalan Yritystalo, KiOy Imatran Tiilitehtaankatu 28 ja KiOy Imatran Leipäkiemuri 5 on yhdistelty ennen konsernikäsittelyä.

Alakonserni; Imatran YH-Rakennuttaja Oy, Ukonranta Oy ja AsOy Imatran Torinkulma on yhdistelty ennen konsernikäsittelyä.

Alakonserni; Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy ja Imatran Seudun Aluekehitys Oy yhdistelty ennen konsernikäsittelyä.

AsOy Imatran Lemmikki, AsOy Imatran Marioninpolku, AsOy Imatran Omenatarha ja AsOy Imatran Poutapäivä osuustalvet on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen. Omistus tytäryhteisössä on lyhytaikainen ja tarkoitettu yksinomaan edelleen luovutettavaksi. Imatran Base Camp Oy:tä ei ole yhdistelty, ensimmäinen tilikausi konsernissa on alkanut 1.11.2016 ja on 14 kuukauden pituinen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistöyhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

KiOy Imatran Keskusasema
Imatran Energia Oy
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy
Imatran Ajoharjoitteluratasäätiö
Itä-Suomen suomalais-venäläinen koulu
Etelä-Karjalan Virkistysalueäätiö
Tietomaakunta eKarjala Oy
Saimaan Ammattikorkeakoulu Oy

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Tuloslaskelman tuotot				
Toimintatuotot				
Keskushallinto	2 521 296	2 670 760	799 142	741 812
Hyvinvointipalvelut	110 863 882	118 140 954	8 136 215	18 581 726
Kaupunkikehittäminen	12 069 214	11 455 979	12 069 214	11 455 979
Muut liiketoiminnan tuotot	22 486 834	21 933 623		
Yhteensä toimialoittain	147 941 226	154 201 316	21 004 570	30 779 517
Myyntivoitot/ei kohdennettu	3 588 948	255 115	3 588 948	255 115
Yhteensä	151 530 174	154 456 431	24 593 518	31 034 632
Verotulot				
Kunnan verotulo			93 467 311	93 785 268
Kiinteistövero			9 262 462	9 005 205
Osuus yhteisöveron tuotosta			3 959 290	4 830 562
Yhteensä			106 689 064	107 621 034
Valtionosuudet	Liitetietotosite 1			
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus			52 755 452	49 510 441
Verotuloihin perustuva tasaus			3 637 263	2 550 248
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet			-2 352 276	-2 692 884
Maksetut valtionosuudet yhteensä			54 040 439	49 367 807
IB-lukion osuus maks. lpr:lle sop. mukaan			-291 258	-310 441
ISK:lle maks. perusop.lain muk. aamu- ja ip.toiminta			-11 263	-11 263
Yhteensä			53 737 918	49 046 103
Palvelujen ostojen erittely				
Asiakaspalvelujen ostot			93 575 851	45 940 224
Muiden palvelujen ostot			21 315 558	27 544 681
Yhteensä			114 891 408	73 484 905

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista tilinpäätöksessä

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioitun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioitujen poistoajien sekä poistomenetelmien luonne:

Aineettomat oikeudet	5 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaik. menot	2 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaik. menot	10 vuotta	tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat	20 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 - 30 v.	tasapoisto
Koneet ja kalusto	3 - 15 v.	tasapoisto
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto

Pienet pysyvien vastaavien hyödykehankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Tuottoihin ja kuluihin sisältyvät pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Eläkevastuut 1.1.	19 641	22 616		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	19 641	2 975		
Eläkevastuut 31.12.	0	19 641		
Potilasvahinkovastuut 1.1.	1 496 090	1 408 019		
Lisäykset tilikaudella	166 231	307 620		
Vähennykset tilikaudella	0	219 549		
Potilasvahinkovastuut 31.12.	1 662 321	1 496 090		

Muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja luovutustappiot

Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	1 973 057	70 344	1 973 057	70 344
Osakkeiden luovutusvoitot	1 615 568	184 771	1 615 568	184 771
Muut luovutusvoitot	0	0	323	0
Luovutusvoitot yhteensä	3 588 625	255 115	3 588 948	255 115
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0	0	0	0
Muut luovutustappiot	230 990	228 076	26 325	0
Luovutustappiot yhteensä	230 990	228 076	26 325	0

Tuotot osuiksista muissa yrityksissä

Imatran Seudun Sähkö Oy		41 560	41 561
Muut		11 288	2 400
Yhteensä		52 848	43 961

TASEEN LIITETIEDOT

Arvonkorotukset

Arvonkorotuksen kohteena olevien maa-alueiden arvo on määritelty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotusten määrä perustuu omaisuuden arviointiin 31.12.1988, mikä suoritettiin, kun perustettiin Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiriä sekä 01.01.1997 suoritettu Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymän avaavassa taseessa.

	Konserni	
	2016	2015
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1.	712 073	712 073
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku	-10 138	0
Arvo 31.12.	701 935	712 073
Arvonkorotukset yhteensä	701 935	712 073

Pysyvien vastaavien liitetieto

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	165 966	1 833 326	1 999 292
Lisäykset tilikauden aikana	193 111	371 590	564 701
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	-2 088	0	-2 088
Siirrot erien välillä	0	0	0
Tilikauden poisto	-183 697	-638 891	-822 588
Poistamaton hankintameno 31.12.	173 292	1 566 026	1 739 317
Kirjanpitoarvo 31.12.	173 292	1 566 026	1 739 317

Aineelliset hyödykkeet

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Arvo- ja taidesineet	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset	Aineelliset yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	27 563 116	22 934 297	61 658 579	875 803	662 692	2 510 111	116 204 597
Lisäykset tilikauden aikana	236 859	7 251 765	10 858 315	386 916	10 900	1 186 735	19 931 492
Rahoitusosuudet tilikaudella		-350 000	-386 640	-16 262		-118 400	-871 302
Vähennykset tilikauden aikana	-100 025	-10 788 960	-4 028 386	-31 624			-14 948 994
Siirrot erien välillä		1 387 085	1 273 929	-18 107		-2 633 320	9 587
Tilikauden poisto		-1 907 868	-6 161 788	-486 682			-8 556 337
Poistamaton hankintameno 31.12.	27 699 950	18 526 320	63 214 009	710 044	673 592	945 126	111 769 042
Kirjanpitoarvo 31.12.	27 699 950	18 526 320	63 214 009	710 044	673 592	945 126	111 769 042

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet tytäryht.	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Muut saamiset tytäryht.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	61 932 757	7 793 379	10 197 389	874 563	66 137	80 864 225
Lisäykset	7 200 694					7 200 694
Vähennykset	-94 197			-59 400		-153 596
Hankintameno 31.12.	69 039 254	7 793 379	10 197 389	815 164	66 137	87 911 323
Kirjanpitoarvo 31.12.	69 039 254	7 793 379	10 197 389	815 164	66 137	87 911 323

Tytäryhteisöt, kuntayhtymät sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				oma pääoma	vieras pääoma	tilik.voitto/ tappio
Tytäryhteisöt						
Imatran YH-Rakennuttaja Oy alak.	Imatra	100,00 %	100,00 %	3 004	5 860	175
Imatran Vuokra-asunnot Oy	Imatra	93,60 %	93,60 %	5 028	47 898	
Imatran Toimitilat Oy	Imatra	100,00 %	100,00 %	37 427	3 642	
Imatran Kiinteistö- ja Alepalvelu Oy	Imatra	100,00 %	100,00 %	458	1 263	1
Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy alak.	Imatra	55,85 %	55,85 %	605	312	-29
Imatran Seudun Yritystilat Oy alak.	Imatra	100,00 %	100,00 %	9 589	43 122	-785
AsOy Hentun-Liisa	Imatra	72,54 %	72,54 %	129	685	
KiOy Imatran Kerhomäki	Imatra	100,00 %	100,00 %	89	2	6
KiOy Villakarelia	Imatra	100,00 %	100,00 %	2	1 247	
Imatra Base Camp Oy	Imatra	100,00 %	100,00 %			
Imatran Lämpö Oy	Imatra	100,00 %	100,00 %	10 859	35 432	857
KiOy Imatran Kallenkulma	Imatra	100,00 %	100,00 %	2	5 957	
Kuntayhtymät						
Etelä-Karjalan koulutus kuntayhtymä	L:ranta	39,19 %	39,19 %	7 468	3 589	263
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon ky	L:ranta	23,18 %	23,18 %	7 797	25 140	3 651
Etelä-Karjalan liitto -kuntayhtymä	L:ranta	24,14 %	24,14 %	640	237	
Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymä	Tuustaipale	4,82 %	4,82 %			
Osakkuusyhteisöt						
KiOy Imatran Keskusasema	Imatra	35,50 %	35,50 %	696	5	9
Imatran Energia Oy	Imatra	25,00 %	25,00 %	405	8	
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy	L:ranta	23,30 %	23,30 %	1 558	376	24
Imatran Ajoharjoitteluratasäätiö	Imatra	35,70 %	35,70 %	95		2
Itä-Suomen suom.-venäl. koulu	Imatra	33,33 %	33,33 %	557	246	77
Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö	L:ranta	31,25 %	31,25 %	425	10	4
Tietomaakunta eKarjala Oy	Imatra	22,73 %	22,73 %	14		-4
Saimaan Ammattikorkeakoulu Oy	L:ranta	39,19 %	39,19 %	1 038	792	52
Osaomistusyhteisöt (ei yhdistelty)						
AsOy Imatran Lemmikki	Imatra	84,45 %	84,45 %			
AsOy Imatran Marioninpolku	Imatra	48,28 %	48,28 %			
AsOy Imatran Omenatarha	Imatra	89,19 %	89,19 %			
AsOy Imatran Poutapäivä	Imatra	85,00 %	85,00 %			

Liitetietotosite 2

Saamisten erittely

	Kunta	
	2016	2015
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset tytär-yhteisöiltä	6 779 022	6 794 323
Lainasaamiset	6 712 885	6 728 186
Muut saamiset	66 137	66 137
Lyhtyaikaiset saamiset		
Saamiset tytär-yhteisöiltä	347 478	90 283
Myyntisaamiset	345 994	88 296
Siirtosaamiset	1 484	1 987
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa osuus	71 094	132 442
Myyntisaamiset	71 094	132 442
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä	119 133	80 536
Myyntisaamiset	119 133	80 536

Siirtosaamisten oleelliset erät

Liitetietotosite 3

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Siirtosaamiset yhteensä	4 925 819	2 737 405	550 812	1 469 411
EU-tuet ja avustukset	578 250	722 861	97 567	163 087
Kelan korvaus työterveyshuollosta	444 145	634 634	144 844	418 988
Siirtyvät korot	15 628	50 701	0	0
Valtionosuus saaminen	276 595		105 200	
Modulit ja väistötilat	1 802 233			
Investointiavustus	115 000			
Muut tulojäämät	1 693 969	1 329 210	203 202	887 336

Rahat ja pankkisaamiset

Kaupungin Rahat ja pankkisaamiset sisältää konsernitilin käyttövaran.

Vastaava käyttövara on velkana siirtoveloissa, josta eliminoitu tyttären ja

Liikelaitoksen pankkisaamiset

Oman pääoman erittely

Peruspääoma 1.1.	74 863 253	74 863 253	74 863 253	74 863 253
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Peruspääoma 31.12.	74 863 253	74 863 253	74 863 253	74 863 253
Arvonkorotusrahasto 1.1.	712 073	712 073		
Lisäykset				
Vähennykset	-10 138	0		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	701 935	712 073		
Muut omat rahastot				
Muut omat rahastot 1.1.	3 588 239	4 321 069		
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta	-1 559 047	-732 830		
Muut omat rahastot 31.12.	2 029 192	3 588 239		
Vahinkorahasto 1.1.	3 505 123	3 365 127	3 505 123	3 365 127
Siirrot rahastoon	0	139 996		139 996
Siirrot rahastosta	-320 539		-320 539	
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	3 184 584	3 505 127	3 184 584	3 505 127
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	5 213 775	7 093 362		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	33 709 361	31 339 205	50 272 776	39 626 610
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 782 656	2 370 156	3 356 085	10 646 165
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	40 492 018	33 709 361	53 628 861	50 272 776
Tilikauden yli-/alijäämä	7 627 226	4 400 377	5 227 021	3 356 085
Ylijäämä yhteensä 31.12.	7 627 226	4 400 377	5 227 021	3 356 085
Oma pääoma yhteensä 31.12.	128 898 207	120 778 426	136 903 718	131 997 236

Vieras pääoma

Velat, jotka eräänntyvät viiden vuoden tai pitemmän ajan kuluttua

Liitetietotosite 4

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	108 935 166	109 697 026	16 228 856	13 552 066
Lainat julkisyhteisöiltä	6 780 853	31 616	13 180	31 616
Lainat muilta luotonantajilta	0	1 681 620		
Yhteensä	115 716 019	111 410 262	16 242 036	13 583 682

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuuvaraus	0	19 641		
Muu varaus	1 622 321	1 496 090	0	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 622 321	1 515 732	0	0
Velat				
Lyhtyaikainen vieras pääoma	Liitetietotosite 5			
Velat tytäryhteisöille			710 164	1 791 868
Ostovelat			708 901	1 790 776
Korkovelat			1 263	1 092
Siirtovelat			3 533	
Velat kuntayhtymille, joissa osuus			376 357	6 606 666
Ostovelat			376 357	5 552 188
Siirtovelat				1 054 478
Velat osakkuus- sekä muille omistus- yhteisöille			31 529	31 529
Ostovelat			31 529	31 529
Muiden velkojen erittely				
Liittymismaksut			441 095	441 095
Muut velat			4 674 091	4 666 821
Muut velat yhteensä			5 115 186	5 107 917
Siirtovelkojen oleelliset erät	Liitetietotosite 3			
Siirtovelat yhteensä	18 384 248	20 240 112	15 279 836	15 784 759
Menojäämät				
Lomapalkkavelka	11 430 153	12 688 788	2 824 740	3 494 888
Muu palkkavelka	3 198 677	2 341 670	677 691	1 329 330
Korkojaksotukset	412 410	455 085	121 893	115 218
Konsernitili	559 175	1 048 432	10 719 169	8 433 565
Valtionosuusennakot	774 092	987 888	589 604	686 604
Potilasvakuutus	226 362	219 529		
Muut menojäämät	1 783 378	1 444 241	346 739	1 725 155
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot				
Leasingvastuut	Liitetietotositteet 6 ja 4			
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	499 623	462 060	291 060	101 993
Myöhemmin maksettavat	1 090 831	620 863	752 051	87 788
Yhteensä	1 590 454	1 082 922	1 043 112	189 781
Muut vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 335 316			
Myöhemmin maksettavat	2 142 070			
Yhteensä	3 477 386			
Vastuusitoumukset				
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä	Liitetietotosite 4			
Lainat rahoitus- vakuutuslaitoksilta	112 690 552	108 649 207		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	41 589 732	42 151 832		
Lainat muilta luotonantajilta	11 304 617	8 834 880		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	57 652 936	57 652 936		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	99 242 668	99 804 768		

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	Liitetietotosite 7			
Alkuperäinen pääoma			156 758 912	139 295 805
Jäljellä oleva pääoma			111 717 096	102 149 765
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	8 152 270	8 759 993	5 200 000	5 800 000
Jäljellä oleva pääoma	4 316 501	4 537 208	1 893 469	2 004 897
Muiden yhteisöjen puolesta annetut vakuudet		43 133		43 133
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Liitetietosite 8			
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			134 219 744	133 705 628
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahoista 31.12.			100 186	95 279
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Liitetietotosite 4			
Arvonlisäveron palautusvastuut	10 799 644	7 588 316		
<p>Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.</p>				
Koronvaihtosopimukset	Liitetietotosite 9 ja tase-erittely liite 27			
<p>Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty lainojen korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksilla muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksien pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimukset eräännyy 17.4.2024.</p>				
Sopimukset 32172, 32194				
Käypä arvo			-235 972	-173 867
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			7 500 000	8 500 000
Sopimukset 286976, 377269, 396668, 415392 ja 187111				
Käypä arvo			-256 712	-151 616
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			25 550 000	25 450 000
Sopimus 45387163SA-BCQQF				
Käypä arvo			61 449	
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			6 650 000	
Sopimukset 1077092/1366013, 1628991/2267460, 1731951/2655542				
Käypä arvo			-70 922	
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			12 800 000	
Imatran Lämpö Oy:n koronvaihtosopimukset				
0178Q 1 ja 2,1526604/2091411, 1532951/2100864, 1618443/2246856				
Käypä arvo	-700 759	-252 057		
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	22 515 000	23 700 000		
Sopimukset eräännyy 2.6.2026				
Imatran Seudun Yritystilat Oy - konsernin koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo	-48 320			
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	4 942 111			
Sopimukset eräännyy 27.4.2026				

	Kunta	
	2016	2015
Ympäristökulut ja -tuotot		
Ympäristötuotot	0	1 103 136
Siitä ympäristönsuojeluun saadut avustukset (EU- ja yks.tuet)*	0	33 695
Ympäristökulut	0	1 906 559
Siitä EU-hankkeiden menot	0	33 695
Netto	0	803 423

*Imatran seudun ympäristöviranomaisella on ollut kaudella 2014 - 2015 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston rahoittamia hankkeita Jätevedet puhtaiksi - ravinteet talteen ja Sininen Haapavesi -hanke sekä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen rahoittama Pohjavesien suojelusuunnitelman laatiminen Etelä-Karjalan pohjoisosiin.

		Kunta	
	Liitetietotosite 10	2016	2015
Henkilöstön määrä			
Kaupunginkanslia		63	66
Hyvinvointipalvelut		591	1305
Tekninen palvelukeskus		93	103
Osa-aikaiset		121	240
Yhteensä		868	1 714

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	0	74 693 418
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	20 038
Henkilöstökulut yhteensä	0	74 713 456

Liitetietotosite 11

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Imatran Sosiaalidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry	11 594	13 957
Imatran Seudun Vihreät ry	554	542
Kaakkois-Suomen Kokoomus ry	88	88
Kokoomuksen Imatran kunnallisjärjestö ry	10 515	12 498
Keskustan Imatran kunnallisjärjestö ry	1 427	1 881
Keskustan Karjalan piiri ry	200	194
Imatran Seudun Perussuomalaiset ry	3 233	3 700
Suomen Kristillisdemokraattien Imatran paikallisosasto ry	381	450
Vasemmistoliiton Imatran yhdistys ry	585	649
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	28 576	33 959

Tarkastusyhteisö BDO Audiator Oy	Liitetietotosite 12	13 868	21 124
Tilintarkastuspalkkiot		12 931	17 114
Muut palkkiot		937	4 010

IMATRAN TILAT LIIKELAITOS / Imatran kaupunki

c/o Imatran YH-Rakennuttaja Oy

Esterinkatu 10

55100 IMATRA

Puh. 05-235 2800

IMATRAN TILAT LIIKELAITOS

Y-tunnus 0159216-7

TASEKIRJA

01.01.2016 - 31.12.2016

IMATRAN TILAT LIIKELAITOS**TASEKIRJA   2016****SISÄLLYSLUETTELO****TOIMINTAKERTOMUS**

Toimintakertomus   1 - 2

TILINPÄÄTÖS

Tuloslaskelma   3

Tase   4 - 5

Talousarviovertailu   6

Liitetiedot   7 - 8

Rahoituslaskelma   9

Päiväys, allekirjoitus ja
tilintarkastajan merkintä   10

Käytetyt kirjanpitokirjat   11

IMATRAN TILAT LIKELAITOS

TOIMINTAKERTOMUS

TILIKAUDELTA   **01.01.2016...31.10.2016**

YHTEISÖTIEDOT

Tulosityksikkö   Perustettu 18.06.2012.

Toimiala

Yhteisön toimialana on Imatran kaupungin tulosityksikkönä omistaa ja hallita kaupungin koulurakennuksia ja maapoliittisesti tärkeillä maa-alueilla olevia muita rakennuksia sekä vuokrata näitä kaupungin eri toimialoille ja ulkoisille asiakkaille.

Omaisuus

Liikelaitoksen omistamia ja hallitsevia kohteita/kiinteistöjä on kaikkiaan 28 kappaletta ja yhteensä 49.809 m². Koulukiinteistöjä näistä on 10 kpl.

Vakuutukset

Liikelaitoksen rakennukset ovat olleet vakuutettuina vuonna 2016 Vakuutusyhtiö IF:ssä.

HALLINTO

Liikelaitos on Imatran kaupungin tulosityksikkö.

Liikelaitoksella on kolmehenkinen johtokunta, johon kuuluivat:

Kai Roslakka   puheenjohtaja

Kaisa Heino   jäsen

Lassi Nurmi   jäsen

Tilintarkastajat

Yhtiön tilintarkastajana on toiminut BDO Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Ulla-Maija Tuomela, KHTT, JHTT .

Hallinto ja toimitusjohtaja

Imatran YH-Rakennuttaja Oy on hoitanut Liikelaitoksen hallinnon. Toimitusjohtajana on toiminut Kari Ahonen Imatran YH-Rakennuttaja Oy:stä. Liikelaitoksella ei ole henkilökuntaa.

TALOUS

Liikelaitoksen tulos on -1.244.446,08 €. Poistot ovat 1.633.380,63 €. Rahoitustulos investointien ja lainalyhennysten kattamiseksi on 388.935€.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDEN AIKANA JA SEN JÄLKEEN

Mansikkalan koulun sulkemisen seurauksena jouduttiin Linnalan kentälle hankkimaan moduulikoulu 3+1 vuoden vuokrasopimuksella. Virasojan koulun sulkeminen puolestaan aiheutti väistön Vuoksenniskan koulun viereen

Havurinne 3:n kiinteistöön, minkä ympäristölautakunta päätti kuitenkin sulkea 31.12.2016 mennessä. Virasojan koulu purettiin lokakuussa. Sisäilma-asioista aiheutui liikelaitokselle merkittäviä lisäkuluja.

ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Liikelaitoksen kiinteistöistä osa siirrettiin Imatran Toimitilat Oy:öön ja osa jäi kaupungin taseeseen. Liikelaitos lakkautettiin 31.10.2016 kaupunginvaltuuston 24.10.2016 tekemällä päätöksellä.

TILINPÄÄTÖSPERUSTELU JA ESITYS TULOKSEN KÄYTÖSTÄ

Imatran Tilat Liikelaitoksen tilinpäätös osoittaa -1.244.446,08 euron tappiota, mikä kirjataan voitto- ja tappioutilille.

IMATRAN TILAT LIIKELAITOS

3

IMATRAN TILAT LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.10.2016		1.1. - 31.12.2015	
Liikevaihto	3 699 312,97		4 009 111,04	
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0		0	
Valmistus omaan käyttöön	0		0	
Liiketoiminnan muut tuotot	17 006,81		11 810,82	
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä	0		0	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-928 241,80		-452 339,79	
Varaston lisäys (+) tai väh	0		0	
Palvelujen ostot	-2 296 910,18	-3 225 151,98	-2 628 986,48	-3 081 326,27
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	0		0	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	0		0	
Muut henkilösivukulut	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 452 514,10		-1 494 305,52	
Arvonalentumiset	-180 866,53	-1 633 380,63	0	-1 494 305,52
Liiketoiminnan muut kulut	-1 497,52		0	
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-1 143 710,35		-554 709,93	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0,00		1,00	
Muut rahoitustuotot	0,00		0,00	
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut kor	100 735,73		124 082,69	
Muille maksetut korkokulut	0,00		3,10	
Korvaus peruspääomasta	0,00		0,00	
Muut rahoituskulut	0,00	-100 735,73	0,00	-124 084,79
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-1 244 446,08		-678 794,72	
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot	0		0	
Satunnaiset kulut	0	0	0	0
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	-1 244 446,08		-678 794,72	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0		0	
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0		0	
Tuloverot	0		0	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 244 446,08		-678 794,72	
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:				
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-5,2 %		-3,6 %	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-5,2 %		-3,6 %	
Voitto, %	-33,6 %		-17,3 %	

IMATRAN TILAT LIKELAITOS

4

IMATRAN TILAT LIKELAITOKSEN TASE

VASTAAVAA	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	9 587,00	9 587,00
Rakennukset	22 185 967,70	21 574 510,38
Kiinteät rakenteet ja laitteet	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	18 106,91
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	0,00	1 359 391,51
Ennakkomaksut, muut	0,00	0,00
	22 195 554,70	22 961 595,80
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 393 057,66	9 147,51
Lainasaamiset	0,00	183 000,00
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	0,00
Siirtosaamiset	66 618,74	1 034 272,78
Muut saamiset	0,00	0,00
	2 459 676,40	1 226 420,29
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00
Sijoitukset rahamarkk.instrum.	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00
Muut arvopaperit	0,00	0,00
	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	7 383,03	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	24 662 614,13	24 188 016,09

IMATRAN TILAT LIIKELAITOS

5

VASTATTAVAA	2016	2015
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	14 615 639,68	14 615 639,68
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut omat rahastot	0,00	0,00
Ed. tk:en yli/alijäämä	-385 924,35	292 870,37
Tilikauden yli/alijäämä	-1 244 446,08	-678 794,72
	12 985 269,25	14 229 715,33
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	9 103 421,42	8 887 404,85
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	0,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
	9 103 421,42	8 887 404,85
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	520 914,41
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	1 477,35
Ostovelat	495 144,94	282 345,05
Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	1 673 000,00	0,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	405 778,52	266 159,10
	2 573 923,46	1 070 895,91
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	24 662 614,13	24 188 016,09

TASEEN TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	52,7 %	73,8 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	315,7 %	137,6 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	-1630	293
Lainakanta 31.12., 1000 €	9 103	3856
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

IMATRAN TILAT LIIKELAITOS

6

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	€			
	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama	- %
LIIKEVAIHTO				
Vuokratuotot	4 377 866	3 699 313	-678 553	84,50
Käyttökorvaukset	12 548	15 328	2 780	122,16
Liikevaihto yhteensä	4 390 414	3 714 641	-675 773	84,61
Muut kiinteistön tuotot	0	1 679	1 679	0,00
Tuotannon materiaalit ja palvelut	20 752	928 242	-907 490	4473,02
Palkat ja henkilösivukulut	0	0	0	0,00
Poistot	1 664 389	1 633 381	31 008	98,14
Kiinteistön hoitokulut				
Hallinto	176 878	155 256	21 621	87,78
Käyttö ja huolto	612 153	564 329	47 823	92,19
Ulkoalueiden huolto	0	2 996	-2 996	#JAKO/0!
Siivous	1 300	2 566	-1 266	197,40
Lämmitys	777 940	594 162	183 778	76,38
Vesi ja jätevesi	56 645	55 848	797	98,59
Sähkö	338 400	224 713	113 687	66,40
Jätehuolto	49 570	51 929	-2 359	104,76
Vahinkovakuutukset	21 716	18 230	3 486	83,95
Korjaukset	546 800	626 881	-80 081	114,65
Saadut alennukset muut hoitokulut	0	1 498	-1 498	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	2 581 401	2 298 408	282 993	89,04
LIIKEVOITTO	123 872	-1 143 710	-1 267 582	-923,30
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT				
Korkotuotot	0	0	0	0,00
Korkokulut	175 571	100 736	74 835	57,38
TILIKAUDEN TULOS	-51 699	-1 244 446	-1 192 747	2407,10

IMATRAN TILAT LIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 2:2.1 § 1-kohta)

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Pysyvien vastaavien suunnitelman mukaiset poistot

	Poistotapa	Poistoaika	Vuotuiset poistoprosentit
Rakennukset ja rakennelmat	tasapoisto	15 - 30 v	6,1
Rakennuksen koneet ja laitteet	-	-	-
Koneet ja kalusto	-	-	-
Ennakkomaksut ja muut keskeneräiset hankinnat	-	-	-

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

2016	2015
------	------

Siirtosaamiset Imatran kaupunki/konsernitili	0,00	602 745,72
--	------	------------

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	2016	2015
Rakennukset ja rakennelmat		
01.01.	21 370 054,82	18 023 872,01
Lisäys	2 449 293,51	4 820 452,47
Vähennys	-180 866,53	0,00
Poisto	-1 452 514,10	-1 474 269,66
31.10.	22 185 967,70	21 370 054,82
Rakennuksen koneet ja laitteet		
01.01.	204 455,56	166 222,22
Lisäys	0,00	53 000,00
Vähennys	-204 455,56	0,00
Poisto	0,00	-14 766,66
31.10.	0,00	204 455,56
Rakennukset ja rakennelmat yhteensä	22 185 967,70	21 574 510,38
Koneet ja kalusto		
01.01.	18 106,91	7 680,01
Lisäys	0,00	15 696,10
Vähennys	-18 106,91	0,00
Poisto	0,00	-5 269,20
31.10.	0,00	18 106,91
Keskeneräiset rakennukset		
01.01.	1 359 391,51	1 115 211,98
Lisäys	0,00	289 179,53
Avustus	0,00	-45 000,00
Vähennys	-1 359 391,51	0,00
31.10.	0,00	1 359 391,51
Ennakkomaksut		
01.01.	0,00	190 710,56
Lisäys	0,00	0,00
Vähennys	0,00	-190 710,56
31.10.	0,00	0,00

VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA

Lainat samasta konsernista	0,00	6 803 747,21
Yhteensä	0,00	6 803 747,21

OMA PÄÄOMAN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Peruspääoma 01.01.	14 615 639,68	14 615 639,68	0,00	0,00
Lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.10.	14 615 639,68	14 615 639,68	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 01.01.	-385 924,35	292 870,37	0,00	0,00
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien virheen oikaisu	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.10.	-385 924,35	292 870,37	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 243 716,88	-678 794,72	0,00	0,00
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>12 985 998,45</i>	<i>14 229 715,33</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUUT KIINTEISTÖINVESTOINNEISTA:**Takaisin haetut arvonlisäverot:**

Vuosi	Väh. alv	Saldo 31.10.2016	Päätymisaika
2012	103 336,34	51 668,14	1.1.2022
2014	708 266,18	495 786,32	1.1.2024
2015	1 217 411,47	973 929,17	1.1.2025
2016	602 618,49	542 356,64	1.1.2026
Yhteensä	2 631 632,48	2 063 740,28	

IMATIMATRAN TILAT LIIKELAITOS

9

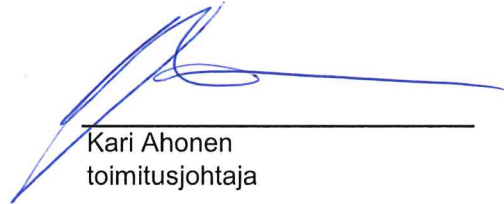
RAHOITUSLASKELMA

	€	€
	2016	2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-1 143 710,35	-554 709,93
Poistot ja arvonalentumiset	1 633 380,63	1 494 305,52
Maksetut korot	-100 735,73	-124 085,79
Saadut korot	0,00	1,00
Liiketoiminnan rahavirta	388 934,55	815 510,80
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-867 339,53	-5 142 915,10
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-867 339,53	-5 142 915,10
Toiminnan ja investointien rahavirta	-478 404,98	-4 327 404,30
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman muutokset		
Peruspääoma	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0,00	5 800 000,00
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-304 897,84	-247 216,66
Oman pääoman muutokset	-304 897,84	5 552 783,34
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Ennakkomaksut	0,00	190 710,56
Saamisten muutos kunnalta	602 745,72	-425 444,60
Saamisten muutos muilta	-1 836 001,83	-102 459,38
Korottomien velkojen muutos kunnalta	1 673 000,00	-600 000,00
Korottomien velkojen muutos muilta	350 941,96	-288 185,62
	790 685,85	-1 225 379,04
Rahoituksen rahavirta	485 788,01	4 327 404,30
Toiminnan rahavirta	7 383,03	0,00
Rahavarojen muutos	7 383,03	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.10.	7 383,03	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00

IMATRAN TILAT LIIKELAITOS

10

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS

Imatralla 22. joulukuuta 2016Kai Roslakka
puheenjohtajaKaisa Heino
jäsenLassi Nurmi
jäsenKari Ahonen
toimitusjohtaja

TILINTARKASTAJAN TASEMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Imatralla _____ kuuta 201__

BDO Oy

Ulla-Maija Tuomela, JHTT, KHT

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA SEKÄ SÄILYTYSTAVOISTA

Päivä- ja pääkirja	ATK-listoina
Tulos- ja tasekirja	Sidottuna
Ostoreskontra	Sähköiset laskut/ATK-listat
Kassa- ja muistiotositteet	Paperitositteet
Lainahallinta	Paperitositteet
Myyntireskontra	Paperitositteet/ATK-listat

Tilikaudella käytetyt tositelajit:

120	vastikelaskut
131	myyntiresk.manuaalisuor.
132	automaattisuoritukset
133	vastikeresk.manuaalisuoritukset
140	ennakoiden kohd.
210	ostolaskut
232	ostoresk.maksut
241	tilisiirrot
242	ennakoiden pal
245	vakuuksien palautukset
460	kirjanpidon manuaalikirjaukset

IMATRAN VESI -TASEYKSIKKÖ

TULOSLASKELMA

IMATRAN VESI	31.12.2016	31.12.2015
LIIVEVAIHTO	6 139 521,94	5 972 616,38
Liiketoiminnan muut tuotot	377 899,61	148 886,90
Tuet ja avustukset kunn.	3 058,77	697,01
TUOTOT YHTEENSÄ	6 520 480,32	6 122 200,29
KULUT		
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-747 034,11	-770 799,08
Palvelujen ostot	-1 218 135,13	-1 103 485,31
Palkat ja palkkiot	-1 107 722,31	-1 112 493,70
Eläkekulut	-318 410,69	-331 436,57
Muut henkilösivukulut	-67 817,35	-65 127,74
Poistot ja arvonalentumiset	-1 649 680,10	-1 651 578,77
Muut kulut	-121 542,83	-112 942,14
KULUT	-5 230 342,52	-5 147 863,31
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	1 290 137,80	974 336,98
Muut rahoitustuotot	14 382,02	16 577,98
Kunnalle maks. korkokulu	-72 892,74	-87 228,98
Muut rahoituskulut	-1,93	0,00
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	1 231 625,15	903 685,98

IMATRAN VESI -TASEYKSIKÖ

RAHOITUSLASKELMA

IMATRAN VESI	31.12.2016	31.12.2015
Taseyksikön toiminnan rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	1 290 138	974 337
Poistot ja arvonalennukset	1 649 680	1 651 579
Rahoitustuotot ja kulut	-58 513	-70 651
Investointien rahavirta		
Investointimenot	1 625 569	-6 918 882
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	5 833
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0	3 740 926
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 506 875	-616 859
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Kunnalta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-290 763	-290 763
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-18 398	-27 859
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 118	3 608
Saamisten muutos	-5 803 641	-5 395 496
Korottomien velkojen muutos	1 611 046	6 327 369
Rahoituksen rahavirta	-4 506 875	616 859

IMATRAN VESI -TASEYKSIKKÖ

TASE

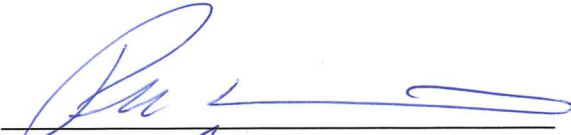
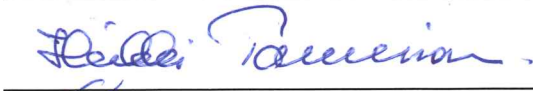
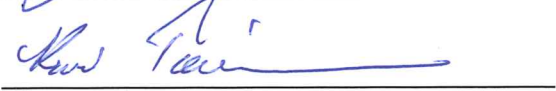

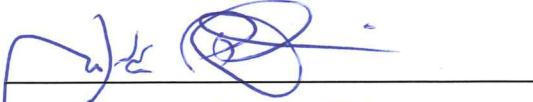

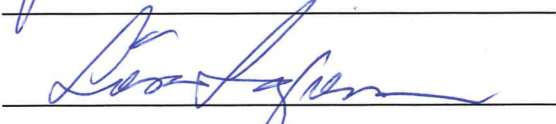
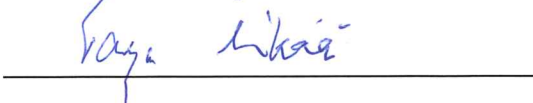
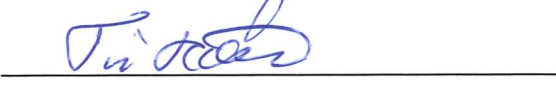
IMATRAN VESI	31.12.2016	31.12.2015
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Rakennukset	996 546,24	1 071 697,25
Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 363 632,59	25 008 365,33
Koneet ja kalusto	200 600,41	234 545,27
Ennakkom. ja keskener. hankinnat	478 586,91	0,00
Aineelliset hyödykkeet	23 039 366,15	26 314 607,85
PYSYVÄT VASTAAVAT	23 039 366,15	26 314 607,85
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	22 068,91	16 951,15
Lyhytaikaiset saamiset	63 994 212,73	58 095 977,29
Saamiset	63 994 212,73	58 095 977,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT	64 016 281,64	58 112 928,44
V A S T A A V A A	87 055 647,79	84 427 536,29
V A S T A T T A V A A		
Peruspääoma	-10 091 275,59	-10 091 275,59
Edellisten tilikausien ylijäämä	-8 515 975,59	-7 517 687,69
Tilikauden ylijäämä	-1 231 625,15	-903 685,98
OMA PÄÄOMA	-19 838 876,33	-18 512 649,26
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-24 140,86	-42 538,86
Lainat julkisyhteisöiltä	-1 163 053,11	-1 453 816,40
Muut velat	-441 095,32	-441 095,32
Pitkäaikainen (>1 v)	-1 628 289,29	-1 937 450,58
Lyhytaikainen (<1 v)	-65 588 482,17	-63 977 436,45
VIERAS PÄÄOMA	-67 216 771,46	-65 914 887,03
V A S T A T T A V A A	-87 055 647,79	-84 427 536,29
IMATRAN VEDEN TUNNUSLUKUJA		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,2	5,1
Nettotulos, %	20,1	15,1
Oman pääoman tuotto, %	6,4	5,5
Henkilöstö	28	28

5. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Imatralla 27. päivänä maaliskuuta 2017

IMATRAN KAUPUNGINHALLITUS

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Imatralla 9/5 2017

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHTT, KHT

6. TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

TILIKAUDELLA 1.1.2016 - 31.12.2016 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Päiväkirja	koneellinen tietoväline
Pääkirja	koneellinen tietoväline
Kassat	CPU-kassajärjestelmä manuaalisesti ylläpidettyjä alakassoja
Myyntireskontrat	erilliset osakirjanpidot
Ostoreskontrat	erilliset osakirjanpidot
Lainareskontrat	erillinen osakirjanpito
Palkanlaskenta	erillinen osakirjanpito
Varastot	erilliset osakirjanpidot
Konsernitilinpäätös	TE-KONSERNI -konsernitilinpäätösohjelma
Tasekirja	erikseen sidottu
Tase-erittelyt	erikseen sidottu

7. MUUT LIITTEET

LUOTTAMUSHENKILÖT 2016

KAUPUNGINVALTUUSTO (kokoontunut 10 kertaa v. 2016)

<i>Nimi</i>	<i>Syntymä- vuosi</i>	<i>Ammatti</i>	<i>Valtuusto- ryhmä</i>
Puheenjohtaja Wilén-Jäppinen Tiina/4.12.2016 asti	1963	mittausesimies	SDP
I varapuheenjohtaja Pöllänen Ismo	1952	senior advisor, insinööri	KOK
II varapuheenjohtaja Saarimäki Erkki	1952	eläkkeellä, linja-auton kuljettaja	PS
<i>Jäsenet:</i>			
Aalto Airi	1957	erityisluokanopettaja	PS
Airas Mikko	1972	erityisnuorisotyönohjaaja, yrittäjä	KOK
Helmikallio Saska	1980	muusikko	SDP
Helminen Anna	1976	diplomi-insinööri, myyntipäällikkö	KOK
Honka Jussi	1972	basisti	KOK
Hämäläinen Veikko	1949	insinööri	SDP
Härkönen Timo	1974	vanhempi konstaapeli	PS
Id Lahja	1952	soitonopettaja	SDP
Kosunen Timo	1952	kunnossapitoasentaja	SDP
Kuikka Tuija	1958	kirjastovirkailija	SDP
Kuvaja-Kukkonen Marjut	1952	yrittäjä	PS
Lajunen Liisa	1945	eläkkeellä, mainonnanhoitaja	PS
Lankinen Veikko	1950	eläkkeellä, maanviljelijä	KESK
Luukkanen Heikki	1946	eläkkeellä, toimittaja	SDP
Lähde Hanna-Kaisa/ero 1.3.2016	1974	nuoriso-ohjaaja	VIHR
Makkonen Leo	1940	liikkeenharjoittaja	PS
Malm Niina	1982	lastaaja	SDP
Marttila Päivi/alk. 1.3.2016	1972	sairaanhoitaja	VIHR
Menna Tomi	1973	kalastusmestari	SDP
Mertanen Eija	1961	tuntiopettaja, insinööri AMK	KD
Mynttinen Rauni	1947	eläkkeellä, taluspäällikkö	SDP
Nissinen Anne	1964	myyjä	SDP
Paldanius Kari	1956	työsuojeluvaltuutettu	SDP
Pentikäinen Markku	1953	diplomi-insinööri	KOK
Piirainen Anssi	1961	muuraaja	VAS
Porrasmäki Ari	1961	lasten- ja nuortenkodinjohtaja	SDP
Poskiparta Sinikka	1944	eläkkeellä, sairaanhoitaja	KOK
Putto Tuula	1959	sähköasentaja	SDP
Roiha Helena	1958	hallintosihteeri, dipl.kielenkääntäjä	KESK
Ruokolainen Henri	1979	ravintolatyöntekijä, tuottaja	SIT
Saajalehto Pasi	1955	yrittäjä	KOK
Saaristo Lilla	1972	yrittäjä, opettaja	KOK
Semi Jarmo	1952	NC-koneistaja, YO-merkonomi	KOK
Seppälä Matti	1950	eläkkeellä, sähköasentaja	PS
Siitonen Arto	1951	eläkkeellä, omaishoitaja	SDP
Sinisalo Veikko	1964	yrittäjä, soutuvalmentaja	KOK
Tanninen Heikki	1946	kunnallisneuvos	SDP
Tikka Arto	1956	järjestelymestari	SDP

Toivanen Kari	1962	yrittäjä	KESK
Urpalainen Anu	1966	rehtori, luokanopettaja	KOK
Äikää Tarja	1948	eläkkeellä, perushoitaja	SDP

KAUPUNGINHALLITUS (kokoontunut 25 kertaa v. 2016)

Helminen Anna, pj.	1976	diplomi-insinööri, myyntipäällikkö	KOK
Tanninen Heikki, I vpj.	1946	kunnallisneuvos	SDP
Toivanen Kari, II vpj.	1962	yrittäjä	KESK
Luukkanen Heikki	1946	eläkkeellä, toimittaja	SDP
Malm Niina	1982	lastaaja	SDP
Lajunen Liisa	1945	eläkkeellä, mainonnanhoitaja	PS
Pentikäinen Markku	1953	diplomi-insinööri	KOK
Äikää Tarja	1948	eläkkeellä, perushoitaja	SDP
Härkönen Timo	1974	vanhempi konstaapeli	PS
Saajanlehto Pasi	1955	yrittäjä	KOK
Nissinen Anne	1964	myyjä	SDP

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Marsio Liisa	1976	toiminnanjohtaja	KOK
Kosunen Timo	1952	kunnossapitoasentaja	SDP
Lankinen Yrjö	1949	atk opettaja	KESK
Lattu Antero	1953	instrumenttiteknikko	SDP
Putto Tuula	1959	sähköasentaja	SDP
Aalto Airi	1957	erityisluokanopettaja	PS
Sillanvuo Tomi	1967	taluspäällikkö	KOK
Kuikka Tuija/ero 14.12.2016	1958	kirjastovirkailija	SDP
Id Lahja/alk. 14.12.2016	1952	soitonopettaja	SDP
Seppälä Matti	1950	eläkkeellä, sähköasentaja	PS
Matikainen Tommi	1978	yrittäjä	KOK
Sutela Tuula	1948	eläkkeellä, toiminnanjohtaja	SDP

HYVINVOINTILAUTAKUNTA (kokoontunut 12 kertaa v. 2016)

Urpalainen Anu, pj	1966	rehtori, luokanopettaja	
Siitonen Arto, vpj.	1951	eläkkeellä, omaishoitaja	
Paldanius Kari	1956	työsuojeluvaltuutettu	
Id Lahja	1952	soitonopettaja	
Porrasmäki Ari	1961	lasten- ja nuortenkodinjohtaja	
Kuikka Tuija	1958	kirjastovirkailija	
Helmikallio Saska	1980	muusikko	
Airas Mikko	1972	erityisnuorisotyönohjaaja, yrittäjä	
Seppälä Matti	1950	eläkkeellä, sähköasentaja	
Kuvaja-Kukkonen Marjut	1952	yrittäjä	
Lähde Hanna-Kaisa/ero 1.3.2016	1974	nuoriso-ohjaaja	
Kärmeniemi Ritva/alk. 1.3.2016	1943	kuvataiteilija	

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Saaristo Lilla	1972	yrittäjä, opettaja	
Hasu Mervi	1955	terveydenhoitaja	
Kallasmaa Petri	1981	laborantti	
Lätt-Shahmardan Katri	1967	opettaja	
Kainulainen Toni	1974	yrittäjä	

Tella-Pulliainen Pirjo	1958	lähihoitaja
Ruotsalainen Paavo	1960	kirvesmies
Koppanen Toni	1963	laitosmies
Päivinen Ari	1967	eläkkeellä
Päivinen Katja	1974	palveluohjaaja
Ruokolainen Henri	1979	ravintolatyöntekijä, tuottaja

kh:n edustaja: Pentikäinen Markku
varalla: Saajanlehto Pasi

KAUPUNKIKEHITTÄMISLAUTAKUNTA (kokoontunut 12 kertaa v. 2016)

Tikka Arto, pj.	1956	järjestelymestari
Matikainen Tommi, vpj.	1978	yrittäjä
Hämäläinen Veikko	1949	insinööri
Kosunen Timo	1952	kunnossapitoasentaja
Putto Tuula	1959	sähköasentaja
Rautsiala Suvi	1975	tietotekniikan insinööri
Patrakka Marja-Leena	1943	eläkkeellä, lehtori
Hirvonen Esa	1953	majuri
Aalto Airi	1957	erityisluokanopettaja
Peltonen Pentti	1977	rakennusmestari
Mertanen Eija	1961	tuntiopettaja, insinööri AMK

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Behm Pauli	1948	eläkkeellä, sähkötekniikko
Seppänen Ari	1963	vuoroteknikko
Telkkä Jani	1976	yrittäjä
Niinimäki-Sipolainen Sari	1965	toimistovirkailija
Niinimäki Liisa	1943	eläkkeellä
Lindroos Tiina	1970	laborantti
Marsio Liisa	1976	toiminnanjohtaja
Koponen Lotta	1984	aluepäällikkö
Makkonen Leo	1940	liikkeenharjoittaja
Kostiainen Esa	1968	ahtaaja
Piirainen Anssi	1961	muuraaja

Kh:n edustaja: Äikää Tarja
Varalla: Nissinen Anne

IMATRAN SEUDUN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA (kokoontunut 12 kertaa v. 2016)

Menna Tomi, pj.	1973	kalastusmestari
Lensu-Saukkonen Helena, vpj.	1969	maaseutuyrittäjä
Tikkanen Aleksi	1980	prosessimies
Aineslahti Rauni	1953	markkinointisihteeri
Halonen Helli	1946	eläkkeellä, opettaja
Pekonen Kari	1973	maaseutuyrittäjä

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Hannukainen Seppo	1952	asentaja
Lonka Taina	1961	metsäasiakasvastaava
Montonen Jiri	1984	kirvesmies

Mäkelä Sari	1972	tullivirkailija
Vertanen Jenna	1986	vastaava ohjaaja (sosiaaliala)
Saukkonen Jouko	1954	yrittäjä

ETELÄ-KARJALAN JÄTELAUTAKUNTA (kokoontunut 4 kertaa v. 2016)

Lohko Jukka, pj.	1948	metsätalallinen
Akkila Pauli, vpj.	1976	insinööri
Lindgren-den Oude Anne-Liisa	1953	asukastoiminnan ohjaaja, sisustusarkkitehti
Torniainen Virpi	1961	siivooja
Hirvonen Esa	1953	majuri, evp
Konttinen Tuula	1965	perhehoitaja
Paavilainen Seppo	1940	eläkkeellä, lehtori

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Torikka Kari	1967	autonkuljettaja
Turunen Atso	1978	tekninen myyjä
Multanen Emma		
Hirvonen Eija	1960	tietotekniikkakonsultti
Penttilä Jukka	1970	postityöntekijä
Kokkola Heli	1968	työvoimaohjaaja
Nygren Teppo		

RAKENNUSVALVONTAJAOSTO (kokoontunut 9 kertaa v. 2016)

Tikka Arto, pj.	1956	järjestelymestari
Kaski Hannu, vpj.	1960	yrittäjä
Äikää Tarja	1948	eläkkeellä, perushoitaja
Tuovila Hannu	1954	tulisijamuurari
Teräväinen Eija	1958	keittäjä

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Hämäläinen Veikko	1949	insinööri
Hirvonen Mika	1966	toimitusjohtaja
Niinimäki-Sipolainen Sari	1965	toimistovirkailija
Laihia Juhani	1962	agrologi
Niinimäki Liisa	1943	eläkkeellä

TARKASTUSLAUTAKUNTA (kokoontunut 12 kertaa v. 2016)

Semi Jarmo, pj.	1952	NC-koneistaja
Mynttinen Rauni, vpj.	1947	eläkkeellä, talouspäällikkö
Lankinen Veikko	1950	eläkkeellä, maanviljelijä
Meskanen Soini	1940	eläkkeellä, sähköasentaja
Nurminen Sirkka	1942	eläkkeellä, konttoristi

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Aineslahti Rauni	1953	markkinointisihteeri
Ovaska Tiina	1965	siivooja
Kostiainen Esa	1968	ahtaaja
Nissinen Markku	1962	atk-suunnittelija
Hanski Maili	1945	eläkkeellä, toiminnanjohtaja

KESKUSVAALILAUTAKUNTA (kokoontunut 2 kertaa v. 2016)

Tolonen Reino, pj.	1943	eläkkeellä, rehtori
Skyttä Seppo, vpj.	1943	eläkkeellä, insinööri
Uuksulainen Arto	1947	eläkkeellä, liikenteen harjoittaja
Sormunen Päivi	1957	pankkihenkilö
Piiparinen Auli	1944	eläkkeellä

Varajäsenet (ei henkilökohtaiset):

Vepsä Tarja	1948	opettaja
Ikävalko Yrjö	1944	eläkkeellä, kirvesmies
Heistonen Viola	1936	eläkkeellä, opettaja
Kareinen Kari	1966	telineasentaja
Salmela Kari	1945	eläkkeellä

TILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUKUJEN KEHITYS V. 2011 - 2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tuloslaskelman tunnusluvut						
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	24,5	25,1	26,2	19,1	17,7	14,4
Vuosikate/Poistot, %	169,1	154,8	124,5	115,8	141,4	152,3
Vuosikate, €/asukas	500	410	513	372	429	519
Rahoituslaskelman tunnusluvut						
Toiminnan ja investointien rahavirran						
kertymä 5 vuodelta, 1000 €	10 958	15 760	13 599	12 405	-9 078	-6 609
Investointien tulorahoitus, %	95,1	19,0	59,2	39,9	46,6	62,7
Pääomamenojen tulorahoitus, %	53,9	14,9	40,6	27,5	31,1	39,2
Lainanhoitokate	1,2	0,7	1,3	0,9	0,9	1,0
Kassan riittävyys, pv	25	18	16	17	24	17
Taseen tunnusluvut						
Omavaraisuusaste, %	57,4	57,5	58,3	60,7	58,0	61,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	44,3	43,9	41,6	44,4	50,9	46,5
Nettovelkaantumisaste, %	33	31	32	28	35	37
Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	33,1	37,0	39,6	50,3	53,6	58,9
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 163	1 308	1 404	1 793	1 927	2 139
Lainakanta 31.12., milj. €	50,5	48,4	48,2	46,5	60,8	61,2
Lainakanta, €/asukas	1 775	1 712	1 710	1 658	2 183	2 222
Lainasaamiset, milj. €	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Konsernituloslaskelman tunnusluvut						
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	56,7	56,8	55,9	52,9	52,4	52,1
Vuosikate/Poistot, %	123,5	95,9	111,4	111,2	122,1	133,7
Vuosikate, €/asukas	656	609	781	888	943	1122
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut						
Investointien tulorahoitus, %	50,5	21,7	63,5	69,0	44,3	54,5
Pääomamenojen tulorahoitus, %	24,1	16,5	43,6	46,7	33,8	40,4
Lainanhoitokate	0,5	0,7	1,3	1,4	1,4	1,5
Kassan riittävyys, pv	17	15	18	18	17	13
Konsernitaseen tunnusluvut						
Omavaraisuusaste, %	36,3	34,5	34,7	34,7	33,2	34,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	64,8	65,6	65,7	68,2	75,2	74,8
Nettovelkaantumisaste-%	127	135	140	128	142	141
Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	22,1	18,8	17,1	33,5	38,1	48,1
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	777	664	605	1194	1369	1749
Konsernin lainat, €/asukas	5 276	5 486	5 572	5 970	6 792	7 117
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	150,2	155,2	157,2	167,4	189,1	195,8
Taseyksikön tunnusluvut						
Imatran Vesi						
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,9	0,3	2,2	4,4	5,1	6,2
Nettotulos, %	8,1	-1,3	5,8	12,9	15,1	20,1
Oman pääoman tuotto, %	2,5	-0,4	1,8	4,4	5,5	6,4
Henkilöstö	28	28	28	28	28	28
Imatran asukasluku	28 472	28 294	28 219	28 037	27 835	27 517

TUNNUSLUKUJEN SELITYKSET

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %

$$= 100 * \text{Toimintatuotot/Toimintakulut}$$

Tunnusluku kuvaa maksurahoituksen osuutta kunnan toimintamenoista. Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate/Poistot, %

$$= 100 * \text{Vuosikate/Poistot}$$

Vuosikate osoittaa tulo- ja rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja rahoitus on riittävä.

Tulo- ja rahoitus on tasapainossa, jos vuosikate/poistot on vähintään 100, heikko, jos tunnusluku on nollassa ja sadan välissä ja kriisissä, jos tunnusluku on

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulo- ja rahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate/Investointien omahankintameno}$$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo- ja rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä. (Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt

Pääomamenojen tulo- ja rahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate}/(\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut})/(\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kertoo tulo- ja rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1 - 2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo ja alle

Kassan riittävyys, pv

$$= 365 \text{ pv} * \text{Kassavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %

$$= \frac{100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})}{(\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})}$$

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitouksista pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= \frac{100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})}{\text{Käyttötulot}}$$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Nettovelkaantumisaste, %

$$= \frac{100 \times (\text{Korolliset velat} - \text{Likvidit rahavarat})}{\text{Omat varat}}$$

Mitä korkeampi tunnusluvun arvo on, sitä korkeampi on myös yrityksen velkaantuneisuus.

Tunnusluvun viitteelliset ohjearvot: alle 10 % erinomainen, 10 - 60 % hyvä, 60 - 120 % tyydyttävä, 120 - 200 % välttävä, yli 200 % heikko.

Lainakanta 31.12., M€

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta

Lainasaamiset 31.12., M€

$$= \text{Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$$

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

TASEYKSIKÖIDEN TUNNUSLUVUT**Sijoitetun pääoman tuotto, %**

$$= \frac{100 \times (\text{Liikelylijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Korkokulut})}{\text{Oma pääoma} + \text{Korollinen vieras pääoma}}$$

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Ohjearvoja: yli 15 hyvä, 9 - 15 tyydyttävä, 0 - 9 välttävä, alle 0 heikko.

Nettotulos, %

$$= \frac{100 \times \text{Liikelylijäämä ennen varauksia}}{\text{Liikevaihto}}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

Oman pääoman tuotto, %

$$= \frac{100 \times \text{Liikelylijäämä ennen satunnaisia eriä}}{\text{Oma pääoma}}$$

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Oman pääoman tuottoprosentti kuvaa yrityksen kykyä huolehtia omistajien yritykseen sijoittamista pääomista. Tuottotasovaatimus määräytyy pitkälti omistajien asettamien tavoitteiden mukaisesti.